National Library
Bibliothèque Nationale
R 4 1976

LATVIJA AMERIKĀ

NR. 8 SESTDIENA, 1976. GADA 21. FEBRUĀRIS, 26. GADS

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 50 centu

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER
Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited
Business Office: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9. Editor-in-Chief KRISS SIDARS. Phone 465-7902. United States Editorial Offices: New York, Editor V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y., 10466; Chicago—Editor Mrs. I. LAMBERTS, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 10630; California — Editor KARLIS KALEJS, 3822 Markridge, La Crescenta, Ca. 91214.

SATURDAY, FEBRUARY 21, 1976

Nepārdomāts viedoklis

Sakarā ar vienas daļas trimdas latviešu jaunās paaudzes loloto domu, ka latviešu tautu no iznīcināšanas varētu it kā paglābt, ja Latvija izstātos no no Pad. savienības un iegūtu satelītvalsts statusu, Latviešu nacionālās apvienības Kanadā valdes priekšsēdis Tālivaldis Kronbergs kādā sanāksmē Toronto šajās dienās mūsu jaunās paaudzes pārstāvjiem plašākā apcerē noskaidroja, cik nepārdomāts ir šāds viedoklis, iepazīstinot ar LNAK nostāju un LNAK politiskās informācijas nozares viedokli. Zemāk sniedzam mūsu lasītājiem LNAK priekšsēža stāvokļa izvērtējumu.
Redakcija

LATVIEŠU TAUTAS TIESĪBAS UN VĒLMES KĀDREIZ UN TAGAD

No vēstures zinām latviešu tautu kā sīkstu cīnītāju tautu. Kā sīkstums, tā kareivīgums izpaužas galvenokārt, lai latvietis varētu brīvi dzīvot savu dzīvi. Tā tas bija, kad dzīve norisa cilts apjomā vai arī vēlāk, kad tauta jau bija kļuvusi par etnisku vienību.

Moderno laiku starptautiskajās deklarācijās ir atzīts un svinīgi valsts galvu parakstiem apstiprināts, ka katrai tautai — lielai vai mazai — ir tiesība dzīvot. Dzīvot nozīmē brīvi attīstīt un baudīt sev īpatēju nacionālkultūrālu dzīvi, kā to latvieši piedzīvoja savas valsts neatkarības laikā. Latvieši 1922. g. 15. februārī Latvijas s atversmes sapulces kopsēdē pieņēma Latvijas Republikas Satversmi. Šo satversmi apstiprināja tautas vispārējās, vienlīdzīgās, tiešās, aizklātās vēlēšanās 1922. g. septembrī. Vēlēšanās piedalījās 82,2 proc. no balstiesīgiem vēlētājiem. Satversmes vispārējie noteikumi nosaka, ka:

1) Latvija ir neatkarīga demokratiska republika,
2) Latvijas valsts suverēnā vara pieder Latvijas tautai,
3) Latvijas valsts territoriju starptautiskos nolīgumos noteiktās robežas sastāda Vidzeme, Latgale, Kurzeme un Zemgale.
4) Latvijas valsts karogs ir sarkans ar baltu svītru.

Šo tautas apstiprinātu Latvijas iekārtu atzina, protams, arī citas valstis kā de facto, tā de jure un Latvija ierindojās citu tautu saimē kā pilntiesīga locekle.

Latviešu tauts vispārējās, vienlīdzīgās, aizklātās, brīvās vēlēšanās nav līdz šim augstāk izteikto apstiprinājumu atsaukusi vai mainījusi. Vēlēšanas, notika komūnistiem ienākot, bija kļūmīgas un šķiet, ka nenozīmīgi tās pieminēt.

Neapšaubāms un visiem zināms ir fakts, ka Pad. savienība ir ne tikvien Latviju okupējusi, bet arī iesaistījusi padomju republiku savienībā. Šis fakts kā nelegāla rīcība ir uztverts brīvo lielvalstu ārpolitikā. Pad. savienība cer uz savu iekaŗoto un pakļauto zemju inkorporācijas legālizēšanu, ko tā mēģināja panākt Helsinkos Eiropas drošības un sadarbības konferences nolīguma laikā. Īsteni tā šādu cerēto apstiprinājumu tomēr nesaņēma.

Pat Austrālijas jaunievēlētā valdība nesen paziņojusi, ka atkāpjas no Vitlama laikā pieņemtās Latvijas iekļaušanas atzīšanas Pad. savienībā.

Tālāk varētu jautāt, vai ir juridisks pamats Latviju ieskaitīt uzvarēto valstu starpā? Latvija nepieteica kaŗu un oficiāli kaŗā nebija dalībniece. Varētu pat teikt, ka Latvija gadījās kaŗotājām lielvalstīm pa kājām, kas prasīja no tautas daudz upuŗu un zaudējumu. Ja tā, vai tad Latvijai pēc kaŗa beigām nepienācās ne tikai atgūt neatkarību, bet arī saņemt kaŗā nodarīto zaudējumu atlīdzību? Vācija maksāja atlīdzību Izraēlai, kas kaŗa laikā pat vispār vēl neeksistēja.

Cik tautu kopš Otrā pasaules kaŗa ieguvušas sev pašnoteikšanās tiesības un neatkarību rietumu demokratiju pusē? Krietns skaits! Šis process nereti gan bija saistīts ar pilsoņu kaŗiem un komūnistu iejaukšanos.

Brīvības un neatkarība zem komūnisma vai nacionālkomūnisma zīmes tiek sludināta šodien ikvienai tautai kā augstākais ideāls. Pats par sevi saprotams, ka „internacionālais" komūnisms ar sēdekli Kremlī, piedāvā paradīzi katram šī ideāla sekotājam. Mūsu tauta, kam šī paradīze uzspiesta, vēlas no tās ārā. Tauta pati grib noteikt par savu dzīves kārtību.

Vai šo vēlēšanos varam uzskatīt par nereālu, par neiespējamu, par pretrunīgu ar starptautiskajām deklarācijām par tautu ticsībām, kas pieņemtas Apvienoto Nāciju chartās, vai nupat 1975. g. Helsinku galotņu konferencē, vai atšķirīgu no jau 1922. g. tautas balsošanā pieņemtā, kur teikts, ka Latvijas valsts suverēnā vara pieder latviešu tautai? Būtībā taču jāatzīst, ka nekā neiespējama, nekā pretrunīga vai jauna tautai nevajag. Atjaunojot to, kas tautai tiesiski pieder, ir viss, kas jāpanāk. Ja citas tautas to iespējušas; arī latviešu tautai par sev laupītām tiesībām jācīnās.

Kur atrodams tiesiskais pamats? Kādi faktori apstiprina šodienas nostāju iepretim Latvijas tiesiskajam stāvoklim?

1) Brīvās Latvijas sūtniecību eksistence, kas darbojas ar brīvās Latvijas pilnvarām. Sūtniecības, sūtņi un goda konsuli reprezentē Latvijas valsti, kas pašlaik okupēta no Latvijas valstij naidīgas varas. Tātad sūtniecības pārstāv uzskatu, kas pretrunā ar Pad. savienības iekārtu Latvijā.

2) Šodienas nostāju pret Latvijas tiesisko stāvokli pauž vairums mūsu organizāciju statūtos ierakstītie mērķi par brīvības un neatkarības atgūšanu Latvijai. Šīs organizācijas pulcina ap sevi noteicošo vairākumu brīvajā pasaulē dzīvojošo latviešu.

3) Ja ne visi, tad tomēr absolūtais vairākums bēgļu, kas atstāja Latviju, to darīja dibinātu politisku pretrunu dēļ. Citiem vārdiem runājot — savu kailo dzīvību glābdami, jo jutās apdraudēti no iekārtas, kādu uzspiež Pad. savienība. Tātad tie atstāja mājas kā politiskie bēgļi, un kā tādus tos arī akceptēja rietumu zemēs.

Pad. savienības viedoklis pret politiskajiem bēgļiem ir ietverts kriminālkodeksa 62. paragrafā. Šis paragrafs paredz, ko rietumos dzīvojošie un kaut arī jau kādas cietas zemes pavalstniecību pieņēmušie baltiešu izcelsmes cilvēki, kā arī viņu pēcnācēji var tikt ar nāves sodu notiesāti par Pad. savienības atstāšanu un tur neatgriešanos. To izpētījis un nesen aprakstījis zviedru žurnālists Bengst Embreus. Tas, ka šo likumu neiedzīvina izdevīgo dolaru plūdu dēļ, ir vienkārši saprotams, kas gan nenozīmē, ka attiecīgā reizē šis paragrafs nevarētu tikt izlietots.

Bez tam ikvienam, kas vēlētos politiskā bēgļa statusu sīkāk apskatīt, būtu ieteicams iepazīties tuvāk ar Rietumvācijas un Šveices likumiem šinī sakarā. Ar vienkāršu loģiku likums piešķir un arī atceļ politiskā bēgļa statusu. Ja politiski vajātais demonstrējis, ka pretrunu ar režīmu, no kuŗa bēdzis, vairs nepastāv, tas bēgļu statusu zaudē. Līdz ar to zaudē arī patvēruma tiesības un var tikt izraidīts (piem., dzimtenes apmeklētāji).

PROPONĒTAS JAUNAS IESPĒJAS NĀKOTNĒ!

Gadi pagājuši, un svešumā dzimusi un aug jau otrā paaudze, kam Latvijas vārds galvenokārt saistīts ar ģeogrāfisku novietojumu un brīvības jēdziens tautai tiek skatīts teorētiski, kā arī ticība brīvai Latvijai šķiet vairāk piederas pensionāra vecuma tautiešiem, kas to saredz sentimentālu atmiņu gaismā kā nereālu nākotnes iluziju.

BRĪVĪBU IGAUNIJAI!

Foto: T. Tomsons

Uz ko tad balstās jaunais politikas viedoklis, kas būtu praktiskāks par līdzšinējo un šķietami reālāks?

Atbilde ir: Panākt Pad. Latvijas izstāšanos no Pad. savienības. Tas būtu iespējams, jo Pad. savienības konstitūcija to pieļauj. Nepieciešams praksē izvest konstitūcijā paredzēto, kas dotu latviešu tautai daļēju pašnoteikšanos, kas savukārt novērstu latviešu tautai pārkrievošanas briesmas. Tā kā minoritātes stāvoklis latviešiem pašiem savā zemē ir tuvās nākotnes reālitāte, tad „satelita" statuss ir vienīgais palikušais atrisinājums, kā paglābt tautu no iznīcības. Kaut varbūt grūti pieņemama, tomēr attaisnojama katra pieeja, kas dotu pozitīvus rezultātus...

Mērķis saglābt tautu no iznīcības ir arī līdzšinējās trimdas politiskais mērķis, tikai veids, kā to panākt, krasi atšķirīgs no virziena, kas tad ir nepieciešams? Sekojošās atbildes, diemžēl, runā pret loģiku

1) nepieciešams tautas vairākuma viedoklis, kaut vai svešumā dzīvojošās tautas vairākuma viedoklis.
2) nepieciešams ne tikvien atmest cīņu par neatkarību Latvijai, bet pat akceptēt Pad. savienības iekārtu kā vēlamu latviešu tautai, jo īsteni zem satelita statusa iekārta taču nemainītos. Iespējams, ka Kirchenšteinam izaudzis spējīgs pēctecis...
3) nepieciešami būtu mainīt trimdas organizāciju statūtus, kas paredz brīvas Latvijas atjaunošanu.
4) nepieciešami panākt lielvalstu līdzšinējās politikas maiņu, kas uzturējušas spēkā Latvijas de jure statusu. Tas, saprotams, nozīmētu mūsu sūtniecību, sūtņu un goda konsulu likvidēšanu. Arī ārzemēs iesaldētais kapitāls — zelts (Fort Knox) — būtu jāpārvērš rubļos.

(Turpinājums 6. lp.)

Sveicam kaimiņtautu igauņus 58. neatkarības svētkos!

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1976. G. 21. FEBRUĀRIS 8. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Atbildīgais redaktors Krišs SIDARS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9; tālr. 465-7902. Ņujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y. 10466, U.S.A. Tālr. 994-7917. Čikagas redakcijas vad.: I. Lamberte, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A., tālr. 774-5744. Redaktors Austrālijā: Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāliem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personisks uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV — par gadu $21.00, 6 mēn. $11.50, 3 mēn. $6.00. Atsevišķa numura cena 50 centu. Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $3.00, tekstā $5.00, pirmajā vai pēdējā lp. $10.00 par 1 collas slejas telpu. Sarīkojumu kalendārā 50 centu par vienas slejas rindu. Sludinājumi nododami pa tālr. 466-1514.

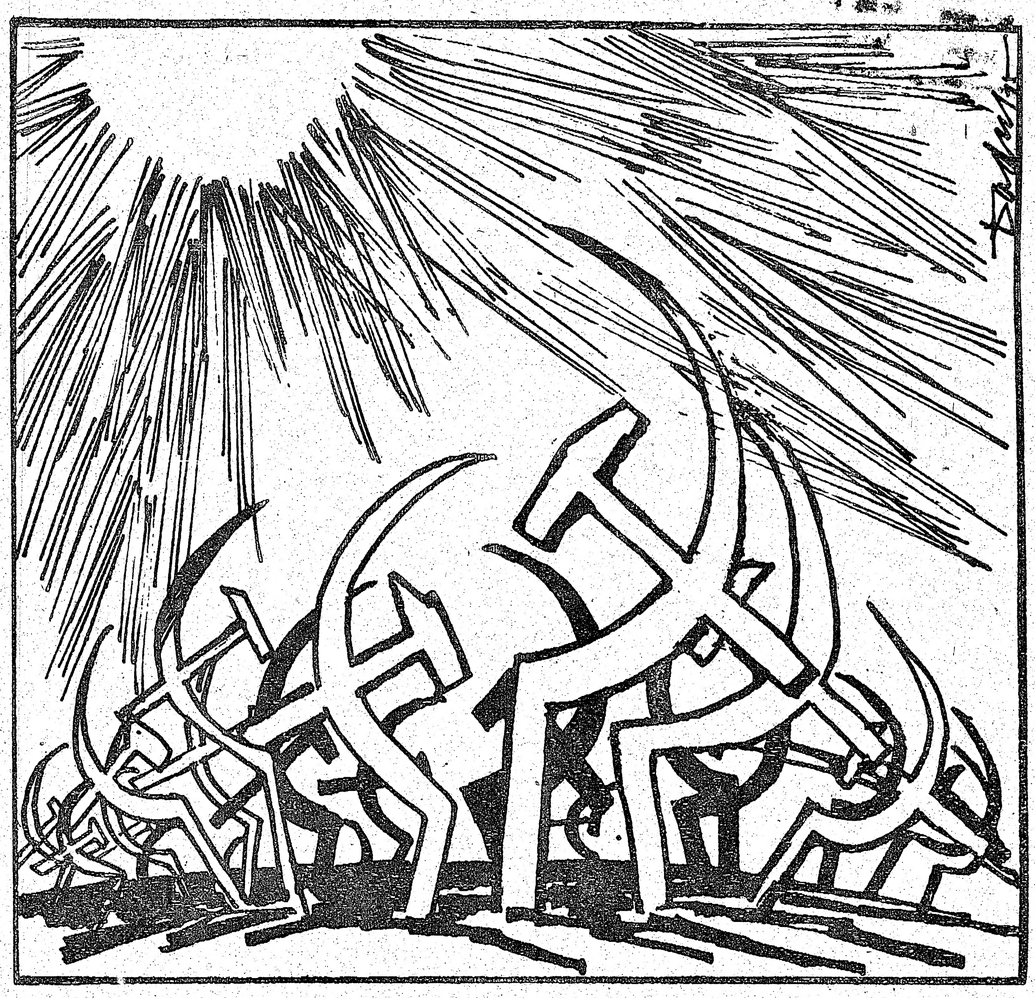

Pasaules druvā savairojušās nezāles

Dadža zīmējums

Igaunijas diena

Gandrīz vienā laikā ar lietuviešiem, tikai nedeļu vēlāk, 24. febuāri, mūsu otra kaimiņu tauta igauņi svin savas valsts 58. neatkarības dienu. Visas trīs Baltijas valstis ieguva neatkarību vienā gadā, Igaunija -1918.g. 24. februārī. Liktenis visām trim valstīm bijis vienāds, savu neatkarību zaudējot 1940. g. 17. jūnijā, kad tās okupēja Pad. savienības militārie spēki, bet otreiz 1944. g. rudenī. Arī varmācīgo ieklaušanu Pad. savienībā pēc pirmās okupācijas Baltijas valstis piedzīvoja reizē, kad Kremļa sūtītie emisāri katrā no šim valstīm bija iekārtojuši jaunas „valdības", sarīkojuši „parlamenta" vēlēšanu komēdiju, ņemot palīgā visus iebiedēšanas līdzekļus, pēc kam no katras valsts brauca uz Maskavu okupantu īpaša izraudzīta delegācija, lai padevīgi lūgtu uzņemšanu Pad. savienības „brālīgo tautu saimē". Dažas komunistes bija ieradušās Maskavā pat okupēto tautu nacionālos tērpos, lai izrāde būtu iespaidīgāka.

Tāpat kā ar pārējām divām Baltijas valstīm, Pad. savienība lauza visus līgumus arī ar Igauniju. Normālas valstu attieksmes starp Igauniju un Pad. savienību nodibinājās ar Tartu miera līgumu 1920. g. 2. februārī, ar kuŗa katra puse atzina otras valstis suverēnitāti un izveidoja diplomātiskās attieksmes kā neatkarīgas un līdzīgas Tautu savienības locekles. 1932. g. 4. maijā Pad. savienība parakstīja ar Igauniju draudzības līgumu, ko vēlāk pagarināja līdz 1945. g. 31. decembrim. Arī 1939. g. 28. sept. Igaunijas uzspiestais savstarpējais palīdzības pakts bija nekam nederīgs papīra gabals, jo Pad. savienība un Hitleriskā Vācija jau 1939. g. 23. augustā ar Ribentropa-Molotova paktu un šī pakta slepeno protokolu bija sadalījušas Austrumeiropu iespaidu joslās. Līdzīgi pārējām Baltijas valstīm, kuŗās jau atradās padomju militārās bazes, arī Igaunija 1940. g. 16. jūnijā saņēma Maskavas ultimātu, kam otrā dienā sekoja sarkanarmijas iebrukums un tā paša gada 6. augustā iekļaušana Pad. savienības territorijā.

Līdzīgi latviešiem un lietuviešiem, igauņi visus gaŗos okupācijas gadus dzimtenē un trimdā cīnījušies par savas neatkarības atjaunošanu. Sākoties austrumu frontes attiešanai, kad vācu militārie spēki atvilkās arī no Igaunijas territorijas, pēdējais neatkarīgās Igaunijas ministru prezidents prof. Juris Uluots 1944. g. 18. sept. izveidoja uz igauņu zemes likumīgo valdību, saskaņā ar Igaunijas valsts satversmi, pēc tam ar pārējiem kabineta locekļiem bija spiests pārcelties uz Zviedriju, kur vadīja Igaunijas valdību eksilā līdz savai nāves dienai 1945. gadā, kabineta vadību pēc tam uzņemoties Tenisam Kintam, reizē pārstāvot valsts prezidentu.

Neatkarīgās Igaunijas prezidentu Konstantīnu Petsu, tāpat kā Latvijas pēdējo prezidentu Kārli Ulmani, pēc sarkanarmijas iebrukuma apcietināja un deportēja uz Pad. savienību, kur abu liktenis palika nezināms, bet Lietuvas pēdējais prezidents Antonas Smetanas izbēga uz Vāciju, vēlāk pārceļoties uz ASV, kur mira.

Igaunija, tāpat kā Latvija un Lietuva, pārdzīvo smagus padomju varas žņaugus, pārkrievināšanas draudus un savas zemes saimniecisko vērtību izlaupīšanu. Gan mazākā mērā nekā Latvijā, arī igauņu tautas dzīvā spēka pieaugums bīstami samazinās, bet iedzīvotāju ieplūšana no austrumiem, galvenokārt krievu, pieaug. Igauņi ar savu ziemeļniecisko raksturu vēl vienmēr spītē okupācijas varai un līdz ar latviešiem un lietuviešiem cer uz savas brīvības rītu.

Lai Igaunijas dienā sirsnīgi sveicam mūsu ieroču brāļus kopīgā cīņā par Baltijas tautu brīvības un neatkarības atjaunošanu!

A. R.

Lasītāju vēstules.

STARI UN SADZĪVOŠANA

Hamiltonas radio 7. februāra vakara ziņās vēstīja par ASV sūtniecības ēkas apstarošanu Maskavā. Staru stiprums esot pat tik liels, ka varot kaitēt cilvēka veselībai. Labā sadzīvošana un lēnām izplēn ...

V. Šnornieks Hamiltonā

KRIEVU TAUTA GAIDA PĀRMAIŅAS

V. Korsts Čikagā aicina rakstīt vēstules ASV prezidentam, senātoriem u.c. Tas ir labs ierosinājums, bet daudziem tautiešiem, sevišķi gados visvecākajiem, grūtības ar angļu valodu. Ar gataviem vēstuļu tekstu paraugiem viņiem būtu daudz palīdzēts, ja tos varētu saņemt, piemēram, mūsu organizācijā, vai ar tiem palīdzētu tautieši, kas labi zina angļu valodu. Kā jau V. Korsts aicinājis, vajadzētu rakstīt un lūgt arī Kisingeru aizstāt ar citu valstsvīru, jo viņš lielos vairumos apgādājis Pad. savienību ar kviešiem. Kas par to maksās, jo Maskava ievēro tikai tos līgumus, kas tai par labu? Krievu tauta cieš un gaida pārmaiņas, bet tās apspiedējus ekonomiski atbalsta ASV un Kanada.

E. Toronto

LĪGUMU VĒRTĪBA

Mēs priecājamies par ASV kongresa deklarāciju, par Austrālijas viedokļa maiņu Baltijas valstu jautājumā, mums radušies vīri, kas aicina „iziet no grāvjiem". Neaizmirsīsim tomēr, ka deklarācijas un līgumi starp valstīm ir spēkā tikai tik ilgi, kamēr pastāv militārs līdzsvars vai ekonomiskas intereses. Pašlaik Kremlis respektē līgumus ar brīvo pasauli tikai tāpēc, ka 24 stundas diennaktī ASV gaisa spēki atrodas modrības gardzē. Abas puses baidās sākt atomkaŗu, jo atomraķešu daudzums abām pusēm ir vienāds. ASV spridzekļu potenciālis ir 2400 reizes lielāks nekā visā Otrā pasaules kaŗā lietotais, bet Pad. savienībai tas esot 4000 rezes lielāks. ASV tomēr turas pārākumā ar savu zinātniski attīstīto precizitāti. Ja vispārējo spēku līdzsvars mainīsies Pad. savienības labā, nav šaubu, ka visiem līgumiem būs tikai tā sērkociņa vērtība, ar kuŗu līgumus un deklarācijas sadedzinās.

Jūlijs Celmiņš Grand Rapidos

MONTREALAS SV. PĀVILA DRAUDZES LIETĀ

Ja Baznīcas gada grāmatā ir kļūda un māc. E. Ķeŗģis vairs neapkalpo Montrealas Sv. Pāvila draudzi, tad tam ir tikai viens izskaidrojums: par pārmaiņām neviens, ieskaitot pašu mācītāju un draudzi, nav kalendāra redakcijai ziņojis. Būtu aplam vainot redakciju, kam ziņas nav bijušas pieejamas. Šo jautājumu māc. Ķeŗģa kungs (sk. lasītāja vēstuli LA 31. janvāŗa nr.) varēja vislabāk nokārtot, sazinoties tieši ar redaktoru vai caur apgabala vadītāju, pie kuŗa visas ziņas nonāk un kas tās nosūta redaktoram; tad nebūtu bijis vajadzīgs ņemt palīgā laikraksta lasītāju vēstuļu nodaļu, kas neliekas vietā šādiem gadījumiem.

Māc. J. V. Strautnieks, Bazn. gada grāmatas redaktors

VAI PENSIONĀRU BIEDRĪBAI NEKAS NAV SAKĀMS?

Tie laiki jau sen aizmirsti, kad pensionāriem ieejas maksa teātŗos un vispār sarīkojumos bija puscena. Tagad pensionāriem jāmaksā pilna cena, labākā gadījumā — piecu dolaru vietā prasa četrus ...

Mums Čikagā ir Ilinojas Latviešu pensionāru biedrība. Vai tai nekas nebūtu sakāms pensionāru labā?

Pensionārs Čikagā

LIELĀKU IECIETĪBU PRET CITU DOMĀM

Dažkārt sapulcēs, valdes sēdēs un citās sanāksmēs vērojama runātāju neiecietība pret citu domām. Tiek pat izteiktas netaktiskas, ja neteiktu vairāk, piezīmes pret citiem sabiedriskiem darbiniekiem. Tā savā laikā kādā sanāksmē gadījās dzirdēt piezīmi, ka pieminētai personai esot „salmi galvā". Šādu epitetu bija atļāvies citādi gluži cienījams un rosīgs sabiedrisks darbinieks. Varbūt tas bija izskaidrojams ar to, ka iepriekšējā vakarā bija krietni svinēts ... Citā gadījumā kāds emocionālā saspīlējumā bija nosaucis vienu lasītāja vēstuli par „idiotisku" tikai tādēļ, ka pēdējā izteikti citādi ieskati. Nav arī reti gadījumi, kad kāds no sēdes dalībniekiem atstāj sēdi, ja vairākums nav pievienojies viņa ierosinājumam. Domu izmaiņa atklātībā, arī laikrakstos, ir slavējama, bet mums jābūt vienmēr iecietīgiem arī pret citu domām un uzskatiem, jo dzīvojam demokratiskā pasaulē.

Valters Zirnītis ASV

„TAUSEND RUBEL — STRUNT!"

A. Kalniņs Ontario savā vēstulē šī laikraksta slejās sūdzas par lielajiem izdevumiem, apmetoties dziesmu svētku nedēļā Luksa viesnīcā Toronto. Nevienam jau nav spiesta lieta dzīvot dienām greznos viesnīcu apartamentos, peldēties iesmaržotos peldbaseinos un baudīt citas ekstrāvagantas ērtības. Gribas pajautāt, cik Latvijas apmeklētāji samaksā par apmešanos Rīgas viesnīcā un turienes „ērtībām"? Tur „Tausend Rubel — strunt!" Vai arī šī izdotā nauda labāk neiederētos Latvijas brīvības fondā?

A. Lejiņš Mičigenā

BĀŖA BĒRNI GAUŽI RAUD ..."

Tādā lomā šoreiz jūtas koristi — dziedātāji 6. Latviešu dziesmu svētku Kanadā priekšvakarā. Viss tiek rīkots un izkārtots dziesmas vārdā. Lasām sarīkojumu virkni visai dziesmu svētku nedēļai, līdz ar cenu rādītājiem, bet pats galvenais sarīkojums — koŗu kopkoncerts minēts pēdējais, pēc balles iepriekšējā vakarā. Tāds nu ir rīcības komitejas lēmums: „Dzied' vai raudi, tautu meita" ...

Esmu piedalījusies dziesmu svētkos dzimtenē, Vācijā, ASV un Kanadā, bet tādu programmas nobeigumu skatu pirmoreiz, kad ar skumju sirdi jāliecina: „Mēs, nabaga Ciānas bērni."

T. Valdmane

Grand Rapidos

Austra Bālode

DZIESMOTIE VANAGI

(DV vīru korim Kanadā)

Daugavas vanagi sasaucās
Domās, darbos un dziesmā,
Cīņā rūdītās sirdis kvēl
Tēvzemes ziedokļa liesmā.

Daugavas vanagi dziesmu dzied,
Spītējot naidnieka briesmai —
Dievs lai vēlē, ka raženai
Atskanēt uzvaras dziesmai.

Daugavas vanagi karogus liec
Lūgsnām svētītā jundā,
Vienoti dziesmā un ticībā
Latvijas brīvības stundai.

E. Dzenis Okifa centrā

Piekto gadskārtējo dejas mākslas izstādi Kanadas nacionālā baleta Toronto sezonas ietvaros atklāja 2. februārī, un Okīfa centrā apmeklētājiem tā būs skatāma līdz 6. martam.

Skates centrālā daļa ir latviešu mākslinieka Erika Dzeņa izstādītie 21 darbi. Vairāk nekā puse no Dzeņa eksponātiem ir zīmējumi, pārējie pasteļa un akvareļa gleznojumi. Mākslinieks skatei bija iecerējis arī liela formāta akrilika darbus, kuŗus, diemžēl, nav bijis iespējams nobeigt — cena, kas jāmaksā, strādājot ar izciliem baleta pasaules modeļiem.

Plašajā zīmējumu klāstā Dzenis sevi no jauna pierāda kā izcilu līniju mākslas meistaru. Dzeņa piegājiens zīmējumiem visumā spontāns, iezīmīgs ar vienkāršotu tvērumu, vietumis akcentēts ar zināmu distortāciju (Žizelas rokas zīmējums — „Žizele un Albrechts"). Dažos zīmējumos pāri darīts figūru perspektīvai (vīrieša figūra „Don Žuāna mēģinājumā" un it izteikti „Gulbju ezera mēģinājumā 2"). Zināms konflikts šķiet starp spontāni ekspresīvo tvērumu visumā reāli ieturētajos zīmējumos. Tāpat mākslinieciskā viengabalainība zaudējusi zīmējumos, kur brīvi tvertā figūra ir konfliktā ar reāli romantiskā manierē izstrādāto modeļa galvu. Tā, piemēram, „Gulbju ezera mēģinājumā 3" mākslinieks pārāk tieši pasvītrā, ka darba modelis ir slavenais krievu baletnieks Barišņikovs.

Vēsturiski mākslinieki zīmējumu (zīmulis uz papīra) ir lietojuši, gan skaidrojot mākslinieciskō domu labākām iecerēm — zīmuļa skice, gan arī radot par sevi nozīmīgus mākslas darbus. Vērojot Dzeņa klāstu, rodas šaubas, kuŗā jomā vairums eksponātu iekļaujas. Šaubas vēl pavairo pārāk pretenciozais un bagātīgi smagais ielogojums.

Pieskaŗoties atsevišķiem zīmējumiem, par vienu no labākajiem gribētos uzskatīt „Rūdolfa Nurejeva studiju" — spraigi tvertā seja un torss izstrāvo iekšēju koncentrāciju un spēku, bez kaut niecīgākās izskaistinājuma piedevas. Tāpat bez pozes savā traģiskajā vienkāršībā pārliecina „Kettentanz mēģinājumā 2" — abas figūras turpat vai salīmušas, un uz groteskuma sliekšņa manāma sasaukšanās ar gojisko zīmējumu.

Izstādītajos 9 pasteļa un akvareļa gleznojumos Eriks Dzenis atkal apliecina, ka sižetiskā tvērumā, kompozicijā un tehniskā izpildē viņš grūti pārsniedzams. Taču izcilie kompozicijas izvērsumi, nevainojamais zīmējums, saderīgi izvēlētās un meistarīgi pludinātās krāsas tiecas ieņemt pārāk svarīgu un dominējošu vietu Dzeņa daiļradē. Kompozicijās it bieži ieskanas atkārtošanās, un darbos it kā pietrūkst emocionālās intensitātes un garīgā sprieguma.

Visumā pieturēšanās pie Dzenim tik tuvās, bet ierobežotās tematikas prasa lielu mākslinieciskū disciplīnu un varēšanu, lai sižetiski visai līdzīgiem darbiem no jauna dotu dziļumu un svaigumu, lai neapstātos meklēt un mainīties, lai neapmierinātos ar tehnisko varēšanu un nenoslīgtu izskaistināti trafarētā mākslas produkcijā. Dziļa māksla nedrīkstētu piemēroties turīgu baletomānu prasībām pēc skaistiem interjēra izdaiļošanai domātiem baleta mākslas suvenīriem.

Darbā „Pirms mēģinājuma" akcentētas sieviškīgi apaļīgās formas un sārtais matu greznojums — liekas, ka autors ieslīdējis šodienas komerciālisma moes virspusība un visai tālu no lielās baleta mākslas drāmas.

„Karena un Franks mēģinot" gleznots dzīvi zilos toņos, bet rada statiski pozētu, it kā izsaldinātu iespaidu.

Interesants ir darbs, ko Dzenis dāvinājis Kanadas nacionālam baletam reproducēšanai līdzekļu vākšanas akcijā. Darba labajā pusē gleznotās 7 baletnieku figūras izvērstas vertikāli sasaistītās piramidālās grupās un harmoniski balansētas ar brīvi plūstošu turpat baltu laukumu.

„Marija un Miša mēģinājumā" pauž emocionāli pārliecinošu spraigumu — varbūt viens no izcilākajiem visā skatē.

Māksliniecīskās meklēšanas dzirkstis sprakšķ no intensīvi ziļos toņos ar it kā sirreālistisku ievijumu gleznotās „Meitene baltā". Ar smagāku, varbūt vitālāku otu gleznots šī darba horizontālo un vertikālo ievilkumu kompozicijas stiegrājs.

Sinamlubs

Jauns Latvija Amerikā redaktors Čikagā

Latvija Amerikā Čikagas redakcijas vadību tagad uzņēmies Andris Lamberts, kādu pienākumu līdz šim jau ilgus gadus veica Ilze Šīmane-Lamberte. Jaunais redaktors nāk no mūsu vidējās paaudzes, dzimis 1922. gadā Kurskā, kur tēvs bijis baptistu mācītājs Ukrainā, vēlāk Maskavas 2. baptistu draudzē. Ģimene Latvijā atgriezusies 1924. gadā, dzīvojot Liepājā, Talsos, Rīgā, Alūksnē, Rēzeknē. Andris savā laikā ar divriteni apceļojis visu Latviju, apmeklējot tās pilsētas un pagastus. Beidzis Viļa Olava komercskolu Rīgā, bet tālākās izglītības gaitas pārtraukusi frontes pietuvošanās. A. Lamberts caur Igauniju nokļuvis Zviedrijā, bet no turienes ar studentu vīzu 1948. gadā ieradies ASV, kur mācījies kolledžā Teksasā. Tur viņš iemācījis slaveno internacionālo kori dziedāt Dievs, svētī Latviju un citas latviešu dziesmas, arī tautas dainas. Koris tās skandējis Pasaules baptistu kongresā Riodežaneiro, Brazilijā. Pēc Neperviles North Central kolledžas beigšanas Ilinojā, Andris Lamberts mācījies Mūdija Bībeles institūtā Čikagā un ordinēts par mācītāju 1952. gadā Auroras baptistu baznīcā Ilinojā. Viņš apmeklējis Dāniju, Norvēģiju, Boliviju, Peru un visas latviešu kolonijas Brazilijā. Florīdas latviešiem Sv. Pēterburgā sevišķi iespiedušies atmiņā māc. A. Lamberta 14. jūnija un 18. novembŗa svētbrīži. Blakus garīdznieka darbam, A. Lamberts 20 gadus jau nostrādājis Harrisa bankā Čikagā. Sastāv par biedru Latviešu preses biedrībā un Čikagas-Milvoku preses biedrības valdē.

Mūsu Čikagas redaktora adrese: Rev. A. Lamberts, P.O. Box 1890, Chicago, Ill. 60690, U.S.A. Tālr. 878-3987. Rd.

Andris Lamberts

ŠĪ MĀKSLA IR JAUNA

Toronto no 27. — 29. februārim

Aicinājums izbaudīt un atbalstīt jauniešu kultūrālos pasākumus:

Sestd. — MĀKSLAS IZSTĀDE, KLASISKAIS KONCERTS un DISCO DANCIS

Svētd. — MĀKSLAS IZSTĀDE un POPURIJA PĒSPUSDIENA.

Biedriem un veicinātājiem atlaide *Rīko. LNJAK*

2 jauni sējumi

Daugavas apgāda Latvijas vēstures serijā

Andrejs Johansons
LATVIJAS KULTŪRAS VĒSTURE 1710—1800

18. gs. kultūras dzīve ir komplicēta parādība Latvijā — zemē, kas pakļauta dažādiem virskungiem, kur krustojas vācu un slavu ietekmes, luterisms un katolicisms, kur ieplūst jaunas idejas no Francijas un mākslas strāvojumi no Italijas. Pirmie laicīgie raksti, jauna kristiānisma izjūta, kaut tāla saskare ar rietumu garīgiem strāvojumiem paver latviešu tautai plašāku pasauli. Autora skaidrais un izteiksmīgais esejista stils, sadzīves žanra ainu, citātu un attēlu bagātība vienreizēji izgaismo 18. gs. kultūras norises, sadzīves tikumus, laikmeta vidi un cilvēkus tajā. 648 teksta, 49 krīta papīra ilustrāciju lpp., pavisam 150 attēlu. Plašs satura pārskats vācu valodā.

Grāmata jau iznākusi, bet līdz 1. martam varat to pasūtīt par subskripcijas cenu $ 25.— (pēc 1. marta kārtējā cena $ 30.—).

Ādolfs Šilde
LATVIJAS VĒSTURE 1914—1940
Valsts tapšana un suverēnā valsts

Lasītāju ilgi gaidīts sējums — pirmais plašais pārskats par dzīvi neatkarīgajā Latvijas valstī, aptverot valsts izveidošanos, uzbūvi, politiskos nogrupējumus, kultūras politiku, izglītības, konfesionālās un mākslas dzīves attīstību. Sevišķa vērība veltīta Pirmā pasaules kaŗa posmam, kad, cara cenzūras vajāta, ar apbrīnojamu neatlaidību ceļas un veidojas Latvijas valsts doma. Jau 1917/18. g. mijā ir skaidri formulēta prasība pēc brīvas, demokratiskas Latvijas republikas. Pēc 1918. g. 18. novembŗa jauno Latvijas republiku ne tikvien izcīnīja ieročiem, bet to cēla visās nozarēs ar lielu uzupurēšanos, bieži drudžainā darba steigā, valsts pamatā liekot visus krietnos brīvības un taisnības principus. Objektīvi izsekots arī notikumiem, kas radīja 1934. g. 15. maija apvērsumu, un tā atnestajām pārmaiņām.

Grāmata, kas var parādīties tikai brīvajā pasaulē. 800 lpp., daudz retu attēlu, plaši personu un lietu rādītāji, sīks satura rādītājs angliski. Iznāks aprīļa beigās. **Subskripcijas cena: $ 27.00.**

Subskribentu sarakstu abiem sējumiem izsūtīsim reizē ar Ā. Šildes sējumu, bet, lai to varētu sastādīt, Jums pasūtījums jāizsūta — grāmatu tirgotājam vai tieši apgādam — **vēlākais 1. martā.**

No Latvijas vēstures serijas vēl dabūjamie sējumi:

Edgars Dunsdorfs LATVIJAS VĒSTURE 1710—1800

18. gs. vēstures politiskā un saimnieciskā daļa, kas atzīmēta kā izcils veikums latviešu kultūras dzīvē, piešķirot autoram 1975. g. Kultūras fonda balvu. Kopā ar krīta papīra ilustrāciju lapām 700 lpp., cena $ 22.50.

Arnolds Aizsilnieks LATVIJAS SAIMNIECĪBAS VĒSTURE 1914—1945

Latviešu tautas saimnieciskās eksistences apstākļi divos Pasaules kaŗos un veikumi neatkarīgajā Latvijas valstī. Kultūras fonda godalgots pētījums, kuŗa tepat 1000 lpp. sakopots milzīgs datu un pārskatu krājums. Cena $ 19.00.

Sūtīšanas maksa, neatkarīgi no pasūtīto grāmatu skaita, $ 1.00. Daugavas izdevumi pasūtāmi pie latviešu grāmatniekiem vai tieši apgādā:

DAUGAVA Box 43054, S-100 72 Stockholm 43, Sweden

Grāmata par Gaujienu

JĀNIS ZARIŅŠ, SKAISTAIS ĢIMNAZIJAS LAIKS. VELTĪJUMS GAUJIENAS ĢIMNAZIJAS 50 GADU JUBILEJAI — 1922—1972. VAIDAVA, LINKOLNĀ, NEBRASKĀ, ASV.

Visas upes klusu tek,
Gauja klusu netecēja,
Gauja tek skanēdama,
Sudrabiņu sijādama.

Šīs tautasdziesma vārdi attiecināmi uz Gaujas dēlu Dr. Jāni Zariņu, kas pēkšņi mira Toronto 1973. gada 5. decembrī, kad bija tur ieradies no Vinipegas, lai piedalītos Latvijas Kara skolas atceres svinībās. Lai gan autors bija zinātnieks, viņu fascinēja Latvijas armija un mūsu aizsargi. Varbūt viņu uz to mudināja militārās apmācības skolotājs Gaujienas ģimnazijā, tad vēl jaunais virsleitnants Vilis Hāzners, vēlākais Latviešu leģiona izlūku bataljona komandieris un bijušais Daugavas Vanagu priekšnieks.

Grāmatā bez Hāznera vēl minēts pazīstamais Daugavas Vanagu darbinieks Nikolajs Bisenieks, Dr. med. Alberts Vēriņš, Latvijas skautu mācītājs Richards Zariņš un citi autora skolas biedri.

Zariņa skolas biedrs DV CV loceklis Nikolajs Bisenieks pirmais pa radio noklausījies un paziņojis pārējiem ģimnazistiem par 15. maija notikumiem. Zariņš bija sekojis Draudzīgajam aicinājumam atcerēties savas skolas un skolotājus, aprakstīdams Smiltenes piensaimniecības skolu savās atmiņās Cepure ar zelta vārpu, kas publicētas ar turpinājumiem laikrakstā Latvija Amerikā. Tāpat viņš notēlojis Bolderājas kara skolu triloģijā Kāvu gados.

Man nav šaubu, ka Jānim bija nodoms rakstīt grāmatu arī par saviem studiju gadiem Jelgavas Lauksaimniecības akadēmijā un Bonnas universitātē, kur viņš bija atstāts sagatavoties zinātniskam darbam. Triloģijā Kāvu gados viņš piemin arī savas gaitas Berlīnes Kara akadēmijā. Kara laikā liktenis bija lēmis Jānim Zariņam cīnīties frontēs no Ziemeļjūras līdz Melnai jūrai. Apbalvots ar asu prātu, virsleitnants Zariņš paglāba savus karavīrus no krievu gūsta, novadīdams karavīru ešelona vilcienu no Vīnes uz Berlīni, kad krievi tuvojās Vīnei. Toreiz bija jāriskē ar savu dzīvību, ja vācu virspavēlniecība to atklātu.

Gaujienas ģimnazija atradās Valkas apriņķī, Gaujas labajā krastā, Gaujienas pilī. Gaujienas ciems ar apmēram 200 iedzīvotājiem Gaujienas pagastā atradās starp Zvārtavas, Dūres, Sinoles, Trapenes, Grundzāles un Palsmanes pagastiem, 6 kilometrus no Vidzemes šosejas. Malēnieši ar savu uzņēmību panāca ģimnazijas darbības sākšanu tik mazā ciemā. Autors savā grāmatā labi raksturo ģimnazijas direktoru vēsturnieku Jāni Osīti, kas bija izglītojies Amerikā. Tāpat ar sirsnību viņš piemin savus audzinātājus. Direktors Osītis gan Zariņam teicis, ka viņš vēl neesot universitātē, bet tikai ģimnazijā, kad Zariņš uzrakstījis pārāk garu domrakstu par tautas dziesmām.

Žurnālista gaitas Zariņš sāk jau 15 gadu vecumā, rakstīdams Smiltenes Ziņām un Jaunākām Ziņām par sporta sacīkstēm Gaujienas ģimnazijā. Zariņa aprakstu par Latvijas ziemu Sniegi nāk ievieto Smiltenes Ziņas, kad rakstītājs ir vēl skolnieks pamatskolā. Šo rindu rakstītājs zina, ka Jānis Zariņš rakstīja no Volchovas, tad jau būdams artilerijas virsnieks, par 19. divīzijas cīņām šai sasodītajā purvā, kur tik daudzi viņa cīņas biedri krita.

Savā grāmatā Zariņš apraksta nevien Gaujienas ģimnaziju un skolas biedrus, bet arī sava dzimtā novada ļaudis Valkas apriņķa pagastos un pilsētās. Leģendārajam baltvācu ārstam, kas ar kabatas nazi operē augoni kaklā kādam vietējam gaujēnietim, ir gandrīz neticama slava un vietējo iedzīvotāju paļāvība, lai gan ārsts dzeršanas dēļ atbrīvots no rajona ārsta pienākumiem.

Gaujienas ģimnazijas pirmais direktors bija Aleksandrs Bārda. Apsīšu Jēkaba dēls, Atis Jaunzems mācīja ticības mācību, reliģijas vēsturi un latviešu valodu. Mācītāju Ati Jaunzemi dēvējuši par skolas tēvu. Viņš savās runās no kanceles vienmēr uzsvēris ģimnazijas nepieciešamību Malienā, norādīdams, ka vienīgā vieta, kur tā iederas, ir Gaujienas pils. Dr. Vituma kundze (Kanadā) vēl tagad atceras pirmo sarīkojumu 1922. gadā, kas rīkots par labu jaundibinātai ģimnazijai. Sarīkojums noticis Gaujienas muižas šķūnī, kas vēlāk nodedzis. Profesors Jāzeps Vītols, kas bija ģimnazijas tuvākais kaimiņš, spēlējis klavieres un viņa dzīves biedre Annija Vītola dziedājusi, tāpat dziedājis jauns dziedonis Morics Blumbergs (vēlāk Mariss Vētra). Profesors Lučīni spēlējis vijoli un atskaņojis E. Dārziņa Melancholisko valsi tik izjusti, ka daudziem bijušas acis mitras. Par sarīkojumā iegūtajiem līdzekļiem ģimnazijai uzlikts jauns jumts.

1922. gada 21. septembrī — ģimnazijas atklāšanas dienā uz svinībām ieradies ārlietu ministrs Zigfrids A. Meierovics (ne Meijerovics, kā grāmatā iespiests). Viņš teicis tik aizrautīgu runu, ka vietējā sabiedrība tiešām sākusi saprast, ka ģimnazijai ir pienācīgā vieta. No tā laika arī sākusi izzust skepse, kas sākumā valdījusi apkārtējos ļaudīs. Liela diena ģimnazijā bijusi Cēsu skolnieku rotas karoga nodošana Gaujienas ģimnazijai. Kad ģimnazisti nostādināti gājienam uz veco Gaujienas baznīcu, ieradies skolu departamenta direktors Ozoliņš un vidusskolu direktors Kūlis. Ar smagajām mašīnām atbraukuši arī Alūksnes un Smiltenes ģimnaziju audzēkņi. Kad pēdējie ieradušies sabiedrisko lietu ministrs A. Bērziņš, ģenerālis K. Berķis, armijas stāba priekšnieks ģen. Hartmanis ar 7. Siguldas kājnieku pulka koman-

(Turpinājums 18. lp.)

Slavējama skaņu plate

EMĪLA DĀRZIŅA DZIESMAS
IEDZIEDĀJIS DR. JĀNIS KALNIŅŠ

Jaunajā platē Dr. Jānis Kalniņš iedziedājis visas Emīla Dārziņa solo dziesmas Anatola Bērzkalna klavieru pavadījumā. Šis tik labi izdevies darbs ir liels pienesums mūsu latviskās mūzikas kultūrai. Gan Kļaviņš, gan Bērzkalns — abi tuvojušies Dārziņa romantiski melancholiskajām dziesmām ar vislielāko pietāti, izpratni, izjūtu un tehnisko noblesi. Rezultātā radies labākais Dārziņa mūzikas dokuments, kāds mums vispār ir. Var jau saukt Dārziņa superpopulārās, tik daudz „nodziedātās" dziesmiņas par „aputējušām" vai citādi, bet gluži tāpat kā Bēthovens, vai Mocarts visai pasaulei, latviešiem ir un būs vajadzīgs Emīls Dārziņš, par kuru savā laikā jūsmots vairāk nekā par jebkuru citu.

Nav vajadzības uzskaitīt visu 17 dziesmu nosaukumus, vai pakavēties pie katras izpildījuma, pietiks ar vispārēju konstatējumu, ka Dr. Kļaviņš laimīgā, pārliecinošā veidā atšifrējis un materālizējis katras šīs liriskās miniatūriņas īpato, varbūt paša komponista izloloto būtību. Viņa izpildījumā nevienā gadījumā neparādās tik bieži dzirdētie Dārziņa melodiju pārāk sagausinātie tempi ar asarainā jūteklībā sabiezinātu drāmatismu. Nē, Kļaviņa tempi un viss cits ir dabīgs, neforsēts, bet nav arī atstāts nekas nepamanīts un nepateikts. Savā garajā mūžā, saprotams, esmu klausījies simtiem dažādas Dārziņa dziesmu interpretācijas, tāpēc šoreiz ir sevišķs gandarījums izteikt Kļaviņam un Bērzkalnam daudz patiesāko komplimentu.

Kļaviņa simpatiskas nokrāsas baritonam visos reģistros līdzens, solids, dzīvības ietonēts plūdums un toņa veidojums: vienādi patīkami skan tiklab tenoru oktāvas vidus, kā arī masīvais basa „fa". Bet — lai nepietrūktu visādu plates cildināšanas superlatīvu, lieku šoreiz punktu ar tādu piezīmi un ieteikumu — lai šī vērtīgā skaņu plate novietotos katrā latviskā mājā un mūsu latviešu vidusskolās — kā lielisks mūsu mūzikas vēstures mācības līdzeklis.

Tik daudz pieredžu, tehnisku izmaņu, mūzikas izpratnes un talantīgas apdāvinātības bagātu mūzicētāju ansambļu, kā Kļaviņš un Bērzkalns, mums ir visai maz. Lai abiem atzinība un pateicībā. **J. Kalnietis**

Redakcijai piesūtīti izdevumi

Rūgtais Apīnis 45. nrs, 1976. g. janvāris. Galvenais redaktors Vilnis Zaļkalns Stokholmā, redaktori Juris Kronbergs un Imants Gross. Ievas Graufeldes, Imanta Grosa un Viļņa Zaļkalna iekārtojums un zīmējumi. 52. lp.

Laika mākslas kalendārs 1976. gadam.

ELJA 77, divdesmit gadu jubilejas numurs, Eiropas latviešu jaunatnes apvienības izdevums. Atb. redaktors Māris Bite. 48. lappuses.

Vēstnesis 1./37. un 2./38. nr., izd. Olģerts Liepiņš. Redakcijas kollēģijā O. Liepiņš, O. Akmentiņš un Ed. Keišs. 1. n-ra pielikumā — Avāršņi.

Brīvība 10./264. nr. Latviešu soc.-dem. strādnieku partijas mēnešraksts. Redaktori Bruno Kalniņš un J. Ritums. 12 lp.

BLB Informācijas biletens, 18. nr., Filadelfijas brīvo latvju biedrības izdevums. Redaktors N. Lazdiņš. 16 lp.

Labietis, 50. nr., Latviešu dievturu draudzes izdevums Čikagā. Redaktors Arvīds Brastiņš. Pārstāvis Kanadā A. Kopmanis: 19 Millbrook Cr., Toronto, Ont. 48. lp.

Mazputniņš, 205. nr., Ceļinieka izdevums. Mēnešraksts zēniem un meitenēm visā pasaulē. Redaktori Līga un Laimonis Streips. Redakcijas padomē: Inta Purva, Ēriks Preiss, Astra Roze un Biruta Rubesa. Ritas Rumpēteras vāks. 34. lp.

ALA žurnāls, 16. nr. Amerikas latviešu apvienības izdevums. Rediģē Alīda Cīrule. Ilmāra Rumpētera vāks un nodaļu virsraksti. 64 lp.

Treji Vārti, 49. nr. Žurnāls polēmikai, zinātnēm, vēsturei un literātūrai, Baltijas tautu kultūrai, jaunatnei un nākotnei. Iespiests Raven Printing, Inc. Grandhevenā, ASV. Izdevējs apgāda AKA vad. A. Rieksts. 44 lp.

Arnolds Lūsis — Cilvēks bez mājas (Mācītājs bēgļu gaitās, dienas grāmata). Latviešu ev. lut. baznīca Amerikā, 1976. Iespiesta Laikmeta spiestuvē Mineapolē. 180 lp.

Jaunā ābece

AVOTIŅŠ — SASTĀDĪJUSI ELEONORA UPATNIECE. APGĀDS CEĻINIEKS TORONTO, 1975. G. 80 LP. CENA 5 DOL.

Kopēja valoda ir pati galvenā saite, kas tuvina un tur kopā vienas tautas locekļus. Tādēļ arī vecāki un skolotāji latviešu valodas iemācīšanu uzskata par svarīgāko lēmumu. Pilnīga kādas valodas prašana sastāv no prasmes runāt, lasīt un rakstīt. Bērniem mācīšanās process arī norit tādā secībā, kaut arī rakstīšana cieši saistīta ar lasīšanu un dabīgi tai seko. Ar runāt prašanu vien, protams, nepietiek. Lasīšana nevien sniedz labus valodas paraugus un vairo vārdu krājumu, it sevišķi tādu, kurus ikdienā maz lieto, bet, galvenais, atver durvis uz tautas gara pasauli, uz tās literātūru. Tādēļ ātrai un vieglai lasīt iemācīšanai ir milzīga nozīme bērna vēlākā attīstībā, attieksmēs pret grāmatu un interesē par latviešu literātūru.

Paidagogi arvien centušies atrast sekmīgāku lasīt mācīšanas metodi, bet tas nav tik viegli veicies. Latviešu skolās nu jau vairākas paaudzes lietota gandrīz tikai skaņošanas jeb sintētiskā metode, t.i., no atsevišķiem burtiem resp. skaņām, konstruējot vārdus. Līdz šim maz iegājusies veseluma jeb analitiskā metode, kas tūlīt sāk ar viegli izrunājamiem vienzilbīgiem vārdiem. Jēdziens par vārda sastāvdaļām — burtiem — nāk vēlāk pats no sevis. Pirmais veseluma metodes izveidotājs ap 1928. gadu Vācijā bija Artūrs Kerns. Vācijas un Šveices skolās pēc analitiskās metodes māca nevien lasīšanu, bet tās principus ievēro arī citos priekšmetos. Latvijā veseluma metodes priekšrocības saskatīja prof. A. Dauge, prof. Ed. Zicāns un Eleonora Upatniece, bet skolotāju plašāku iepazīstināšanu ar šo metodi aizkavēja Otrais pasaules karš. Tikai jau Vācijā 1948. g. iznāca prof. Ed. Zicāna pēc veseluma metodes sastādītā ābece Vieglā gaita. Tā gandrīz visi Latvijas skolotāji pazina tikai skaņošanas metodi, un arī vecāki mācīja savus bērnus tāpat, kā paši bija mācījušies. Pēdējos pāris gadu desmitos skolotāju konferencēs un presē ir noritējuši īsti „ticības kari", kā tos zīmīgi ir nosaucis baltologs Zariņu Jānis. Visi uzbrukumi veseluma metodei ir nākuši no skolotājiem, kas paši nekad nav to darbā pārbaudījuši, tikai ticībā, ka pazīstamā skaņošanas metode ir labākā. Šveicē un Vācijā, kur veseluma metode zinātniski pārbaudīta un salīdzināta ar citām metodēm, rezultāti rāda pretēju ainu. Ar veseluma metodi apdāvinātākie bērni jau divās nedēļās aptvēra lasīšanas māku, bet divu mēnešu laikā visi prata lasīt.

Nu arī latviešu skolotājiem un vecākiem ir laiks izbeigt „ticības karus". Viņiem ir iespēja pašiem pārbaudīt veseluma metodi. Ed. Zicāna Vieglā gaita jau sen bija izpārdota. Nu Latviešu nacionālās apvienības Kanadā izglītības nozare ir izdevusi Eleonoras Upatnieces pēc veseluma metodes sastādīto ābeci un pirmo lasāmo grāmatu Avotiņš. Darbu sākot, skolotājiem un vecākiem vispirms jāizlasa mācīšanas norādījumi 78. lp.. Bērns visu laiku interesantās nodarbībās, nezaudējot sakaru ar viņa dzīvo valodu, iemācās lasīt ātrāk nekā skaņojot. Pirmajā lappusē bērnam lasāmais teksts ir „ai, ai" — kā vilks žēlojas, ka viņam salst kājas. Otrā lappusē bērns lasa „ī-ī-ī-ī" — kā Jānītis dīc pieri sasitis. Trešajā lappusē bērns lasa Vēja mātes aurus: „u-ū, u-ū". Katru lasīšanas cēlienu skolotājs ievada, lasīdams viņam attiecīgā lappusē domāto tekstu, kas kopā ar illustrāciju jāizmanto sarunām un nodarbībām ar bērnu izpratnes un intereses radīšanai. Sekmju pamatā ir pastāvīga atkārtošana un vingrinājumi dažādās variācijās. Tā kā bērnam lasāmā teksta ābeces daļā nav visai daudz, tad ļoti ieteicami vingrinājumi, sastādot ar burtu plāksnītēm no jau pazīstamiem burtiem jaunus vārdus.

Ābecēs līdztekus tekstam ļoti liela nozīme ir arī illustrācijām. Tām jābūt tuvām bērna uztverei un iztēles pasaulei. Šo uzdevumu ļoti labi veicis Arnols Lelis, dodams 46 krāsainas un 11 melnbaltās illustrācijas. Mazputniņa lasītājiem jau būs pazīstami Arnolda Leļa īpatnējie zīmējumi. Vienkāršās, vijīgās līnijas un krāsu laukumi bērnam viegli saprotami.

(Turpinājums 5. lp.)

PATEICĪBA

Sirsnīgs paldies mācītājam I. Gaides kungam, ērģelniecei E. Timermaņa-Ozola kundzei, LKOK organizācijai, Virsnieku apvienībai Kanadā, Latvijas Kara skolas 11. kursa izlaiduma biedriem, 4. Valmieras kājnieku pulka pārstāvjiem, Toronto pensionāru apvienībai, Daugavas Vanagiem un visiem pārējiem, kas piedalījās mūsu tēva

JŪLIJA AUSEKĻA

izvadīšanā uz pēdējo dusu.

Ināra un Arvids Tīrums

Pirti pērušies

Somiju piemeklējusi drausmīga nelaime.

Un ja nu ne tieši visu Somiju, tad katrā ziņā Ziemeļsomijas pilsētu Kajanu.

Pilsētas gods un lepnums ticis kājām sabradāts. Vai pareizāk sakot — ar vienu „priekšķāju" sabradāts.

Vainīgais ir apgabala plānošanas daļas inženieris Heino Hiltunens. Viņš parakstījies uz tās pašas viesu grāmatas lappuses, kur savu autogrammu atstājis prezidents Urho Kekonens.

Lieta nonākusi tiesā.
Viss stāsts -no sākuma līdz galam -ir šads.

Kad Kajanas pilsētu apciemojis prezidents Kekonens, viņš, protams, bijis jāved uz pirti. Tādam gadījumam par godu pilsētas valde atvēlējusi līdzekļus jaunas pirts viesu grāmatas iegādei. Kajanas pilsētas vicedirektors Ero Kaksonens viesu grāmatu nopircis, un Kekonens parakstījies tās pirmajā lappusē.

Laicinu vēlāk atklājies kautkas nedzirdēts: tajā pašā lappusē „rēgojies" vēl viens paraksts, Heino Hiltunena.

Par to nu vicedirektors nemaz nav bijis priecīgs,un pilsētas valde atņēmusi inženierim Hiltunenam tiesības pārstāvēt pilsētu un piedraudējusi ar vēl citiem pretsoļiem. Par to, savukārt, nekāda prieka nav bijis Heino Hiltunenam, un viņš griezies pie apriņķa tiesas, kuŗas spriedums bijis, ka par šo „pirts noziegumu" Hiltunens nekādi nav sodāms.

Hiltunens rakstījis arī prezidentam un apvaicājies,vai viņš tiešām būtu kaut ko aplamu izdarījis. No prezidenta kancelejas saņemta šāda atbilde:

„Pagadinos paziņot, ka nesaskatu tur nekā aplama, ka inženieris Heino Hiltunens 27. jūnijā parakstījies viesu grāmatā zem prezidenta paraksta."

Direktoram Ero Kaksonenam šī atbilde tomēr nekādu mierinājumu nav devusi:

„Grāmata ir pagalam ar to, ka tajā lappusē ir vēl viens paraksts. Šis dārgums ir vandalizēts. Grāmatas pirmo lappusi vairs nevar rādīt turistiem, ja tur ir arī Hiltunena vārds."

- Var gan jautāt, vai pēc šī skandāla, par ko runājusi visa Somija, Kajanas pilsētas pirts viesu grāmatas pirmā lappuse nebūs vēl jo īpašāka turistiska atrakcija!

MIRDZOT ŠĶĒPIEM ZELTSAULES STAROS...

Turpat vai tā 1933. g. 6. oktobrī no Zviedrijas raktuvju pilsētas ziemeļos -Kirunas -izvadīja grupu jauniešu, kas devās uz Padomju Krieviju, lai tur piedalītos pirmās „strādnieku valsts" celšanā. Aizbraucēju vidū bija arī muzikāli apdāvinātā strādnieku meitene Nanna Hulta, komūnistiski noskaņotas ģimenes bērns, kam Pad. savienība bija apsolījusi gādāt mūzikālo izglītību.

Šā gada pirmajās dienās tagad 66 gadus vecā Nanna atkal izkāpa Kirunas stacijā, laimīga, ka beidzot varējusi atgriezties kapitālistiskajā Zviedrijā.

Zviedru nedēļas žurnālā „Hemmets Journal" (nr 4: 1976) Nanna sniegusi plašu interviju par savām gaitām Pad. savienībā.

Iesākumā bijis labi -Nanna mācījusies dziedāt kareļu pilsētā Petrozavodskā, viņai bijusi laba balss, un pāris reižu viņa iekļuvusi pat radiofonā. Viņa apprecējusi pilsētas simfoniskā orķestra vijolnieku Toivo Eskolu, abu dēlam dots Sergeja vārds.

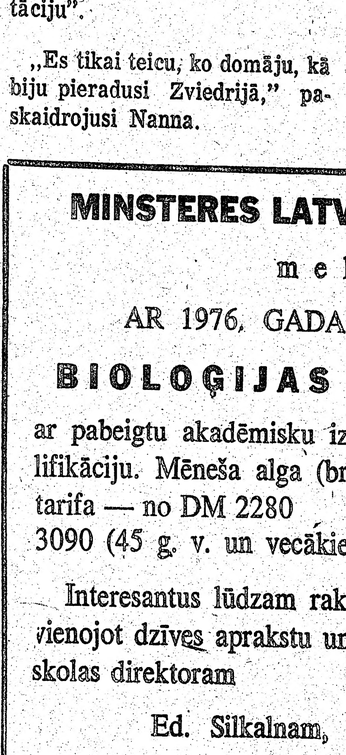

Nanna Hulta

Trīsdesmito gadu beigās īres namā, kur jaunais pāris dzīvojis, naktīs gaiteņos sākuši skanēt smagi soļi, viens pēc otra pazuduši īrnieki, un tad pienākusi arī Toivo Eskola kārta. Viņš nošauts, un tādu pašu likteni piedzīvojis vai viss Petrozavodskas orķestris. Apcietināta arī Nanna -par „pretpadomju aģitāciju".

„Es tikai teicu, ko domāju, kā biju pieradusi Zviedrijā," paskaidrojusi Nanna.

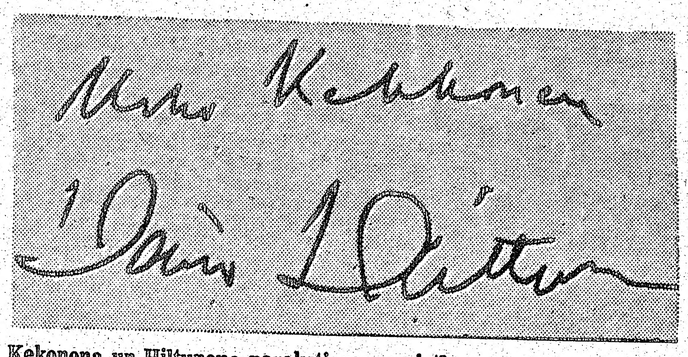

Kekonena un Hiltunena paraksti somu pirtī

Pēc ilgas pratināšanas un daudzīšanas Nannai piespriesti divi gadi darba nometnē uz kādas salas Oņegas ezerā, kur viņa dzīvojusi pirtī un kaut kā garu izvilkusi pateicoties sainīšiem no Zviedrijas. Kaŗa gadus Nanna palaidusi, strādādama par apkopēju un pavāri. Tūlīt pēc kaŗa, 1945. gadā, Nanna devusies uz Maskavu un lūgusi zviedru vēstniecībā palīdzību izkļūšanai no Pad. savienības. Tā apsolīta, bet kad Nanna atgriezusies Petrozavodskā, viņu sagaidījusi padomju milicija, kas viņu aizturējusi par spiegošanu. Par valsts nodevību viņai piespriesti desmit gadi Sibirijas darba nometnē. Astoņus gadus viņa pavadījusi Vorkutā, kur bijusi novietota „fašistu barakā".

„Lielākā daļa sieviešu mūsu barakā bija baltietes, galvenokārt igaunietes, bet bija arī somietes, pāris amerikānietes un vēl dažas no dažādām Eiropas zemēm", pastāsta Nanna intervijā.

Pēc Staļina nāves arī Nanna izkļuvusi no ieslodzījuma vietas un atkal devusies uz zviedru vēstniecību, bet aizturēta jau pie durvīm: „Šeit jums nav ko meklēt, jūs taču esat Pad. savienības pilsone!" Šoreiz viņa tomēr nav arestēta un varējusi atgriezties Petrozodovskā, kur saņēmusi 16 rubļu lielu penziju (vēlāk 40 rubļu) un piepelnījusies ar dažādiem sīkiem darbiņiem. 1962.gadā viņai pat izdevies izbraukt uz Zviedriju īsā apciemojumā, bet neuzdrošinājusies palikt, jo Krievijā palicis dēls Sergejs. Nanna tomēr turpinājusi pieprasīt atļauju emigrēt, un pērnruden tā arī piešķirta. Ierodoties Zviedrijā Nanna svērusi 48 kg, bet māsa un svainis, pie kuŗiem viņa apmetusies uz dzīvi, nosolījušies līdz vasarai Nannu dabūt „uz pekām". Vienīgās rūpes tagad -kā klāsies dēlam Sergejam, kas palicis Petrozavodskā.

GGR

Latvijas braucieni krustugunis

PANEĻDISKUSIJAS KULTŪRAS DIENĀS ŅUJORKĀ

Centrālajās Kultūras dienās Ņujorkā 31. janvārī paneļdiskusijās apskatīja jautājumu par latviešu kultūru. Diskusijas vadīja ALA Kultūras biroja vadītājs M. Grīns. Panelī piedalījās Dr. E. Andersons no Kalifornijas, P. Graube no Mičigenas un Dr. V. Klīve no Ohaijo.

V. Klīve, pieskaŗoties tā sauktajiem „kultūras sakariem" ar okupēto Latviju, atgādināja, ka to nevar saukt par kultūras izmaiņu, jo tāda patiesībā nenotiek, bet Latvijas sniegumus mēs rietumos saņemam tikai ar „Kultūras sakaru komitejas" palīdzību. Par trimdas latviešu apciemojumiem Latvijā ir kā negātīva, tā pārspīlēti pozitīva nostāja. Ir nepareizi, ka reaģējam tikai uz pretinieku gājieniem un tā nostādām sevi it kā aizstāvēšanās pozicijā, varbūt nevēloties konfrontāciju. Dr. V. Klīve domāja, ka nebūtu nemaz tik neiespējami, ja, piemēram, kāds simts šejienes jauniešu Lieldienu laikā apmeklētu latviešu dievkalpojumus Rīgas baznīcās un šo ceļojumu atbalstītu mūsu organizācijas, lai gan bija iebildumi, ka šāds plāns nav īstenojams.

Jauniešu pārstāvis P. Graube izteicās, ka jauniešu asimilācija trimdā esot „baiga" un „nobirums" liels, mazās latviešu kolonijās tāds esot ap 80 proc. Jaunieši, kas dzimuši trimdā un uzauguši amerikāņu sabiedrībā, nespējot latviskumā iekļauties. Latviešu jauniešos jāieaudzina griba būt latviešiem. Tas būtu panākams, sūtot jauniešus uz ilgāku laiku nometnēs, sanāksmēs, vasaras vidusskolās vai citos līdzīgos latviešu pasākumos.

Dr. E. Andersons norādīja, ka mēs daudz naudas izšķiežot par nevajadzīgiem pamfletiem, piemiņas pastmarkām un pastkartītēm, bet svešvalodās mums nav noderīgu izdevumu. Vajadzētu izdot svešvalodās liela apjoma darbus par Latviju. Vajadzētu atbalstīt arī Baltiešu studiju apvienību, institūtus, Kultūras fondu, enciklopēdiju un citus līdzīgus pasākumus. Vajadzīgs materiālu kopojums par neatkarīgās Latvijas laiku un pašreizējo laikmetu.

Atbildot uz Dr. V. Klīves iebildumiem, ka plašāku projektu iedzīvināšanai trūkst līdzekļu, P. Graube aizrādīja, ka latvieši trimdā esot labi iztikuši, bet viņš brīdināja „necelt greznus kapakmeņus". Ja jauniešus neieaudzināšot latviskumā, nebūšot mūsu darba turpinātāju, palikšot tikai kapakmeņi.

N. Vīksniņš no klausītājiem ierosināja materiāli atbalstīt daudzbērnu ģimenes. R. Turks norādīja, ka uz okupēto Latviju „nosūtīti miljoni", bet padomju iestādes sūtījumus apliek ar lielu muitu. V. Gobiņš savukārt aicināja pacelt „devības garu", ziedojot latviešu mērķiem vairāk. Dr. E. Andersons minēja, ka Kultūras dienas Ņujorkā, salīdzinājumā ar Kaliforniju, samērā vāji apmeklētas, tāpat tur trūkst jauniešu, kas latviešu sarīkojumos Kalifornijā redzami vairāk. Ņujorkieši aizrādīja, ka daudz jauniešu aizejot studēt, bet pēc tam strādā citur. Jaunā paaudze aizklīst uz vietām, kur labāki darba apstākļi. Daži jaunieši iebilda, ka jaunieši nevēloties mācīties, „cik plata vai gara ir Gauja", bet gan par latviešu kultūru un tautas dejām.

Atgriežoties pie Latvijas apmeklējumiem, R. Kārkliņš izteicās, ka katram būtu tiesības apmeklēt savu māti Latvijā. Šādi apciemojumi dod stiprinājumu tautiešiem dzimtenē. Par apciemojumiem izteicās arī G. Zeidenbergs. I. Spilners atzina, ka braucieni uz Latviju ir samērā dārgi.

Referentu beigu atzinumi bija, ka mums jābūt labāk sagatavotiem jauniešu audzināšanā. Ja viņi vēlas Latviju skatīt un redzēt, kāda tā tagad izskatās, to nevajadzētu aizkavēt. Dibināma pilna laika latviešu vidusskola. Izveidojams līdzekļu vākšanas plāns, cik katras trimdas zemes latvieši varētu mūsu nacionālo kultūru atbalstīt.

—be

Jaunā ābece

(Pārnesums no 4. lpp.)

Par spīti visai uzmanībai, diemžēl, tekstā ir iekļuvušas dažas kļūdas. Trūkst vairāku burtu mīkstinājumu, bet nepatīkamākā kļūda ir 16. lp., kur dūjas guzas vietā iespiests — „gūžas". Tās mu skolotājam pašam pirms grāmatas lietošanas jāizlabo. Lasāmās grāmatas daļā iespiešanas norādījumu pārpratuma dēl desmit parunas un sakāmvārdi iznākuši pustoņa iespiedumā, izskatās bāli. Citādi iespiedums, ieskaitot pilntoņu ilustrācijas, un iesējums ir glīts.

Sagaidāms, ka skolotājiem un vecākiem būs pietiekami uzņēmības iet jaunus un neparastus ceļus, padarot bērniem vieglāku un patīkamāku svarīgo lasīt mācīšanas darbu. Tad, izzūdot lasīšanas grūtumiem, bērnos neradīsies nepatika pret latviešu grāmatu, bet gan, autores vārdiem runājot, Avotiņš kļūs „par sākumu kādai lielai, plašai un dziļai kultūras straumei.

J. Mežaks

PATEICĪBA

Daugavas Vanagu Toronto nodaļa izsaka pateicību prāvestam Kokinam, vanadzēm, Pickering SASH Mfg. dalībniekiem, un visiem, kas atcerējās

JĀNI RAPŠU

ar ziediem un piedalījās viņa izvadīšanā pēdējā gaitā.

MINSTERES LATVIEŠU ĢIMNAZIJA

meklē

AR 1976. GADA 1. SEPTEMBRI

BIOLOĢIJAS SKOLOTĀJU

ar pabeigtu akadēmisku izglītību un skolotāja kvalifikāciju. Mēneša alga (brutto) pēc vācu BAT IIb tarifa — no DM 2280 (25 g. v., neprec.) līdz DM 3090 (45 g. v. un vecākiem).

Interesantus lūdzam rakstīt līdz 31. martam, pievienojot dzīves aprakstu un dokumentu foto kopijas, skolas direktoram

Ed. Silkalnam,
Lettisches Gymnasium,
Wienburgstr. 52-54
44 Münster/Westf.
Germany

Baltiešu delegācija Apspiesto tautu komitejas Čikagā priekšnieka V. Vīksniņa vadībā 2. februārī ieradās Austrālijas konsulātā Čikagā un pasniedza konsulam J. Kju (Koegh) pateicības adresi nodošanai Austrālijas ministru prezidentam Malkomam Frēzeram, kas atcēlis iepriekšējās Vitlama valdības lēmumu par Baltijas valstu inkorporācijas atzišanu Pad. savienībā. Augšējā attēlā no kreisās: V. Vīksniņš, lietuviešu pārstāvis J. Prunskis, latviešu — I. Bergmanis, igauņu — A. Kops, lietuviešu — A. Simkus un Austrālijas konsuls Čikagā J. Kju.
Foto: J. Lamberts

Jaunais PBLA valdes priekšsēdis Dr. I. Spilners

Pasaules brīvo latviešu apvienības ģenerālsekretariāts par jaunievēlēto PBLA sniedz sekojošo informāciju:

PBLA valdes priekšsēdis Dr. Ilgvars Spilners dzimis un uzaudzis Latvijā. Mācījies Rīgas pilsētas 8. pamatskolā un Rīgas pilsētas 1. ģimnazijā. Studijas sācis Vācijā, Erlangenas universitātē un turpinājis Bostonas universit., ASV, ko beidzos 1953. gadā ar B.A. gradu ķīmijā. Pēc studiju beigšanas I. Spilners iesaistās zinātniskā darbā Mellon institūtā Pitsburgā. Tajā pašā laikā viņš turpina studijas un pētniecību augstākam akadēmiskam gradam organiskā ķīmijā Pitsburgas universitātē. Ph. D. gradu viņš tur iegūst 1961. gadā. Kopš 1959. gada strādā pētniecības darbu Gulf Research and Development Co. Šinī darbā viņš vadījis dažādus pētniecības projektus sakarā ar naftas produktiem, naftas sastāvu, organisko sintēzi, organodzelzs savienojumiem, analītiskām metodēm, petrolejas produktu uzlabojumiem un sadedzes reakcijām. Viņš ir dažādu zinātnisku rakstu un patentu autors.

Dr. I. Spilners ir biedrs American Chemical Society, Sigma Xi, The Combustion Institute, Pittsburg Chemists Club un Association for the Advancement of Baltic Studies.

Latviešu sabiedriskā darbā I. Spilners ir bijis Pitsburgas latviešu luterāņu draudzes priekšnieks, Pitsburgas Latviešu b-bas valdes loceklis, latviešu nodaļas vadītājs Pitsburgas internacionālajā festivālā, politiskā un sabiedriskā puduŗa vadītājs un lektors Divreiz divi latviešu jaunatnes seminārā, Amerikas latviešu apvienības Informācijas biroja vadītājs un valdes priekšsēdis un PBLA valdes loceklis. Viņš ir Frat. Vanenica filistrs.

Sabiedriskos pienākumos I. Spilners apmeklējis gandrīz visus lielos un mazos latviešu centrus ASV. Bijis arī daudzos latviešu centros Eiropā, Kanadā un Dienvidamerikā.

Ilgvars Spilners ar savu ģimeni — sievu Aiju, kas ir ķīmiķe, un meitām Kristīnu un Baibu dzīvo Pensilvēnijā, Pitsburgas pilsētas pievārtē.

Dr. I. Spilners

Nepārdomāts viedoklis

(Turpinājums no 1. lp.)

4) nepieciešams ticēt komūnisma labsirdībai un Kremļa solījumiem kā arī nolīgumiem. Tas patiešām būtu ļoti grūti, jo tik labi esam Kremļa biedru dabu un raksturu iepazinuši.

Varam konstatēt, ka nepieciešami darāmais saistās ar atteikšanos no pēdējā, kas mums vēl tiesiski ir pāri palicis, bez jebmazākām garantijām, ka cerības uz satelita statusu ir praktiski iespējamas vai pamatotas. Tāpat nav pierādījumu, ka zem satelita zīmes tautai varēs klāties labāk. Kā klājas ļaudīm Čechoslovakijā? Latvijā dzīve labāka!

Saprotams, ka Pad. savienība būtu vairāk kā iepriecināta, ja brīvajā pasaulē latviešu protesti pret nelikumīgo okupāciju un inkorporāciju izbeigtos. Varbūt pat uz kādu īsu laiku, kamēr šo jauno strāvu un vēju pūtekļi nosēstos, Latvijā apstākļi tiktu uzlaboti.

REALITĀTES

Apsveŗot un izvērtējot dažādās nākotnes iespējas, katram pirmziemniekam tomēr skaidras sekojošās reālitātes:

1) ka 1,5 milj. cilvēku (latviešu) skaits Latvijā ir Pad. savienībai nenozīmīgs, lai ar to jebkādi rēķinātos. Polijas 25 miljoni, kas bez tam ir tālāk Pad. savienības perifērijā, ir ar citu mērauklu vērtējami.
2) ka nav pašlaik tādu starptautisku spēku, kas varētu jebkādu labvēlīgu pārmaiņu turpinājumu garantēt. Ikviens, kas uzticas Pad. savienības solījumiem vai nolīgumiem un citus uz to mudina ir vai nu šīs sistēmas uzticamības persona, vai arī nelga bez pietiekamām pamatzināšanām.
3) ka neaizsalstošās ostas, zemūdens baze,, raķešu bazes u.c. militāri stratēģiskie nocietinājumi nekad netiks pamesti. Tos arī nevarētu izvākt vai pārcelt, jo nebūtu kur...
4) ka elektroniskā, kā arī citas svarīgas rūpniecības Latvijas terriotrijā ir pārāk nozīmīgas, lai tās atstātu latviešu pārvaldē.
5) ka, ja Pad. konstitūcija nav praksē lietota visus šos gadus — netika attiecināta uz Ukrainas 45 milj. iedzīvotājiem — vai Latvija var cerēt sev uz ārkārtas izņēmuma stāvokli? Vai Brežņeva doktrina nav pietiekami labi demonstrēta, lai rastu atbildi bez tālākiem paskaidrojumiem?

Būtu lietderīgi paturēt prātā to, ka komūnisms izmanto ikvienu ideāli domājošo līdz savu mērķu sasniegšanai un pēc tam ar to asiņaini norēķinās. Pieņemot, ka ģen. Alksnis, Bērziņi un Vācietis minot tikai dažus, arī bija ideāli domājoši; arī tie samaksāja ar savām dzīvībām. Patieso apstākļu gaismā, diemžēl, pat Barklāvs nekvalificējas tautas glābēja lomai.

KOPSAVILKUMĀ:

Mēs zinām savas tautas tiesības un vēlmes pēc brīvības un neatkarības. Esam pilnvaroti šo savas tautas gribu darīt zināmu brīvajām tautām, iestāties par to un meklēt atbalstu kā arī palīdzību, lai mērķi reālizētu. Mums nav morāla pamata tautai piederošās tiesības „Brīvi dzīvot, kā arī noteikt pašai par savu dzīves kārtību", ne apšaubīt, ne modificēt. Pat izmisumā mēģinot tautai palīdzēt, tas nedrīkstētu kļūt par „lāča pakalpojumu", jo tā varam kļūt par savas tautas nodevējiem.

Territoriāli Pad. savienība nav atkāpusies ne pēdu no sev pakļautajām zemēm un būtu vairāk kā naīvi iedomāties, ka mūsu gadījumā, ar smaidu uz lūpām tā to darīs resp. uzdāvinās Latviju latviešiem.

Mēģinot gūt panākumus ar machinācijām, kas pretrunā tautas gribai, būsim uzlējuši svaigu eļļu uz Pad. savienības propagandas mašīnas riteņu asīm.

Varbūt pat „Dzimtens Balsī" dzirdēsim, ka svešatnes latvieši polārizējušies, jo, lūk, radusies „prātīga grupa", kas beidzot pareiz izprot Pad. Latvijas iekārtu un centienus un kas nostājusies pret fašistiem un ultranacionālajiem individiem.

Pārdomāsim uzmanīgi to: kāda ir mūsu sūtība, dzīvojot brīvajās zemēs, iepretim mūsu apspiestajai tautai. Vai mēs izmantojam dotos apstākļus pilnībā, lai attīstītu nozīmīgu darbību, kas palielinātu cerības uz brīvību tautai? Vai arī šīs „laikmetīgās pārrunas" nav tikai vēja ziedi?

Pameklēsim savās sirdsapziņās, nostiprināsim savu pārliecību un darīsim to, kas mūsu svēts pienākums.

T. Kronbergs,
LNAK valdes priekšsēdis

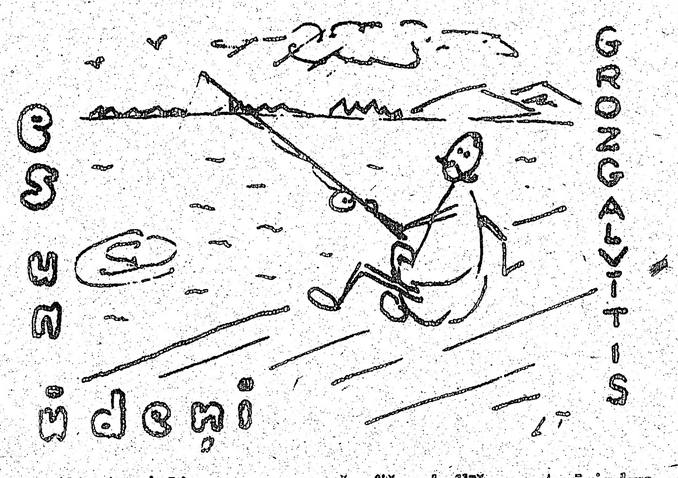

(24. turpinājums)

APKĀRT MINETONKAS EZERAM

Ceļojumu apkārt Minetonkas ezeram sākšu no Maplewood līča, kur manu makšķernieka gaitu līdzgaitnieks jau no Vācijas laikiem Insulas nometnē, Miķelis Atāls ar savu Emīliju bija par mājkalpotājiem. Tur, no Minetonkas ezera es arī izvilku pirmo zivi ASV.

Arī vēlāk tanī pašā līcī, tikai pussalas otrā pusē, pie Grays Bay tiku daudz copējis asaŗus, šanfišas, bullīšus, pat pāris krapjus. Tanī pusē, arī pie bagātniekiem par mājkalpotājiem bija Otto un Ida Akmeņkalni. Turpat, tikai ne tieši ezermalā, bet lepnajā namā, ir dzimtene viņu dēlam Andrim, kas nu jau kopš pāris gadiem ir študente, bet nekaunās paņemt rokās arī makšķeri.

Tagad nu viņam pašam ir jauka māja, tikai gan patālāk no ezeriem. Tie nu kalpo tikai paši sev — apkalpojot viens otru. Tikai Andris strādā kādā darbnīcā, nopelnot naudu študierēšanai.

Tad esmu makšķerējis ezera krastā pie Vaicatas. Tur nu lomi bija pamazi, jo sevišķi svētdienās zivis bija mazākā skaitā nekā makšķernieki.

Tālākās vietas jau bija uz Mound pusi. Vietu apzīmējumi piemirsušiès, bet to apkārtne pavīd atmiņās.

Diezgan pabieži tika apmeklēts Minetonkas ezera ziemeļvakaru gals, netālu no Excelsiora. Tur kāda ezera līcī (St. Albany Bay), aiz dzelzceļa sliedēm, bija ražīga vieta. Turpmani šad tad aizvizināja dēls Ivars. Varēju tur tikt arī ar autobusu, jo gāja gaŗām Mineapoles-Ekscelsiora autobusu līnija.

Dažreiz gan tur ilga kavēšanās neiznāca. Dēls rīkojās tikai ar spiningošanu. Gadījās, ka viņš savu dienas normu — trīs līdakas, noķēra pāris stundās. Tad nu bija jādodas mājup, lai gan manā tīkliņā bija tikai pāris mazi asarīši.

Reiz gan noķēru vairāk nekā trīs mārciņas smagu melno bēsu. Arī tos drīkstēja ķert tikai trīs. Dēls jau labprāt „noliktos uz ausi", lai vecais arī savu normu pievāc, bet... tie varbūt vēl tagad tur peld, pieņēmušies svarā desmitkārtīgi. Ja tikai kāds mans konkurents tos nav pievācis.

Pa ceļam uz Mineapoli, starp Ekscelsioru un Hopkinu, ir Minetonkas priekšpilsēta. Iedzīvotāju ziņā tā ir diezgan ievērojama. Pat vairākas latviešu ģimenes ir tur mājsaimnieki. Arī platība tur nav mazā. Galvenais — šīs priekšpilsētas robežā ir mazs ezeriņš — Holiday Lake. No tā krastmalas dienvidu pusē daļa pieder meitai ar znotu, Līgai un Egonam Cimbuļiem. Arī tie ir makšķernieki. Pat viņu bērni — Ilga un Māris veikli rīkojas ar zvejas rīkiem. Tie gan meklē plašākus ūdeņus. Šis ezeriņš noderēja tikai pirmapmācībai.

Arī es, šad tad apciemojot mazbērnus, iemērcis kājas ūdenī un vilcis ārā no ūdens mazus asarīšus un bullīšus.

(Turpinājums 17. lp.)

Toronto latviešu kreditsabiedrība

491 College St., Toronto, Ont.
M6G 1A5

T.L. Kred. sab.
HAMILTONAS NODAĻA
16 Queen Street North,
Hamilton, Ont.
L8R 2T8

MAKSĀ

9% par 3 gadu fiģtermiņa noguldījumiem (% saņemot termiņa beigās).

Minimālais ilgtermiņa noguldījums ir $2000.00. Visi naudas noguldījumi apdrošināti. Dzīvības apdrošinājums līdz $2,000.00 procentuāli atkarībā no biedru vecuma iemaksāšanas brīdī.

9,5 % par 1 gada termiņa noguldījumiem ne mazāk par $5,000.00 (bez dzīvības apdrošinājuma). Noguldījumu var izņemt tikai pēc gada.

IZSNIEDZ

apdrošinātus personiskus un dzīvokļu ķīlu līdz $10,000.00, māju obligācijas līdz $75.000

Toronto BIROJS atvērts: no pirmdienas — ceturtd. no 10 rītā — 7.30 vakarā, piektdienās no 10 rītā — 8.00 vakarā. Sestdienās no pl. 10 rītā līdz 1 pēcp.. Vasaras brīvlaikā no 15. jūnija līdz 15. septembrim birojs sestdienās slēgts.

TĀLRUNIS
Tel. 922-2551

Hamiltonas birojs atvērts otrd. un ceturtdien no 6.30 vak. — 9 vakarā.
Tālrunis 529-7939

PEEL CHAPEL
2180 Hurontario St., 279-7663

RONCESVALLES CHAPEL
436 Roncesvalles Ave. 533-7954

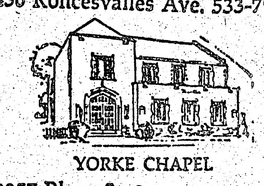

YORKE CHAPEL
2357 Bloor St. W. 767-3153

Turner & Porter
APBEDĪŠANAS BIROJI

R. S. KANE Ltd.
apbedīšanas birojs
4512 YONGE STREET
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale
221-1159

(40. turpinājums)

Kur tu paliki, Maija? —

Nē! Tu esi nejauka, sakritusi kā vakardienas sēne. Pelēka, zemei pieplakusi. Nekad tu nestaigāsi ziedu kurpēm kājās. Tas nav nekāds debesīm atlūzis nieks. Tās ir vienkāršas, izdzisušu pelnu pelēkas acis. Tavi mati nav saules apglāstītas rudzu vārpas. Tie ir tādi lēkšaini, puskulstītu pakulu pelēkumā.

Kaila meža roze tu esi. Dzeloņu pilna un klaju ziedu. Nekā neprazdama tu dēdi mežmalā vai katrā ceļmalā kā ziņkāra ubadze, plata un liela. Nē! Tu neesi pat tā. Pat ceļmalas dadzis violeti ziedot ir jauks, salīdzinot ar tevi. Dadzis prot draudzībā pieķerties un neaiziet.

Maija! — —

Līkā burve sēž tam uz krūtīm, ar kāru mēli izlaizot pēdējo rudzu graudu no viņa saujas. Nekas nepaliek nākotnes sējai. Un pelēkā tam sniedz vīkstoli:

— Tu piemirsi savu saini. Nes nu vien tālāk savu daļu. — Un viņas mute smaida kā dilumā šķībs mēnesis.

— Neklājas savu grūtumu pamest pusceļā. Kas zem krusta dzimis, tam tas nesams līdz galam.

Vai tie ir raganas asie pirksti, kas tā spiež viņa plecus un krūtis?

Kupra krūtis kaist un deg. Pār deniņiem noripo lielas un apaļas sviedru lāses. Viņa sadilušais ķermenis nakts valgumā dreb plānajā kreklā uz kailās zemes.

Ar sīku svītriņu debess malā iezīmējas rīts.

— Skaties! — Liela līka ēna noliecas pār gulošo.

— Un māsa Mērija plēš matus, ka brālis būs sadedzis liesmās. Linu fabrikas raupjā sieva — Paule, no tās pašas mājas sētas dzīvokļa.

— Tu jau dedz karstuma drudzī, — un svešā noslauka no Kupra tvīkstošajām lūpām pielipušo akotu. Vai esi paredzējis izlaist jau savu garu? Tu te guli puskails slapjā rasā. Vai tad te neviena nav? Vai neredziet: cilvēkam nāve zobos.

— Tā mums visiem stāv blakus.

— —Neesat kūtri. Visas grāvmales pilnas mantu. Jānoliecas, jāpaņem. Cilvēki bēgdami pametuši lieku smagumu. Grozi, somas, kastes. Visās ir kas derīgs. Mēs ar Mēriju atradām maizi. Veselu kukuli. Mazliet pavalgušu rasas mitrumā, bet gardu.

Maize! Tas ir sauklis, kas pat letargiskos pieceļ kājās. Baiļu māktais prāts bija liedzis kustēties, domāt un darīt. Un te viena sieva saka: maize!

Noliekusies tā paceļ gulošā galvu: — Dzer! Tas palīdzēs. Ja tikai ļaunums nav iegājis plaušās. Dzer! — un sīvs slapjums apdedzina slimā muti.

— Tu te nevari palikt. Grūti būs, bet tev jāceļas. Celies! Turies pie manis. Iesim! Mērija uzvārīs karstu ūdeni un vēl no šīs pudeles. Esi vīrs, turies!

Rītausmas zeltīti, aiziet divi dīvaini gājēji. No šķūņa uz dažādām pusēm redz rasā iemītas svaigas pēdas. Iesprostotie meklē ceļus uz dzīvi.

*
* *

Miezītes lauku sīkmājiņā piemājo ormanis Zīriņš. Kamēr pats uz bukas sēdēdams pelnīja dienišķo, sieva rušināj̄as pa dobēm, šad tad aiznesdama uz tirgu pa sīpolam vai burkānam. Ja nebūtu tā kāre pēc savas stipruma lāses, kas silda, varētu jau iztikt. Bet kā tu tā ziemas salā nosēdēsi buka ragā sarāvies stīviem kauliem. Bija sava siltuma lāse jāpameklē. Bija. Ne visas ormaņu dienas ir bagātas. Ļaudis ir samērā taupīgi un pat skopi, labprāt pat gaŗākus gabalus mērojot kājām. Bija tāds jauns sauklis nācis modē, ka soļošana veicinot veselību, un tā retais izmantoja viņa paveco drošku. Tā ritēja dienas, un droši vien aizritētu viss mūžs, ja neuznācis šis kaŗš, kas visu cilvēku dzīvošanu sagāza kā kāršu namiņu.

Kad citi devās bēgļu gaitās, Zīriņš palika savā mājelē. Nabags bija, nabags paliks. Kas viņu, vecu vīru tramdīs. Strādnieku izcelsme tam skaitāma jau tālos mūžos. Uguns posts līdz šai nomalei nesniedzās, un kur tu, cilvēks, zini svešā pasaulē skriet. Tepat aiz malkas šķūnīša izaug sava tabakas tiesa, un tā pīpei dūmu pietiek. Un ka deguns ziemas sala dienās dūmu strūkliņā sildāms, to labi zina un saprot visi ormaņu amata brāļi. Tā kaļķīti sūkdams, vīrs, visu pārlicis un pārdomājis, paliek pats savā vietā. Lai jau skrien, kam bailes papēžos!

Zīriņš ar sievu Madi pa mazo istabas rūti vēro aizejošo zemgaliešu plūdus.

— Kas tur mantas, kas tur labuma aiziet postā! — rokas pāri vēdera kuplumam salikusi, vairākkārt novaidās Made. — Kas tur ļaužu! Un kur tie visi paliks? Kas aizpildīs tukšumu pamestajās vietās? Skaties, tas sieviškis tūliņ pārlūzīs, tik liela nasta plecos. Grāvī, padomā — grāvī! Ak manta, mantiņa! Es neietu prom no sava labuma. Nē, nē! Lai mani sit, lai nosit. Es palieku.

— Bet ja nu dzen? — šaubās vīrs.

— Neparko!

— Tev jau arī nav tādas pametamas mantas, ne arī nastā sienamas. Tev būtu viegls gājiens.

— Un jumts? Būdas jumts? To vis nepanesīsi. Klaja debess man saldē kaulus.

— Nu, tevi jau arī neviens nedzen.

Manta!... Šis viens sievas pieminētais vārds negrib vīra pakausī izdzist. Tur tas aug kalnu kalniem. Rēgojas dažādās variācijās. Papēžiem piemetas nebijusi nieze. Pilsētai vēl kūpot un gruzdot, kāds pavēlnieks tam liek jūgt paklibo ķēvīti; jābrauc pasaulē paskatīt zirģelim kādu siena sauju, tas izmet sievai tādu burzguļainu teicienu. Un tā, niezuli slāpēdams, vecais izbrauc pa vārtiem.

Nav jābrauc necik tālu; visi grāvji un ceļmalas piemētātas pilnas ar groziem, saiņiem, vaļēji pairušām somām. Nu tu pasaulīt! Ko gan tie ir domājuši un jutuši, pametot savu iedzīvi. Vajadzēja ņemt Madi līdz. nosūkstās Zīriņš. Sieviškis jau labāk izprot tās lietas. Kas tur ko nepieliekties un nepaņemt grāvī pamesto! Kas tik tur nav izmests, vecais priecādamies brīnās: kā nu tā var pamest derīgas lietas! Vecais neiedomājas, ka nesāja pleci vairs nejaudāja nest sākotnēji uzkrauto smagumu, Tas krāva tik visu savā kalešā, un tā viņam sāka likties kā kāda nopelnīta dāvana. Manta arvien noder. Protams, jābūt gudram, viss slepus turams no skaudiem, jo mantīgais pagaidām bija pieskaitīts vajājamo šķirai. Tā sākās Zīriņa sirojumi. Ar skubu jau rīta agrumā tas jūdza savu ķēvīti, lai tumsas melnumā atgrieztos. No ilksīm atbrīvota, piekususi un nokārtu galvu, tā iekāpa stallī.

Kam tad grāvji; paejies tepat, gandrīz katrā pagalmā vari apkrauties ar visu ko. Cilvēki pānikā bēgdami, pametuši dzīvokļu durvis līdz kājai vaļā.

(Turpinājums seko)

TORONTO ZIŅAS

● Sv. Jāņa draudzes dāmu komiteja 15. februārī rīkoja sadraudzības pēcpusdienu, uzaicinot Sv. Andreja un Austrumu draudzes Toronto un Kristus draudzes Hamiltonā dāmu komitejas. Tas bija pirmais šāda veida pasākums. Sanāksme sākās ar dievkalpojumu Sv. Jāņa baznīcā un ar māc. I. Gaides svētrunu par sievietes palīdzības darbu Svētajos rakstos. Draudzības pēcpusdiena risinājās baznīcas zālē, piedaloties pāri par 60 dalībniecēm, kuras uzrunāja Kanadas apgabala latviešu ev. lut. draudžu dāmu komiteju priekšniece L. Jansone un apsveica bijušo Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas ilggadējo priekšnieci un pašreiz aktīvo locekli Lidiju Lūsi ar ziediem un velti viņas dzīves gadu atcerē. Māc. I. Gaide teica lūgšanu, visiem kopīgi nodziedot Pie rokas ņem un vadi. Archibīskaps A. Lūsis stāstīja par grūtībām baznīcu un draudžu dzīvē Latvijā. Dāmu komiteju dalībnieces pie kafijas galda kavējās pārrunās par dažādām draudžu problēmām, lai mēģinātu draudžu komiteju darbā iesaistīt vairāk gados jaunās draudzes locekles. Tāpat atzina, ka lielo draudžu dāmu komitejām vēl aktīvāk jāpievēršas garīgajiem sarīkojumiem. Atzina, ka turpmāk būtu rīkojams draudžu komiteju kopējs sarīkojums par labu palīdzības darbam. Māc. I. Gaide iepazīstināja ar liturģijas tradicijām baznīcā un baznīcas gadskārtām. Kanadas apgabala latviešu ev. lut. draudžu dāmu komiteju pārstāvju kongress paredzēts jūnijā.

● Latviešu preses biedrības Kanadas kopa rīko 29. martā pl. 8 vak. Latviešu namā mēneša Pēdējo pirmdienu pārrunu (PPP) vakaru, kuŗā Juris Zommers referēs par tematu: Reālitātes, sapņi un jaunais latviešu dzejnieks. 18. aprīlī pl. 4 pēcp. mirušā rakstnieka Arnolda Rasas piemiņas vakars, ar māc. Ā. Čopa, konsula Dr. E. Upenieka, Birutas Senkēvičas un Intas Purvas piedalīšanos. LPB Kanadas kopa nolēma iegādāties grāmatas TLB sestdienas skolas, TLTA ģimnazijas un Hamiltonas latviešu skolas absolventu apdāvināšanai. Grāmatas izvēlēsies dzejniece Guna Ikona.

● Latviešu, lietuviešu un igauņu pastmarku, naudas un ordeņu izstāde 3. un 4. aprīlī Lietuviešu centrā (1011 College St.). Izstādi rīko vietējie baltiešu filatelistu klubi. Pirmā BALTPEX izstāde notika 1962. gadā. Topošās izstādes komitejas priekšnieks ir M. Zichmanis. Izstādē ar saviem klāstiem varēs piedalīties visu triju tautību filatelisti un numizmati, neatkarīgi no dzīves vietas un piederības kādai organizācijai. Latviešiem pieteikties pie Toronto latviešu filatelistu kluba sekretāra P. Rudlapas (117 Westrose Ave.) līdz 15. martam. Speciālu vērtību veltīs jaunatnes klāstiem. Labākajiem klāstiem paredzētas godalgas. Izgatavotas īpašas piemiņas aploksnes, kuras būs saņemamas izstādes dienā ar oficiālu Kanadas pasta zīmogu. Neapzīmogotās aploksnes iespējams iegādāties jau tagad par 20 centiem gabalā, pasūtinot: M. Zichmanis, 135 Antibes Dr., Apt. 1206. Willowdale, Ont.

●DV Toronto nodaļa rīko 29. febr. pl. 4 pēcp. DV namā Latvijas brīvības cīnītāju atceres vakaru, kas būs galvenokārt saistīts ar Ziemeļlatvijas brigādes formēšanos un cīņām, par kuŗām referēs R. Turks no Nujorkas. Sarīkojumu ar dziesmām kuplinās Jānis Barušs un Alberts Korsaks. Nodaļas valde rūpēsies par viesu pacienāšanu. Atceres sarīkojuma iniciātors ir bijušais Cēsu kauju līdzgaitnieks LKOK majors Alberts Ameriks.

● Latviešu nama dāmu komitejas pankūku ballē 14. februārī Latviešu namā bija ieradušies ap 200 apmeklētāju, kas nogaršoja dažādu šķirņu pankūkas ar ievārījumiem un zāļu tējām un noskatījās Diždanča 8 dejotās tautas dejas Z. Miezīša vadībā. Darbojās arī bārs, ko vadīja E. Koks. Par deju mūziku gādāja I. Ķipis. Sarīkojums deva dāmu komitejai apm. 500 dol. atlikumu, ko izlietos nama vajadzībām. Dziesmu svētku nedēļā dāmu komitejas apmeklētājiem izsniegs siltus un aukstus tautiskos ēdienus.

● Toronto latviešu biedrības inženieŗu un tehniķu kopa rīko 20. martā pl. 8 vak. Latviešu namā kopas ģimeņu un viesu sarīkojumu ar priekšnesumiem un cienasta galdu un vīnu bufeti.

● Latviešu kaŗa invalidu apvienība Kanadā rīko saviesīgu vakaru 27. martā pl. 8 DV namā ar kuplejām un dziesmām, piedaloties M. Pavasaram. Spēlēs Runči trimdā.

● Māc. A. Briedis salaulājis Laimdotu Grāvelsoni ar Denisu Rikmani.

● DV Toronto nodaļas vanadžu kopas gada sapulcē 15. februārī DV namā piedalījās 28 vanadzes. Sapulci vadīja Māra Cine, protokolēja Laura Rūdolfa. Arī šogad kopas priekšnieces pienākumus uzņēmās Margareta Dumpe. Valdē ievēlētas: Elvīra Briede, Valija Valtere, Vera Bebre, Mirdza Zvirgzdgrauda, Laura Rūdolfa, Lonija Sama, Silvija Ozola, Maiga Purēna, Rasma Zamlovska un Ženija Memene; kandidātos Māra Cine un Dzidra Gulbe. Daugavas vanadžu salidojumam izraudzīja 11 delegātes: E. Briedi, M. Dumpi, M. Cini, G. Āpši, A. Selgu, M. Valteri, L. Rūdolfu, S. Ozolu, R. Zamlovski, L. Samu un V. Bebri. Sajūsmu izraisīja M. Vilciņas nodotā aploksne ar 37,50 dol. Viņa paskaidroja, kā šī summa radusies: par katra svešvalodas vārda lietošanu latviskā sarunā ģimenes locekļim jāmaksā 10 centu, un tā gada laikā sakrājušies šie dolari.

● Toronto baltiešu veterānu korpusa valdes sēdē Lietuviešu namā latviešus pārstāvēja I. Magons un Edm. Ozols. Darba sekā bija korpusa 10 gadu pastāvēšanas atcere. To nolēma rīkot draudzības vakara veidā 3. aprīlī DV namā.

● Pensionāru apvienības 12. februāŗa saietā 127 dalībnieki noklausījās Alīdas Kiršas sacerējumu — Individuālais un pūļa cilvēks, tad sākās nodarbības. 4. martā pl. 2 pēcp. apvienība ar plašāku sarīkojumu atzīmēs pļkv. O. Kalpaka nāves dienu. Par pulkvedi stāstīs A. Rutule, bet sarīkojumu ar dziesmām kuplinās Marta Ādama, Rutas Āzes klavieŗpavadījumā. Būs dāmu rokdarbu kopas izstrādājumu izloze un klāti galdi. Ieeja pret ziedojumiem — biedriem sākot ar 1 dol., pārējiem 2 dol.

● Mount Sinai slimnīcā 11. februārī mūžībā aizgājis LKOK virsleitnants Jūlijs Auseklis, abu pasaules kaŗu cīnītājs. Nelaiķa dzīvesbiedre Paulīna mira jau pagājušā vasarā. Aizgājējam veltīto aizlūgumu 14. februārī Rosara bēŗu mājā vadīja māc. I. Gaide, sēru mūziku spēlējot Editei Timermanei. Pie šķirsta, kas bija klāts ar Latvijas karogu, stāvēja virsnieku goda sardze: A. Makovskis, V. Krūmiņš, N. Linājs un L. Vēveris, bet no DV Toronto nodaļas — K. Blumbergs, O. Kļavenieks, G. Krauja un E. Skujevskis. No sēru nama šķirstu nesa virsnieki, Lāčplēša kaŗa ordeni nesot LKOK majoram A. Amerikam. Aizgājēju guldīja Jorkas latviešu kapos, kur atvadvārdus teica maj. A. Ameriks — LKOK saimes un bij. 4. Valmieras pulka kaŗavīru vārdā. No Latvijas kaŗa skolas, J. Ausekļa izlaiduma kursa līdzgaitniekiem, pēdējos sveicienus nesa vltn. A. Zariņš, no Latviešu virsnieku apvienības vltn. E. Ziplāns un no DV — O. Kļavenieks. Aizgājējs atstāj meitu Ināru ar vīru Arvīdu Tīrumu, mazmeitu Karinu un divus mazdēlus.

● Kultūras dienas Toronto beigsies ar Latviešu nacionālās jaunatnes apvienības Kanadā sarīkojumu virkni „Šī māksla ir jauna." Pirmais sarīkojums — Dzejas kafejnīca būs 27. februārī pl. 9 vak. Toronto universitātes Internacionālā studentu kluba telpās. Vakaru, kas veltīts dzejai un mūzikai, vadīs Maija Baruša, piedaloties jauniešiem ar saviem sacerējumiem, kā arī citu latviešu dzejdarbu skandējumiem un mūzikāliem priekšnesumiem. Sestdien, 28. februārī, no pl. 12 — 9 vak. Sv. Jāņa baznīcas telpās notiks jauno mākslinieku darbu izstāde, kuŗu pl. 12 dienā atklās LNJAK valdes priekšsēdis Imants Purvs, un tā būs atvērta arī svētdien no pl. 1—6 vak. Izstādei savus darbus jau pieteikuši 15 jaunie mākslinieki no Otavas, Montrealas, Nujorkas un Toronto. Ssetdienas vakarā pl. 6.30 klasiskās mūzikas koncerts Vizmas Maksiņas izkārtojumā, piedaloties Norai Būlmanei (arpa), pianistam Pēterim Zariņam un Jurim Porukam (klasiskā ģitara). Pēc koncerta pl. 9 vak. „Disko dancis" Latviešu namā ar gaismām, mūziku un bāru. To kārto M. Zilvers. Pēdējais sarīkojums un reizē Kultūras dienu nobeigums būs Popurija koncerts pl. 2 pēcp. Sv. Jāņa baznīcas zālē. To kārto LNJAK valdes locekļis Arnis Puķītis. Koncertā piedalīsies jauniešu ansamblis — Anda, Nora un Roberts no Otavas. Dziedās Toronto jauniešu koris Gaismas rīts Vizmas Maksiņas un Maijas Barušas vadībā, kā arī ieradīsies jaunieši dziedātāji no citām pilsētām. Kopkoŗa mēģinājumi notiks sestdien, 28. februārī, no pl. 1 — 4 pēcp. Sv. Jāņa baznīcā. Aicināti pieteiktie arī citi jaunieši, kas vēlētos dziedāt korī.

Lietuviešu dziedātājas savos krāšņajos tautastērpos Lietuvas 58. neatkarības svētkos Toronto
Foto: Aleksandrs Kalniņš

Lietuvas neatkarības svētki Toronto

Toronto lietuvieši savos 58. neatkarības svētkos 15. februārī, dienu pirms Lietuvas valsts proklamēšanas dienas, kas šogad iekrita pirmdienā, pulcējās plašajā Sv. Jāņa auditorijā Misisagā. Šīs Toronto priekšpilsētas galva Martins Dobkins 16. februāri bija izsludinājis par Lietuviešu dienu, uzvelkot šim gadījumam īpašu proklamācijas karogu un pavēstot šīs dienas nozīmi.

Svētku programma bija iedalīta trijās daļās. Pirmā daļa risinājās lietuviešu valodā, kur galvenais runātājs bija Dr. Kelstutis Valiunas, kas ir Lietuvas atbrīvošanas komitejas prezidents. Viņš brīdināja no detantes, kas pašreiz ir tik populāra ASV un Pad. savienības attiecsmēs. Runa ilga turpat 60 minūtes, kādēļ klausītājus jūtami nogurdināja. Otrā daļa, kas risinājās angļu valodā, bija kodolīga un spraiga ar lūgto kanadiešu viesu runām. Degpunktā bija Ontario valdības Kultūras ministra Roberta Velča runa. Pēdējais, kas pazīstams ar vairākiem kabineta posteņiem pagātnē, savā runā izcēla daudzkultūras nozīmi šajā provincē, tai pašā laikā pakavējoties pie bagātās Lietuvas vēstures. Viņš uzsvēra, ka ap 8000 lietuviešu Ontario provincē uzrādījuši lielisku nacionālu raksturu un pratuši arī ieņemt iespaidīgus posteņus akadēmiskā laukā. Runas nobeigumā Velčs citēja frazi, kas iepīta Kanadas himnā. — Stāvot nomodā („stand on guard for thee") vienmēr pret nelabvēlīgiem apstākļiem, — teica runātājs, — ir labākā garantija brīvības atgūšanai. No lūgtajiem kanadiešu viesiem vēl īsu uzrunu teica Dagless Kenedijs, federālā parlamenta loceklis Misisagas dienvidrajonā. Viņš uzsvēra faktu, ka visa Kanada bagātināta ar lietuviešu etnisko rosmi, kuŗas pamatā ir savas etniskās kultūras saglabāšana un tās reprezentēšana kanadiešu sabiedrībā. Aktā bija ieradies arī otrs federālā parlamenta loceklis Martins Okonels, kas pārstāv Skarboro rajonu.

Kanadiešu viesiem sekoja divu baltiešu konsulu uzrunas. Igaunijas ģenerālkonsuls I. Heinso un Latvijas goda konsuls Dr. E. Upenieks sveica lietuviešus šajos nozīmīgajos svētkos. Apsveicēju vidū bija arī Toronto pilsētas oldermanis Tonijs Odanahjū, kas sveicināja no Toronto pilsētas galvas Dēvida Krombija.

Programmas trešā daļa bija veltīta dziesmām un tautas dejām. Vairākas vokālās meiteņu grupas reprezentējās ar lietuviešu tautasdziesmām instrumentu pavadījumā, bet vislielāko piekrišanu izpelnījās dažādas deju grupas krāšņajos tautas tērpos.

A. K.

Pieņemšana

Lietuvas neatkarības svētkus Toronto ievadīja 13. februāŗa vakarā ar pieņemšanu lietuviešu Augšāmcelšanās baznīcas zālē Kolledža ielā, kur bija pulcējušies ap 200 lūgto viesu, to vidū arī Kanadas federālā parlamenta loceklis Dr. St. Haidašs, Toronto pilsētas oldermanis T. Odonahjū ar dzīvesbiedri lietuvieti un oldermanis Ed. Negridžs, Ontario parlamenta locekle Margareta Kampbela ar tā paša parlamenta locekli Ed. Ziembu, Ontario parlamenta opozicijas vadītājs Dr. J. Dukšta (NDP), agrākais tieslietu ministrs Dž. Jaremko u. c.

Klāt bija arī visi trīs Baltijas valstu konsuli — Lietuvas ģenerālkonsuls J. Žmuidzinas, Latvijas goda konsuls Dr. E. Upenieks un Igaunijas konsuls I. Heinso, preses un etnisko grupu pārstāvji, to vidū arī LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs ar LNAK Informācijas nozares vadītāju Dr. L. Luksu un Baltijas sieviešu padomes pārstāves. Vakaru ievadīja Lietuviešu apvienības Kanadā priekšsēdis J. Simanavičs, programmu pieteicot Irēnai Maikeldžānai.

Agrākais daudzkultūru ministrs Dr. St. Haidašs sveicināja no Kanadas federālā parlamenta un parlamenta locekļa M. Okonela, uzsvērdams, ka Kanadas valdība neatzīst Baltijas valstu varmācīgo okupāciju un to iekļaušanu Pad. savienībā. Viņš aicināja turpināt cīņu par cilvēku tiesībām, kā arī piemineja daudzkultūru konferenci no 13. līdz 15. februārim Otavā, kuŗā piedalās arī baltiešu pārstāvji. Runātājs minēja, ka arī pats nākošā dienā būs Otavā, lai būtu klāt nozīmīgu ierosinājumu izlemšanā.

No Toronto pilsētas galvas D. Krombija un pilsētas padomes sveicināja oldermanis T. Odonahjū, atgādinot Toronto pilsētas padomes pieņemto rezolūciju pret cilvēku tiesību ignorēšanu Pad. savienībā.

Pieņemšanā dziedāja solisti V. Verikaitis un R. Strimaitis J. Govedas klavieŗpavadījumā.

(ls)

Daudzkulturālisms . . . bērniem tas ir pavisam dabisks

Mīlēt . . . saprast . . . dzīvot . . . mācīties un ar citiem dalīties ir parādība, kas bērniem ir pavisam dabiskas. Un no šīm parādībām daudzkultūrālisms ir radies.
Kā kanadieši mēs esam laimīgi, ka varam dalīties ar tik daudzu cilvēku etnisko mantojumu, kultūru un pieredzi. Tas rada stiprāku Kanadu. Bet tas atkarīgs no katra atseviški . . . tāpēc, ka tā ir brīvprātīga lieta.

Te tikai daži no veidiem, kā daudzkultūrālisms jums palīdz

☐ palīdz organizēt un sazināties caur **etnisko grupu sakariem**

☐ attīsta izpratni par mūsu kultūras daudzpusību un kanadiešu **identitātes programmas** palīdzību.

☐ padomdošanas komiteja vada **Kanadas etniskās studijas.**

☐ atbalsta neoficiālo valodu **mācības līdzekļu izveidošanu.**

☐ piedalās **daudzkultūru centru organizēšanā**

☐ piedalās immigrantu atbalstīšanā ar **immigrantu iekļaušanas programmu.**

☐ atbalsta brīvprātīgas grupas ar pabalstu **programmas palīdzību.**

☐ ar nacionālo filmu pārvaldes palīdzību gatavo filmas daudzās valodās.

☐ dokumentē dažādu kultūru vēsturi **cilvēces attīstības mūzejā.**

☐ sameklē un uzglabā dokumentus ar etniski kultūrālu nozīmi publiskos **archīvos**

☐ sagādā grāmatas neoficālās valodās **nacionālai bibliotēkai.**

Lai izteiktu savus uzskatus vai saņemtu informāciju, rakstiet **MULTICULTURALISM, P. O. BOX 368, STATION A, OTTAWA, ONT. K1N 8Z9**

Hon. John Munro
Minister Responsible for Multiculturalism

L'hon. John Munro
Ministre chargé du multiculturalisme

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

21. februārī vīru koŗa Viesturs koncerts — Lietuviešu kultūras namā, 1573 Bloor St. W.

21. februārī pl. 8 vak. Latviešu namā (491 College St. Toronto) Diždancis rīko Baltic Bash. Tērps sēmiformālais.

22. februārī pl. 4 pēcp. Latviešu namā LPB J. Akurātera 100 g. atceres sarīkojums: I. Ancāne, S. Darkēvica, J. Dzeguze, I. Sakss, Dr. P. Vasariņš, A. Vītols u.c.

22. febr. pl. 12.30 DV namā, Toronto DV nodaļas biedru pilnsapulce.

26. februārī pl. 2 pēcp. Latviešu namā pensionāru iknedēļas sanāksme. Filmu izrāde.

26. febr. pl. 7.30 vak. Latviešu namā Pārdomu vakars. Māc. Ā. Čops runās par tematu „Nacionāli un universāli elementi reliģijā".

27. februārī pl. 7.30 Saulaines „Apgaismošanas" vakars Sv. Jāņa draudzes telpās. Vakariņas un priekšnesumi. Ielūdz Saulaines pārvalde un draudzes dāmu komiteja.

27. febr. pl. 9 vak.: Dzejas kafejnīca Toronto universitātes Internacionālā studentu klubā, 33 St. George St. Maksa: $1.50 un $1.00.

27. februārī pl. 7.30 vak. Minklera auditorijā, Seneka kolledžā (Finch—Woodbine Av.), DV deju kopas Daugaviņa rīkotais Baltiešu vakars.

28. februārī pl. 8 vak. DV Daugaviņas balle Igauņu namā. Spēlēs Runči.

28. febr. no pl. 12—9 vak. Mākslas izstāde un klasiskais koncerts pl. 6.30 vak. Sv. Jāņa baznīcā. Ieeja: $3.00 un $2.00.

28. febr. pl. 9 vak. „Disko dancis" Latviešu namā. Ieeja: $3.50 un $3.00

29. febr. no pl. 1 — 6 vakarā Mākslas izstāde un pl. 2 pēcp. Popurija pēcpusdiena Sv. Jāņa baznīcā. Ieeja: $2.50 un $2.00.

28. febr. pl. 6.30 vak. Latviešu namā katoļu vien. dāmu komitejas Aizgaveņa sarīkojums ar prāv. B. Kokina priekšlasījumu — Gaišredzība vai okultisms. Jauniešu mūzikālie priekšnesumi. Bufete ar dažāda veida pankūkām.

29. februārī pl. 4 pēcp. DV namā Latvijas brīvības cīnītāju atceres sarīkojums.

4. martā pl. 2 Latviešu namā pensionāru apv. rīko plkv. Kalpaka piemiņas dienu. Referēs A. Rutule. Koncerts — Marta Ādama, soprāns un Ruta Āze, klavieres. Loterija un klāti galdi. Ieeja biedriem pret labprātīgiem ziedojumiem sākot ar 1 dol., nebiedriem 2 dol.

6. martā pl. 7.30 vak. Latviešu namā TLB drāmatiskās kopas drāmatizējums Čāpiņa dēla precības (no J. Janševska Dzimtenes) ar dziesmām un dejām. Saviesīgs vakars. Bufete ar padzērieniem un uzkodām. Visi aicināti.

7. martā filmas Pūt, vējiņi izrādes pl. 6.30 un 9.00 vakarā, Ontario Science Centre zālē, 770 Don Mills Road.

7. martā pl. 6 vak. Sv. Jāņa baznīcā Plkv. Oskara Kalpaka un viņa karavīru piemiņas dievkalpojums.

13. martā pl. 6.30 vak. Plkv. Kalpaka bataljona atceres balle Prince Hotel, 900 York Mills Rd. (pie Don Mills Rd.).

20. martā pl. 7.30 vak. DV Toronto vanadžu koŗa Zīle koncerts, 1573 Bloor St. W. Diriģents Arvīds Purvs. Saviesīgajā vakarā spēlēs Runči.

20. martā pl. 8 vak. Latviešu namā TLB inženieŗu un tehniķu kopas gadskārtējais „Saviesīgais vakars."

27. martā pl. 8 vak. — Latviešu kaŗa invalidu apv. Kanadā saviesīgs vakars. Vakaru ar dziesmām kuplinās M. Pavasars. Spēlēs „Runči".

27. martā pl. 7 Sv. Jāņa draudzes dievnamā, 200 Balmoral Ave., tenora Ivara Gaides un ērģelnieces Anitas Rundānes garīgs koncerts par labu draudzes ērģeļu fondam.

28. martā pl. 3. pēcp. Bickford Park skolas auditorijā Toronto teātŗa izrāde Ernesta Aistara „Goda diena" Voldemāra Pukata režijā.

3. apr. Ilmāra Dzeņa un kompānijas koncerts-kabarē „Tai mazā krodziņā" Ukraiņu namā 297 College St. Sākums pl. 9 vakarā.

3. — 7. aprīlim Toronto viesosies Minsteres latviešu ģimnazijas audzēkņu koris.

24. aprīlī pl. 8 vak. Bickford Park skolas auditorijā ALT Bostonas ansambļa 25 g. jubilejas iestudējums — Rūdolfa Blaumaņa No saldenās pudeles. Režisors Reinis Birzgalis.

TORONTO KONCERTAPVIENĪBAS KONCERTI

6. maijā soprāns Irma Kurme, pie klavierēm Verena Stelpe-Dambrāne.

Visi koncerti notiek Sv. Laurenca Taunhallē.

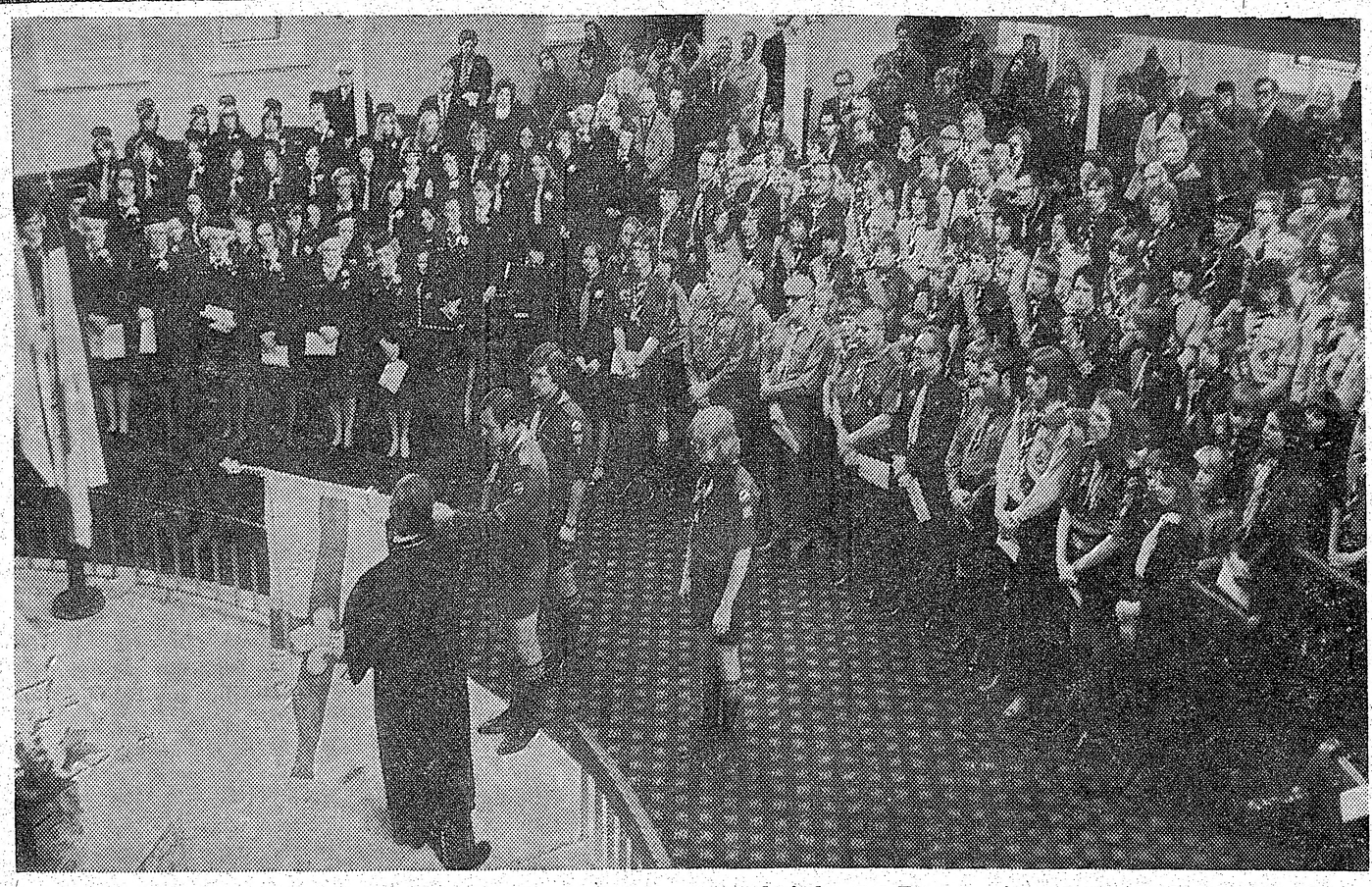

Gaujas gaidu un Rīgas skautu vienības 15. februārī pulcējās Sv. Andreja baznīcā Toronto svinīgajā 25 gadu darbības atceres dievkalpojumā. Augšējā attēlā roveru vienības jauno karogu iesvēta mācītājs J. Cālītis. Karogu tur vad. Linards Lukss. Aiz viņa pa kreisi vad. Andris Leimanis un Pēteris Blatchins. Dievnamā pulcējās 200 gaidas un skauti, kopā ar vecākiem un pārējiem 450 dievlūdzējiem. Pēc dievkalpojuma baznīcas zālē notika svinīgs atceres aktsar apsveikumiem, apbalvojumiem un priekšnesumiem.
Foto: J. Liģers

Otrs vēstījums no Latvijas

Nesen publicējām Latvijas demokratiskās jaunatnes komitejas atklāto vēstījumu jaunatnei un visiem latviešiem pasaulē. Tagad ar Latviešu nacionālā fonda Zviedrijā starpniecību Latvija Amerikā redakcija saņēmusi otru vēstījumu no Latvijas visas pasaules brīvo baltiešu apvienībai, organizācijām un apvienībām. Līdzīgi pirmajam vēstījumam, arī šo vēstījumu sniedzam ar pilnu tekstu, tajā neko negrozot un nelabojot.

Redakcija

VISAS PASAULES BRĪVO BALTIEŠU APVIENĪBAI,
VISAS PASAULES BRĪVĪBU MĪLOŠO TAUTU VADĪTĀJIEM,
ORGANIZĀCIJĀM UN APVIENĪBĀM

Mūsu galvenais mērķis —jautājums par neatkarības nodibināšanu IGAUNIJĀ, LATVIJĀ un LIETUVĀ, par cilvēka pamattiesību atzīšanu Baltijas tautām, un, šo jautājumu pacelšanu brīvību mīlošo tautu apvienības priekšā — ANO, lai izbeigtu marionetes režīmu valdīšanu Baltijas republikās, kuri nevar reprezentēt igauņu, latviešu un lietuviešu tautu centienus un gribu.

Ar šo vēstuli mēs aicinām visas pasaules brīvību un cilvēka cieņu mīlošās valstis, organizācijas un apvienības — atturēties no jebkādiem kompromisa lēmumiem šajos jautājumos ar Padomju Savienību. Mēs aicinām Amerikas Savienoto valstu Kongresu arī turpmāk iestāties par patiesu cilvēku tiesību izpildi mūsu valstīs, kā arī aicinām ASV zinātniekus, mākslas darbiniekus un visa veida sabiedriskās organizācijas neņemt dalību savstarpējos pasākumos ar PSRS, kamēr Padomju Savienība nepilda visā pasaulē atzītās viselementārākās cilvēku tiesības.

Neskaitāms daudzums padomju pilsoņu var katrā brīdī to apliecināt un pierādīt, ka neskatoties uz spēcīgi izvērsto un izreklamēto Padomju valdības „sadarbības un cilvēku tiesību" ievērošanas saukļiem un bezgalīgajiem lozungiem — varmācības un necilvēcības daba padomju režīmam nav mainījusies. Neiespējami nosodīt cilvēka tiesību pārkāpumus kādā pasaules daļā un neievērot tos savā tautā.

Izmantojot iespēju ar šo vēstuli, mēs vēlreiz atkārtojam mūsu galvenās prasības. Mēs lūdzam pasaules sabiedrības, brīvību mīlošo tautu un valdību līdzsadarbību.

1. Atzīt igauņu, latviešu un lietuviešu tautu tiesības uz pašnoteikšanos.
2. Deklarēt kā nelikumīgu pašreizējo okupācijas režīmu Igaunijā, Latvijā un Lietuvā, kurš nevar reprezentēt šo tautu gribu.
3. Nodrošināt, lai tiktu izvests no Igaunijas, Latvijas un Lietuvas viss padomju karaspēks.
4. Nodibināt Igaunijā, Latvijā un Lietuvā pagaidu ANO valdību un ievest mūsu republikās Apvienoto Nāciju Organizācijas karaspēka daļas.
5. Izvest brīvas vēlēšanas zem ANO novērotāju kontroles.

Mēs esam pārliecināti, ka mūsu apelācijai pie brīvo tautu apvienības — ANO, pie visas pasaules sabiedrības — igauņu, latviešu un lietuviešu tautās sekos represijas no varas iestāžu puses, ko varējām pārliecināties jau arī agrāk. Tomēr tas mūs nedrīkst apturēt un neapturēs cīnīties par pilnīgu, patiesu cilvēka tiesību un brīvas domas uzvaru igauņu, latviešu un lietuviešu tautām!

Neviens tagad nevar apgalvot to, ka latviešu, igauņu un lietuviešu tautas ar „gandarījumu" uzņēmušas un samierinājušās ar 35 gadu ilgo, ar spēku izvesto padomju okupāciju.

Esam pilnvaroti informēt, ka šī dokumenta neatliekamība un ticamības drošība paliek spēkā līdz tam laikam, kamēr galvenās igauņu, latviešu un lietuviešu tautas pamattiesības beidzot tiks atjaunotas un pakāpeniskās rusifikācijas briesmas novērstas.

Mēs lūdzam pasaules sabiedrības atbalstu, Pasaules Brīvo Baltiešu Apvienību mūsu kopīgā darbā. Visiem, kam dārga brīvība un, kas vēlas mums palīdzēt — lūdzam šo vēstuli darīt zināmu atklātībai ar visiem jums pieejamiem informācijas līdzekļiem.

IGAUNIJAS NACIONĀLĀ FRONTE
IGAUNIJAS DEMOKRĀTISKĀ KUSTĪBA
LATVIJAS NEATKARĪBAS KUSTĪBA
LATVIJAS KRISTĪGIE DEMOKRĀTI
LATVIJAS DEMOKRATISKĀS JAUNATNES KOMITEJA
LIETUVAS NACIONĀLI DEMOKRATISKĀ KUSTĪBA

Tallina — Rīga — Viļņa.
35. gada dienā, kopš padomju vara okupējusi Baltijas valstis, 1975. gada septembris.

LNAK padomes sesija 8. un 9. maijā

Par to vienojās LNAK valdes sēdē priekšsēža T. Kronberga vadībā 11. februārī DV namā Toronto. LNAK nozares un organizācijas aicinātas iesūtīt īsus pārskatus kopējam LNAK darbības pārskatam līdz 3. aprīlim LNAK valdes sekretārei Monikai Jonānei (271 Rusholme Rd., Toronto, Ont. M6H 2Y9, vai uz LNAK pasta adresi: P. O. Box 285, Post. Stn. „A", Toronto, Ont. M5W 1B2). Sesijā paredzēti referāti par pašreizējām aktuālitātēm Latviešu sabiedriskās dzīves norisēs un informācijas darba laukā, kā piem. dziesmu svētki (referents Ž. Šmits), Latviešu sabiedriskais centrs (V. Liepiņš), informācijas darbs (Dr. L. Lukss).

Nākošā LNAK valdes sēde 3. martā būs veltīta sesijas specifisko jautājumu apspriešanai, kā arī apspriedīs nākamās LNAK padomes vēlēšanu izkārtojumu, kuŗas notiks šinī gadā.

Sēdes lielāko laiku aizņēma pārrunas par Latviešu dienām dziesmu svētku laikā Toronto, īpaši par masu sapulci — vai to rīkot piektdienā (2. jūlijā) vai sestdienā. Kā informēja T.

(Turpinājums 11. lp.)

LNAK padomes . .

(Pārnesums no 10. lp.)

Kronbergs, par to bijušas īpašas pārrunas ar dziesmu svētku rīcības komitejas priekšsēdi Žani Šmitu. Izskanēja domas, ka piektdiena būtu izdevīgāka (prese, televīzija), bet koristi vairākumā ieplūdīs vēlāk, kādēļ galīgo izšķiršanos vēl atstāja pārdomām. Sapulce domāta Toronto pilsētas nama laukumā, tās atbildīgais vadītājs būs Dr. L. Lukss. Bija arī ieteikums masu sapulces jautājumā izdarīt aptauju pie koristiem un organizācijām. Valdes priekšsēdis arī informēja, ka 7. februārī Toronto ieradies PBLA priekšsēdis Dr. I. Spilners. Turpat 10 stundu garā apspriedē ar Latviešu dienu rīcības komitejas darbiniekiem un dziesmu svētku rīkotāju pārstāvjiem pārrunāti svarīgākie jautājumi Latviešu dienu izkārtošanā.

Īpašu ziņojumu par iecerēto nacionālpolitisko darbinieku kongresu un apspriedēm ar PBLA priekšsēdi sniedza kongresa rīcības komitejas priekšsēdis A. Joma. Viņš arī norādīja, ka I. Spilners ieskatījis, ka LNAK būtu daļēji jāsedz Latviešu dienu delegātu ceļa izdevumi, jārūpējas par viņu izvietošanu u.t.t. Latviešu dienas notiek PBLA protektorātā, un kā zināms, iepriekšējā LNAK padomes sesijā tās ierosināja LNAK padomes loceklis Dr. A. Šteins. Nacionālpolitisko darbinieku kongress notiks 29. jūnijā. A. Joma 30. janvārī izsūtījis uz latviešu centriem, tāpat atsevišķām LNAK amatpersonām un organizācijām, zemāk minēto aicinājumu:

„Lai panāktu pēc iespējas proporcionālu latviešu sabiedrības pārstāvniecību kongresā, delegātu jautājums pārrunāts vairākās Latviešu dienu un kongresa rīcības komitejas sēdēs, kā arī ar citiem LNAK padomes un valdes locekļiem. Šo pārrunu rezultātā rīcības komiteja nolēmusi, ka bez LNAK padomes prezidija priekšsēža, LNJAK un DV Kanadas valdes priekšsēžiem, kas kongresā reprezentēs latviešu sabiedrības attiecīgos grupējumus visas Kanadas mērogā, pēdējo delegātu vidū jābūt sekojošo organizāciju un latviešu centru pārstāvjiem no: Kvebekas, Manitobas, Britu Kolumbijas (pa vienam no katras provinces), Kanadas latviešu katoļu apvienības (1), Ziemeļontario apgabala latviešu centriem, Sadberijas, Suzenmarijas (1), Otavas (1), Hamiltonas (1), Toronto korporāciju kopas (1), DV Toronto nodaļas (1) un 5 citiem LNAK valdes vai padomes locekļiem, ieskaitot kongresa rīcības komiteju."

T. Kronbergs, runājot par mūsu stāvokli pašreizējā Kanadas politiskā situācijā, izteica bažas par premjēra Trudo nostāju pret etniskām grupām, kas īpaši izpaužas daudzkultūras jautājumā, uz ko arī norādīja LNAK revīzijas komisijas priekšsēdis J. Grodnis.

Politiskās informācijas nozares vadītājs Dr. L. Lukss informēja, ka viņam tuvākās dienās paredzama tikšanās ar ungāru pārstāvjiem, lai visa 7 tautību grupa, kas darbojās Helsinku konferences laikā tuvāk apsvērtu pašreizējo situāciju un izdarītu attiecīgus iesniegumus, kuŗi būtu izmantojami arī konservātīvo partijas līdera izraudzīšanas gadījumā.

Kultūras nozares vadītājas Intas Purvas ierosmē valde izteica aicinājumu organizācijām, draudzēm, interešu grupām, skolām u.t.t. sūtīt protesta telegrammas un vēstules daudzkultūras ministram Munro, sakarā ar viņa pieteikto daudzkultūras politikas maiņu. (Adrese: Minister Responsible for Multiculturalism, House of Common, Ottawa, Ont. K1A 0A6.) Norakstī iesūtāmi LNAK. I. Purva norādīja uz dažām LNAK sesijā pieņemtām rezolūcijām, no kuŗām dažas bijušas nepārdomātas, kā piem. Baltijas institūta jautājumā, kas nācis prof. J. Lielmeža ierosmē. Tas ir sarežģīts un problemātisks, pašreizējos apstākļos neīstenojams. Šādiem pasākumiem nebūs vairs valdības pabalsti. Valde atzina, ka pašreizējos apstākļos Baltijas institūta radīšana nav iespējama.

Dr. L. Lukss vēl informēja, ka Baltijas tautu federācijas Kanadā pārstāvju tikšanās ar Kanadas ārlietu ministru nav varējusi notikt kā iecerēts, bet no ārlietu ministrijas attiecīgā departamenta saņemts raksts, ka šāda iespēja pastāv.

LNAK darbvedis K. Tannis ziņoja, ka pēdējā laikā par LNAK mūža biedriem iestājušies Vera Slavieša, Kārlis Lapiņš, bet kā 238. — Ella Lapiņa. Izpārdotas visas 150 piesūtītās loterijas lozes par labu Minsteres latviešu ģimnazijai. Starptautisko datu sakopošanai par latviešiem Kanadā savu līdzdalību ar 75 dolariem pieteicis laikraksts Latvija Amerikā apgāds, ar tikpat lielu summu — Saimnieciskie darbinieki un ar 150 dol. Sv. Andreja draudze Toronto. Sporta nozares vadītājs A. Dzilna informēja par aizvadīto Kanadas latviešu sporta darbinieku 25 gadu jubilejas kongresu Toronto. Viņš bija neapmierināts, ka ziedojumu vākšanas listēs nav paredzēta īpaša aile ziedojumiem sportam. YMCA latviešu klubam sporta dzīves atbalstam piešķīra 100 dol.

Sēdē vēl piedalījās biedrzinis V. Liepiņš, kasieris V. Miklašēvics, Baltijas sieviešu padomes vicepriekšsēde Maija Sukse un revīzijas komisijas loceklis I. Zamlovskis.

O. K.

Sv. Andreja baznīcā, Toronto, komponista Jāņa Norviļa 70 dzīves gadu atceres koncertā pulcējās 600 viņa mākslas cienītāju, lai noklausītos jubilejas koncertam veltīto plašo programmu ar jubilāra darbu koŗiem un ērģelēm atskaņojumiem, piedaloties DV vīru korim Kanadā, Dainas korim (soliste Vizma Maksiņa) un ērģelniecei AnitaiRundānei Septiņi darbi bija pirmatskaņojumi. Pēc koncerta DV namā notika vakariņas, kuŗas bija rīkojis DV vīru koris, kas redzams augšējā attēlā, atskaņojot dievnamā J. Norviļa dziesmu. Pirmā rindā no kreisās: A. Lucs, K. Pavasars, I. Helguts, A. Butāns, A. Bērziņš, E. Ābele, I. Lapiņš, A. Māliņš; 2. r.: V. Veitmanis, M. Treiguts, J. Luste, S. Butkēvics, E. Pulciņš, A. Jekums, A. Vītols, R. Ceinovskis; 3. r.: J. Freimanis, V. Brants, E. Kraujiņš, J. Aveniņš, Ē. Viškers, U. Priedītis, E. Treilons un J. Bernāts.
Foto: J. Liģers

Dziesmota jubileja

KOMPONISTA JĀŅA NORVIĻA GODINĀŠANA TORONTO

Latviešu dvēseles tulka komponista Jāņa Norviļa 70 mūža gadu atceri 14. februārī atzīmēja ar viņa darbiem veltītu koncertu Sv. Andreja baznīcā, piedaloties ērģelniecei Anitai Rundānei, Dainas korim (diriģente Alma Skudra-Kārkliņa) un DV vīru korim Kanadā (diriģents Arnolds Saulīte). Mācītāja Ā. Čopa uzrunu un koncertu noklausījās pāri par 600 apmeklētāju. Komponists, diriģenti un A. Rundāne pēc koncerta saņēma ziedu veltes. Latviešu dziesmu svētku biedrības Kanadā valdes priekšsēdis Ž. Šmits pasniedza komponistam aploksni. Tādu komponistam nodeva arī Sidrabenes pārvaldes priekšnieks A. Kalniņš pateicībā par doto mūziku Sidrabenei.

Daugavas Vanagu vīru koris Kanadā pēc koncerta DV namā bija sarīkojis J. Norviļa sumināšanu, kuŗā piedalījās 120 viesu, pārsniedzot zāles kapacitāti. Kad Komponists ar dzīvesbiedri Ernu ienāca sarīkojuma zālē, viņu vīru koŗa dziedātāji sveica ar dziesmu Daugv's abas malas diriģenta A. Saulītes vadībā, kas vadīja arī vakara norisi. Gavilnieks ar dzīvesbiedri saņēma no DV vīru koŗa pa rožu pušķim. Vēlāk DV vīru koris vēl nodziedāja J. Norviļa komponēto Jelgava, veltītu šīs pilsētas bojāejai 1944. gada vasarā un latviešu gaisa spēku izpalīgiem veltīto populāro dziesmu Klip-klap ar komponistu Imantu Saksu pie klavierēm. Vīru ansamblis Kalvis J. Dzeguzes vadībā savukārt nodziedāja četras Jāņa Norviļa dziesmas.

Interesantu raksturojumu par Jāņa Norviļa dzīves un darba gaitām deva komponists Imants Sakss. — Viņš jau 16 gadu vecumā iestājies Latvijas valsts konservātorijā, kur absolvējis kompozicijas, diriģēšanas un klavieŗu klasi. Par J. Norviļa radošiem mūzikas sākumiem jāuzskata trīsdesmitie gadi, kad iznāca viņa dziesmu krājums vīru korim. Pēc sekmīga iesākuma ar oriģināldziesmām, komponists vēlāk pievērsās tautas folklorai, iepazīstoties Rīgā ar dievturi Ernestu Brastiņu. J. Norvilis pirmais no latviešu komponistiem pievērsies koklei, atsākot kokļu mūzikas renesansi.

Vispārējo dziesmu svētku svētku laikā Latvijā J. Norvilis ir Emīla Melngaiļa asistents un garā pieslejas Melngaiļa nacionālās latvju mūzikas idejām. (J. Norvilim atsūtīta no Latvijas mikrofilma ar E. Melngaiļa dziesmām.) Rīgā Norvilis darbojies arī filmu mūzikas laukā, piem., filmā Daugava populāra dziesma ir Daugaviņa puto balta un Lai ar sauli laukā ejam, ko dziedāja Latvijas mazpulki.

Padomju okupācijas laikā Norviļa mūziku nedrīkstēja atskaņot, bet vācu laikā viņš strādāja Rīgas tautas teātrī par mūzikālās daļas vadītāju. 1944. g. ar latviešu gaisa spēku izpalīgiem dodas uz Vāciju, kur arī komponēta viņa dziesma Klip-klap. No Vācijas 1950. gadā izceļoja uz Kanadu, kur sākuma gados strādā par ērģelnieku Pembrukā,, bet tagad ir Kičeneras lielākās luterāņu Pēteŗa baznīcas ērģelnieks.

J. Norvilis 1961. g. dziesmu svētkos Kanadā pieteica savu piedalīšanos ar Zāļu dienu, bet 1965. g. ar kompoziciju Grēksūdze, ar pieņemtu vārdu Kārlis Maurs, kas ir viņa tēva māju nosaukums Praulienes pagastā. Šinī gadā iznāca arī J. Norviļa Garīgu koŗu dziesmu krājums. Svešumā komponists cīnījies par latviešu tautasdziesmu tiesībām mūzikā. Šī darba vainagojums ir 1971. gadā DV godalgotā un izdotā Senā gadskārta latviešu tautasdziesmās. No latvju tautas mūzikas izaugusi Norviļa garīgā mūzika. Viņa dziesmas palīdzēja latviešu karavīriem izturēt Leģiona cīņās. Šādas dziesmas ir Vakarjunda (nodziedāja godināšanas vakarā), Piebaldziete un jau minētā Klip-klap.

Kad sumināt̄aju pulks bija iztukšojis tradicionālo šampanieša glāzi, gaŗo apsveicēju rindu ievadīja konsuls Dr. E. Upenieks raksturojot Jāni Norvili par universālu mūziķi, kas laikmetīgi izpratis arī Latgali, veltījot savas kompozicijas Aglonai un Latgalei. LNAK valdes, tās priekšsēža T. Kronberga un Kultūras nozares vadītājas Intas Purvas sveicienus nodeva J. Grodnis, pasniedzot arī aploksni. No DV Kanadā valdes sveicināja Dr. V. Gulēns, pateicoties visas latviešu jaunatnes vārdā komponistam par mūziku, ko devis jaunatnei — Latvijā un 6 nedēļu nogaļu jaunatnes kursu korim V. Rundāna vadībā. Komponists sākuma laikā palīdzējis arī Divreiz divi nometnē. Dr. V. Gulēns pasniedza komponistam DV piešķirto zelta medaļu. No DV vīru koŗa Kanadā sveicināja diriģents A. Saulīte, pasniedzot aploksni, no koŗa valdes — U. Priedītis, no Kanadas vanadzēm — priekšniece Ilga Breikša (albums), Toronto vanadžu koŗa Zile — koŗa priekšniece M. Jonāne (ziedi, aploksne), Dainas koŗa — priekšniece M. Lapiņa (ziedi), vīru ansambļa Kalvis — J. Dzeguze (adrese), Sv. Andreja draudzes koŗa — diriģents A. Purvs (velte), latviešu studentu koŗa Dziesmu Vara Toronto kopas — vadītāja E. Galdiņa, Austrumu draudzes priekšnieks E. Ziplāns (aploksne), sveicinot arī no Latviešu virsnieku apvienības, Sv. Andreja draudzes — priekšnieks J. Pētersons (aploksne), no bijušajiem Siguldas ģimnazijas audzēkņiem H. Pētersone un A. Amoliņš (ziedi un velte).

Ar rakstu bija sveicinājis Alberts Jērums no Londonas, Anglijā, Rotas koris ar 50 parakstiem no Konektikatas, ASV un Toronto latviešu katoļu koŗi u.c.

Gavilnieks sirsnīgos vārdos pateicās koncertētājiem — koŗiem, diriģentiem un visiem apsveicējiem un vakara rīkotājiem. Pateicības runas pēdējie vārdi izskanēja pusnaktī. DV vīru koŗa dāmas bija gatavojušas bagātīgu cienastu un izcepušas dzimšanas dienas kliņģeri,, kuŗu pasniedza jubilāram, visiem nodziedot Daudz baltu dieniņu.

V. S.

Ontario

Dzīvokļu īres pārbaude

Beidzamā diena 29. februāri

29. februāris ir beidzamā diena daudziem svarīgiem iesniegumiem īres pārbaudes likuma ietvaros.

- Par īres līgumiem, kas stājušies spēkā 1975. gada 30. jūlijā vai pēc tam, un līdz vai ieskaitot 31. dec., ĪRNIEKIEM, kas vēlas apstrīdēt īres pielikumu līdz 8 procentiem par šo laiku, jāiesniedz lūgums uz attiecīgas veidlapas līdz 1976. g. 29. februārim.

- Par īres līgumiem, kas stājušies spēkā 1975. g. 30. jūlijā vai pēc tam un līdz 1975. gada 31. decembrim, ieskaitot, SAIMNIEKIEM, kas vēlas prasīt vairāk nekā 8 procentus par šo periodu no pēdējās pilna mēneša īres pirms 1975. gada 1. augusta, jāiesniedz lūgums uz attiecīgas veidlapas līdz 1976. gada 29. febr.

- Ja SAIMNIEKS un ĪRNIEKS nav vienojušies un nav parakstījuši iepriekš minēto formu par īres paaugstināšanu par vairāk nekā 8 proc., līdz 1976. gada 17. janvārim, un neiesniedz lūgumu pārbaudīt īri par šo periodu, ĪRNIEKS ir tiesīgs saņemt īres atmaksu, kas pārsniedz 8 proc., līdz 1976. g. 29. februārim.

- Ja SAIMNIEKS neatmaksā pārmaksāto īres daļu, ĪRNIEKS ir tiesīgs pieprasīt īres pārbaudes birojam atmaksas dokumentu. Ja SAIMNIEKS vēl vienmēr to neievēro, ĪRNIEKS var atskaitīt atmaksājamo summu no turpmākiem īres maksājumiem.

- Augstākā summa, ko SAIMNIEKS var pieprasīt no īrnieka, pēc 1976. gada 1. janvāŗa par visiem īres līgumiem, kas stājušies spēkā 1975. gada 30. jūlijā vai pēc tam, ir 8 proc. no īres, kas tika ņemta par pilnu mēnesi 1975. gada 1. augustā. Ja saimnieks nav ieguvis īres pārbaudes ierēdņa piekrišanu un tomēr iekasē vairāk par to, viņš pārkāpj īres pārbaudes likumu un var tikt disciplināri sodīts līdz 2000 dol.

- Attiecībā uz īres līgumiem, kas stājas spēkā periodā no 1975. g. 30. jūlija līdz 1976. g. 30. aprīlim, SAIMNIEKIEM, kas vēlas prasīt vairāk par 8 proc. par ikvienu periodu pēc 1976. gada 1. janv. jāiesniedz lūgums uz īpašām veidlapām līdz 1976. gada 29. februārim.

- Attiecībā uz īres līgumiem, kas stājās spēkā 1976. gada 1. janvārī vai pēc tam, ĪRNIEKIEM, kas vēlas apstrīdēt ikvienu īres maksas pielikumu, jāiesniedz lūgumraksts uz īpašām veidlapām līdz 1976. gada 29. februārim vai 60 dienas pēc paziņojuma saņemšanas par īres paaugstinājumu, kas ir pēdējais.

- SAIMNIEKIEM un ĪRNIEKIEM tiek atgādināts, ka lūgumi īres pārbaudei iesniedzami attiecīgajā rajonā, kuŗā īpašnieks atrodas.

SAIMNIEKIEM, kam jāiesniedz ienākumu pārskats sakarā ar īres pārbaudes lūgumu, tagad saņemamas pagaidu veidlapas augšminētā pārskata sagatavošanai. Tās dabūjamas turpmāk minētos īres pārbaudes birojos.

Ja jūs vēlaties brošūru-vai sīkāku informāciju, lūdzu rakstiet Rent Review. Box 580. Postal Station F, Toronto vai zvaniet Īres pārbaudes birojam savā rajonā. Ja jūs dzīvojat rajonā, no kuŗa nav bezmaksas sarunas ar jūsu pašvaldības biroju, zvaniet telefonistei (operator) un prasiet Zenith 9-6000. Jums atbildēs Īres pārbaudes birojs. Saruna būs bez maksas.

METRO TORONTO 923-1199

CENTRAL-EAST
Barrie 737-2111
Mississauga 270-3280
Oshawa 579-4421
Peterborough 743-9511
Richmond Hill 884-6092

CENTRAL-WEST
Hamilton 528-8701
Kitchener 579-5790
St. Catharines 684-6562

SOUTHWESTERN
London 673-1660
Owen Sound 376-3202
Windsor 253-3532

EASTERN
Belleville 966-4451
Cornwall 933-8662
Kingston 549-4426
Ottawa 238-5055
Pembroke 735-0135

NORTHEASTERN
Nort Bay 476-1231
Sault Ste. Marie 942-1123
Sudbury 673-7173
Timmins 264-9555

NORTHWESTERN
Kenora 468-3159
Thunder Bay 475-1595

Ontario

MINISTRY OF CONSUMER AND COMMERCIAL RELATIONS

Jauni uzlabojumi Bērzainē

Toronto latviešu mednieku un makšķernieku kluba gadskārtējā biedru sapulcē 15. februārī Latviešu namā pulcējās 55 kluba biedri. Sapulces ievadījumā kluba priekšnieks J. Atmata aicināja ar klusuma brīdi godināt aizvadītā gadā un pēdējā laikā mūžībā aizsauktos kluba biedrus — Arnoldu Kvēpu, Edgaru Bodnieku, Teodoru Ķeņģi un Jāni Grīnbergu. Kluba priekšsēdis J. Atmata, viņa vietnieks un Bērzaines pārvaldnieks D. Mārsons, sporta daļas vadītājs J. Beitiņš, makšķernieku sekcijas vad. J. Birznieks, sekretārs K. Deklavs un kasieris K. Šverns ziņoja par kluba darbību aizvadītajā gadā, kas bijusi nozīmīga. Sapulces dalībnieki izteica visiem darba veicējiem pateicību.

Klubā uz 1. janvāri bija 126 biedri, to vidū 21 goda biedrs, kuŗi atbrīvoti no biedru naudas maksas 20 dol. gadā. Uzņemti 3 jauni biedri; līdzīgs skaits arī no biedru saraksta svītrots. Notikuši 2 gadskārtējie sarīkojumi — rudens sezonas atklāšanas un Zaķu balle, tāpat arī trīs balles pēc šaušanas sacīkstēm Bērzainē, kur aizvadītā vasarā izdarīti plašāki remontdarbi. Iegādāti arī 50 jauni krēsli un zāles pļāvējs.

Kopā ar kluba internām šaušanas sacīkstēm izšauti 36.300 māla baloži. Notikušas 3 tītaru šaušanas sacensības. Nomedīti trīs alņi (J. Atmata, P. Grava, G. Paeglis).

Notikušas 13 makšķerēšanas sacīkstes. Nākamās makšķerēšanas sacensības paredzētas 14. martā pl. 6 no rīta (Westlake).

Kluba kasē uz 1. janvāri, ieskaitot 800 dol. māla baložu fondu, bija 3863 dol. Ienākumos galveno summu — 2000 dol. — uzrāda biedru naudas maksājumi, bet izdevumos — iegādātais inventārs Bērzainē par 2.267 dol. Seši kluba biedri nodevuši klubam 105 dol. ziedojumu, no tiem Adolfs Gulbis ziedojis 30 dol., bet J. Beitiņš ar K. Švernu nodevuši māla baložu fondam 85 dol.

Revīzijas komisijas ziņojumā priekšsēdis V. Veidemanis norādīja, ka valdes darbinieki, veikuši savus pienākumus apzinīgi. Iepriecinā uzlabojumi Bērzainē. Pateicība pienākas sporta daļas vadītājam J. Beitiņam māla baložu šaušanas rosināšanā. Goda tiesas, reizē arī nominācijas komisijas priekšsēdis E. Brencis norādīja, ka aizvadītā gadā sūdzību nav bijis. Pieņēma atzinumu, ka nokavējot biedru naudu par diviem gadiem, izņemot slimības vai citus attaisnojošus apstākļus, nemaksātāji no kluba biedru saraksta svītrojami. Pēc J. Atmata ierosinājuma iestāšanās naudu noteica 15 dol., agrāko 25 dol. vietā. Vienojās, ka studenti līdz 18 gadiem no biedru naudas atbrīvojami, bet valde vajadzības gadījumā var pieļaut arī izņēmumus.

Pieņēma K. Deklava ieteikumu rīkot biedru Ziemsvētku eglītes vakaru, bet Bērzainē iekārtot īpašu vietu telšu celšanai. A. Ozoliņš ierosināja apsvērt arī iespējas par pirts izbūvi Bērzainē. A. Salnāja ierosinājumā uzdeva valdei rūpēties par š. g. 1. janvārī mūžībā aizsauktā ilggadējā kluba biedra Teodora Ķeņģa piemiņas balvas nodibināšanu.

Par kluba priekšnieku ar aklamāciju ievēlēja līdzšinējo J. Atmatu, tāpat arī vietnieku D. Marsonu, sekretāru J. Veckeru (atteikušos K. Deklava vietā), kasieri K. Švernu un sporta daļas vadītāju J. Beitiņu. Aizklāti balsojot revīzijas komisijā ievēlēja līdzšinējos: V. Veidemani (52 b.), O. Zvirgzdgraudu (37), un A. Salnāju (34); kandidātos K. Deklavs (23) un A. Ozoliņš (19). Goda tiesā resp. nominācijas komisijā ar aklamāciju izraudzīja līdzšinējos— E. Brenci, A. Beizaku, A. Smanu un A. Brenci, bet sarīkojumu daļā — V. Jostiņu, J. Bērziņu un A. Harjū; makšķernieku sekcijā — J. Birznieku, J. Sīli, J. Bērziņu un A. Užuli; šaušanas — J. Beitiņu, G. Paegli, I. Purmali, O. Pauderi un E. Viškeru. Bērzaines pārvaldnieks D. Marsons, palīgs J. Birznieks, jaunatnes vadītājs I. Krieviņš, šaušanas drošības uzraugs O. Zvirgzdgrauds, pārstāvis Toronto latviešu nama akciju sabiedrībā P. Ratnieks, juridisko jautājumu kārtotājs adv. A. Zutis.

Sapulci vadīja P. Ratnieks ar sekretāru K. Deklavu.

O. K.

KANADAS ZIŅAS

LONDONA

● Nesen beidzās Kanadas mākslas ģildes protektorātā rīkotā mākslas darbu izstāde Mākslas galerijā, kas ilga vairāk nekā mēnesi. Darbus izstādīšanai bija iesūtījuši vairāk par 1000 mākslinieku, bet žūrijas komisija izraudzīja tikai 81 darbu. Starp šiem izstādītiem darbiem viens bija Toronto daiļamatnieces Lilijas Treimanes darbs — latviska sienas sega. V. B.

HAMILTONA

● Draudzīgā aicinājuma atcerē 1. februārī Hamiltonas latviešu skolā piedalījās visi skolēni, skolotāji, bērnu vecāki un skolas labvēļi. Literātūras skolotājs M. Reinbergs īpatnējā, interesantā un plašā stāstījumā sniedza pārskatu par Kārli Ulmani un Atmodas laika darbiniekiem: Kr. Valdemāru, Fr. Brīvzemnieku, Kr. Baronu, A. Krnvaldu un Ausekli. Referātu papildināja skolnieki, deklamējot Atmodas laika darbinieku dzejoļus un dziedot viņu dziesmas komp. I. Saksa pavadījumā. Pēc referāta kopīgi nodziedāja Nevis slinkojot. A. J.

● Hamiltonas slimnīcā ar sirdskaiti 7. februārī miris Nikolajs Ozoliņš sen., dzimis 1905. g. 4. augustā. Viņa dzīvesbiedre mirusi jau agrāk. Aizgājējs atstāj dēlu Nikolaju, DV KV šaušanas nozares vad., otru dēlu Laimgardu, mazdēlu un brāli ar ģimeni Hamiltonā, kā arī māsu Latvijā. Pēc aizlūguma Dansworth and Brown bēŗu mājā, nelaiķi 10. februārī uz Woodland kapiem izvadīja māc. E. Ķerģis. Pie šķirsta stāvēja Hamiltonas pensionāru apvienības un DV Hamiltonas nodaļas biedru goda sardze. Kapos no aizgājēja atvadījās Hamiltonas Latviešu biedrības pārstāvis H. Tērauds, DV Hamiltonas nodaļas priekšs. O. Ieviņš un Latv. pensionāru apv. pr-ks K. Dobelis. Nelaiķis savā brīvajā laikā nodarbojās ar filmēšanu. Viņa rīcībā bija liels daudzums 8 mm krāsu filmu, kuŗās uzņemta latviešu sabiedriskā dzīve turpat vai 20 gadus atpakaļ. J. G.

Mūsu mīļā māmiņa,

Mētrienes pagasta „Laidu" māju saimniece,

Alvīne Vičs

dzim. Apsītis

dzimusi 1883. gadā Mētrienes pagastā,

pēc grūtām ciešanām mirusi 1975. gada 25. oktobrī Latvijā.

Par viņu sēro

dēls un vedekla Kanadā,
dēls un vedekla Latvijā

DV Londonas nodaļas vanags

Aleksandrs Fogelmanis

dzimis 1913. gada 27. jūlijā Latvijā,

miris 1976. gada 26. janvārī Londonā

Viņu piemiņā paturēs

DV Londonas saime

No mums šķīries

Nikolajs Ozoliņš (sen.)

dzimis 1905. gada 4. augustā,

miris 1976. gada 7. februārī Hamiltonā

Par viņu skumst

Latviešu Pensionāru apvienība Hamiltonā

Dieva mierā aizgājis mūsu mīļais tēvs un vectētiņš

Jūlijs Auseklis

dzimis 1900. gada 19. oktobrī Bērzaunē,

miris 1976. gada 10. februārī Toronto.

Pret sauli ceļš aizvien tam griežas,
Kas pats sev sauli sirdī rod.
Tam mūžība un Dievs ir tuvu,
Kas kuplu sējis darba druvu.

Sērās

meita, znots un mazbērni

Emilija Zirnītis

dzimusi 1897. gada 12. aprīlī,

mirusi 1976. gada 1. februārī

Sv. Andreja ev. lut. latviešu draudzes Toronto
Palīdzības fonds

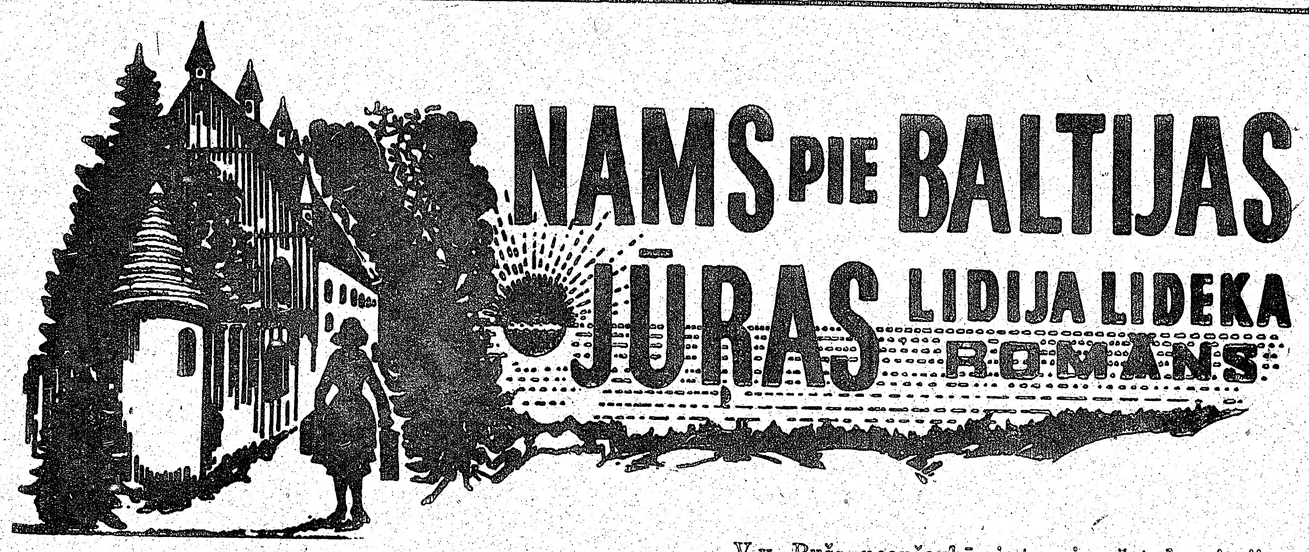

(21. turpinājums)

„Tu neesi pelnus izgrābusi," tēvs pamāca un reizē atgādina projām ejot.

Neticīgi paskatos uz savu košo kleitu, uz savām jaunajām, spīdīgajām kurpēm. Ai, ai, ai — purinu galvu. — Kas es par pelnrušķīti! —

Laiska pasniedzos pēc mātes pārvalka. Pelēko, plato priekšā pogājamo kleitu māte lieto ikdienā, darbodamās ap krāsni.

Uzvilkusi pārvalku, grābju pelnus un izdegušās vēl nesadrupušās melnās ogles. Sevī jūtos bezgala sīka, maza — bezgala vainīga . . .

Paiet stundas ceturksnis, līdz krāsnī iešķiļās liesmas. Šaudīgas tās met lielus lokus ap melnajām, stingajām briketēm. Paceļu acis un paveļos pulkstenī — Pusē pieci.

Nevērīgi nometu pārvalku, un eju savā istabā. Apsēžos platajā atzveltnes krēslā un galvu rokās iespiedusi bezmērķīgi skatos savu kurpju purngalos. Esmu pilna sirds soģa pārmetumu. Vai mātes aizliedzējas vārdi, vai mani mulsie piecpadsmit gadi sakrita krustu šķērsu manā ceļā? —

Maz pamazām telpa sāk tīties vakara krēslā. Uz jūras iedegas bāka. Starp parka kokiem tā sijā ātras zūdošas plaiksnas. Kaut ko esmu izdomājusi. Cik mana iedoma atjautīga vai muļķīgi bērnišķīga, to šajā brīdī neaptveļu. —

Pa šauru durvju spraugu, elpu aizturējusi, vēroju trepes. Gausi iet minūtes. Daudzas sejas aizzib gaļām — viena pakaļ otrai. Nodim aši, pa starpām gausi soļi trepēs, pirms ieraugu viņu — seržantu Alku steidzīgu, man svešu rievu starp uzacīm.

Vienā neapjaužamā mirklī stāvu viņa priekšā.

„Lūdzu piedodiet, ka es nebiju! Mana māte ir slima, man bija jākurina krāsns. — Spēlēsim šachu pēc vakara jundas?"

Labu brīdi viņš veļas manī — mēmu skatu, kas it kā apšauba vārdus, ko runāju. Viņa acis slīd pār manu košo svētdienas kleitu, manām jaunajām laka kurpēm, un nez vai šajā brīdī man piestāv pelnrušķītes loma? —

„Labi, — pēc vakara jundas."

— . —

„Hallo, jaunkundz!" saka v.v. Bušs, man ienākot bibliotēkā.

Viņš sēž viens gaišajā telpā ar drukāta burta gaisotni un lasa dienas laikrakstu, kamēr rūpīgais bibliotēkārs Zariņš lokās ap grāmatu plauktiem.

Novietojos pie galdiņa zem Latvijas ģerboņa un sāku pavirši lasīt tur pamesto „Simplicissimus" izdevumu.

Veclaicīgā sienas pulksteņa stundu rādītājs slinki tuvojas astoņiem. V.v. Bušs, vienmēr atjautīgs un laipns, pēc brīža saloka laikrakstu, pieceļas un smaidams nāk. —

„Mēs, šķietas, viens otru pazīstam?" viņš runā un apsēžas man pretī pie galdiņa. Sakrusto rokas uz krūtīm, piemiedz labo aci un, atbildi nesagaidījis, iejautājas:

„Nu, kādu vēsti zīle nes?"

„Miera vēsti," uz labu laimi saku.

„Drīz — vai?"

„Citu gadu!" atsmeju.

V.v. Bušs neapšaubāmi tuvojas četrdesmitajiem. Deniņos viņam iekrituši pirmie, agrīnie sarmas pavedieni. Tēvam sarmu matos vēl neesmu manījusi.

Mums vārdus mijot (runas iniciātīvu patur Bušs), bibliotēkā sanāk kaļavīri pēc vakara jundas.

Seržants Alks strauji pienāk mūsu galdiņam.

„Redzu, še viena vieta vēl brīva," viņš saka, atbīda krēslu un cieši mani uzskata.

„Hm, tavas vērīgas acis," smīn v.v. Bušs.

„Acenes man līdz šim liekas," atbild Alks. Uz brīdi viņa sejā iezibas kas draisks, zēnisks. Bet tikai uz brīdi.

Pienāk bibliotēkārs Zariņš ar šacha dēli.

„Viens vēl ir. Gribēsi šovakar?" viņš prasa seržantam Alkam.

Siltas acis paveļas manī un lūpas īsi jautā:

„Spēlēsim?"

„Jā."

„Vai jaunkundze spēlē šachu?" Bušs izliekas izbrīnījies.

„Mazliet."

„Nu skaties tik! Šodien skuķi prot visu. Varbūt pat rīkoties ar plinti. — Kur jūs iemācījāties šachu spēlēt?" viņš interesējas.

„Mājās — dzimtenē. Brālis iemācīja."

„Lieliski! Bet mums ar seržantu Alku būs jāvelk lozes. Atkāpties kā viņreiz dejā es nedomāju," smej v.v. Bušs un , pārmeklējis kabatas, izvelk nelielu piezīmju bloku.

„Jums veiklāki pirksti, sagatavojiet lozes!" pāri galdam viņš sniedz to man.

Pa tam seržants Alks stata melnas un bāli dzeltenas figūras uz četrstūraina šacha dēļa. Lūpu kaktiņos viņam ievilcies smīns. —

Pilno lozi izvelk Bušs.

Spēle, dīvaini skaista spēle sākas. — Pirms katra gājiena acīm jautāju Alkam — un viņš dod zīmi, kuŗa figūra man jābīda. Viņa acīs iedegas saules . . . simtiem sauļu — ik reizi, kad viņš paveļas manī un es viņā.

Katrs „gājiens" tiek seržanta Alka izdomāts, tikai mana roka bīda šacha figūras. Skaista, bīstama rotaļa kļūst spēle, un es jūtu — mēs abi esam iedegušies tajā līdz neprātam . . .

„Dāmas un kungi! Lūdzu ieturēt neitrālitāti," jau kuŗo reizi atgādina v.v. Bušs.

„Kāds 'tēraudpakts' jums tur noslēgts?" viņš gandrīz iekaisis runā un paceļ smīnīgas acis uz mums.

Bet mēs skatāmies viens otrā un smejamies.
Čala telpā pieaug.

Starp zili pelēkajām formām pie kāda galdiņa attālākā bibliotēkas stūrī, iepretī dienvidu logu rindai pamanu vīzīgo māsu Caunīti un virtuves saimnieces palīdzi — vēlīgo Alīsi Pelsi. Kaut kur pazib arī Lauŗa Īves zēnīgie vaibsti.

V.v. Bušs zaudē partiju.

„Tā jau domāju. Visu pagājušo nakti mani mocīja lietuvēns. Naktī no svētdienas uz pirmdienu tas esot uz ļaunu."

„Vai jūs esat māņticīgs?" spurdzu smieklos. Smīn arī seržants Alks, bet v.v. Bušs neticīgi šūpo galvu, tēlodams nelaimīgo zaudētāju.

Ir pienākusi mana kārta spēlēt pret seržantu Alku. Esmu stingrā pārliecībā, ka uz šacha dēļa viņam pretinieka nav. — Sagaidu drošu „sakāvi', bet — drīz atmanu, ka mani nemākulīgie, taustošie gājieni netiek apdraudēti, bet gūst pat panākumus.

(Turpinājums seko)

6. Latviešu dziesmu svētki un latviešu dienas Kanadā

Svētdien, 27. jūnijā: dievkalpojums — dzismu svētku atklāšana — tēlotājas mākslas izstādes atklāšana.

Pirmdien, 28. jūnijā: kultūras darbinieku kongress — Sidnejas deju kopu uzvedums Saules josta.

Otrdien, 29. jūnijā: sabiedriski politisko darbinieku kongress — teātŗa izrāde J. Raiņa Rīgas ragana.

Trešdien, 30. jūnijā: skolu darbinieku kongress — jauno mākslinieku konkurss — latviešu simfoniskās mūzikas koncerts.

Ceturtdien, 1. jūlijā: dievkalpojums — jauno rakstnieku cēliens — filatelijas un numizmatikas izstādes atklāšana — lietiskās mākslas izstādes atklāšana — teātŗa izrāde Rīgas ragana — tautas deju sacensības — latviešu kamermūzikas koncerts — iepazīšanās balle.

Piektdien, 2. jūlijā: PBLA valdes sēde — LNJAK pilnsapulce — masu sapulce pie pilsētas valdes — jaundeju skate — jauno mākslinieku koncerts — garīgs koncerts — jauniešu balle — rakstnieku cēliens.

Sestdien, 3. jūlijā: ASV — Kanadas latv. izlases spēles volejbolā un basketbolā — teātris Rīgas ragana — populārās mūzikas koncerts — tautas deju lieluzvedums — dziesmu svētku balle.

Svētdien, 4. jūlijā: rakstnieku cēliens — skolnieku koncerts — koŗu kopkoncerts — populārās mūzikas koncerts.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

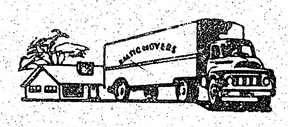

BALTIC MOVERS

TALR. 534-1403, Toronto

VĒLOS IRĒT

TORONTO

2 istabu dzīvokli vienai personai, ar virtuves lietošanu.

Pieteikt pa tālr. 226-3560.

Metallietuvē steidzīgi vajadzīgi strādnieki

K. P. BRONZE LTD.

23 Harlech Court,

Thornhill,

Tālr. 881-1563

RELIĢISKĀ DZĪVE

Brigita Vēvere - Anderberga

Archibīskaps Arnolds Lūsis Eiropas ceļojuma laikā pag. gada novembŗa beigās Lundā, Zviedrijā, ieveda amatā jauno mācītāju Brigitu Vēveri-Anderbergu. Viņa dzimusi 1945. gada 12. novembrī Nibro pilsētiņā, Zviedrijā. Bērnību un skolas gadus pavadījusi Zviedrijas dienvidos — Melmē un universitātes pilsētā Lundā, kur arī pašreiz uzturas. Studijas laikā sadraudzējusies ar tagadējo dzīves biedru būvinženieri Lari Anderbergu, salaulājusies 1967. gada 7. maijā Sv. Andreja baznīcā Malmē. Ģimenē aug divas meitas — 7 g. vecā Veronika un 4 g. v. Elizabete. Mācītāja amatā ordinēta 1974. gada 26. maijā Lundas Doma baznīcā. Jau studiju laikā Brigita Vēvere-Anderberga vadījusi dažus latviešu dievkalpojumus. Tagad, kalpodama zviedru draudzē, viņa apkopj arī latviešu draudžu kopas Dienvidzviedrijā. Jaunā mācītāja pērnvasar piedalījās arī pirmajās Draudžu dienās Gaŗezerā, kur izteicās: „Mani vecāki, Jadviga un Eduards Vēveri, kopā ar brāli Laimoni un māsu Dzidru 1944. gada oktobrī ar mazu veilkoniti izbēga no Ventspils. Pateicoties tēva spējām, viņš to ar 24 cilvēkiem ievadīja Gotlandē. Varbūt arī tādēļ esmu saņēmusi Dieva aicinājumu kalpot cilvēkiem, jo sevišķi saviem tautiešiem, kas izsvaidīti svešumā. Daudzi latviešu brāļi un māsas grib pazaudēt savu identitāti, un es ticu, ka Kristus evaņģelijs varēs tos atgriezt."

V. Miķelsons

Brigita Vēvere- Anderberga

Mācītājs Žanis Kristbergs

Mūžīgas dzīvības vārds

....Un viņš to ietina autiņos un lika silī, jo tiem citur nebija telpas tai mājvietā.
Lūk. ev. 2; 7

....Lai ikviens, kas tic, Viņā iegūtu mūžīgo dzīvību.
Jāņa ev. 3; 15.

Pirms dažiem gadiem, kāds zinātnē ieinteresēts Pad. savienības rakstnieks nāca atklātībā ar teoriju, ka Jēzus esot bijis astronauts, kas atlidojis no citas planētas ar raķeti, ko nezinātāji toreiz noturējuši par spožu zvaigzni. Apstiprinājumu saviem atklājumiem it kā viņš būtu atradis arī viņa paša vārdos: „Mana valstība nav no šīs pasaules" (Jāņa ev. 18; 36). Šis rakstnieks arī izteicies, ka Jēzus savu mācību par taisnību, mīlestību un cilvēku tiesībām esot atvedis no tādas pasaules universā, kas savā attīstībā esot daudz pārākā stāvoklī nekā zemes lode, uz kuŗas mēs dzīvojam. Kristus ierašanās uz mūsu planētas tādā kārtā devusi iesākumu visām cēlām domām, īstai cilvēcībai un pilnvērtīgai dzīvei.

Viegli saprotams, ka oficiālā komūnistu prese pret šīs teorijas autoru izgāza visu savu žulti. Viņš tika izslēgts no rakstnieku savienības un apklusināts. Tas, ko viņam pārmeta visvairāk, nebija nezinātniskie pieņēmumi un slēdzieni, bet iedrošināšanās jautāt un prātot par to, kur varētu būt radušās lielas un cildenas idejas. Pēc komūnistu vadoņu domām lietas taču pilnīgi skaidras: ja kāda ideja ir laba, tad tā varēja nākt vienīgi no viņu partijas, no viņu doktrinām.

Lai arī mums varētu likties simpatisks tāds cilvēks, kam ir drosme izteikt ko pretēji vēstures tumšākām un zemiskākās varas oficiāliem uzskatiem, mēs, protams, nevaram pievienoties teorijai par Kristus atlidošanu dārgā pārtelpas lidojumu kuģī un komplicētā astronauta uzvalkā. Rakstos tādēļ teikts, ka Viņš piedzima vienkāršā paspārnē. Viņa māte To „ietina autiņos un lika silē."

Redziet, — Ziemsvētki ir liecība par brīnumu, ko Dievs spēj darīt parastām lietām še virs zemes un ar to, kas ir gluži cilvēcīgs. Jādomā, ka Dievs to darīja tādēļ, ka šai pasaulē mums arvien būs jārēķinās ar to, kas ir cilvēkā, un ar to, kāda ir šī pasaule. Mums jāsaprot, ka pasaule var kļūt citāda vienīgi tad, kad cilvēki kļūst citādi.

Evaņģelijs ik lappusē rāda, kādā skaistumā, cēlumā un dziļumā cilvēcība atrada savu piepildījumu Jēzū Kristu. Evaņģelijs arī mums apsola, ka Kristus gaismas un patiesības apgaroti, mēs katrs varam pārspēt bailes un naidu un dzīvot ar Viņa spēku dzīvi, kas ir daudz lielāku vērtību, daudz bagātāku saturu un gluži citādu virzienu. Rakstos tai dots mūžīgas dzīvības vārds.

Lielais brīnums ir tas, ka šī mūžīgā dzīve var kļūt īstenība mūsos jau šodien, ja sevī dodam vietu Tam, kas nācis mūs visus atpestīt.

(Zelta Vārtu Vēstis)

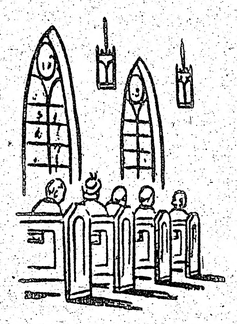

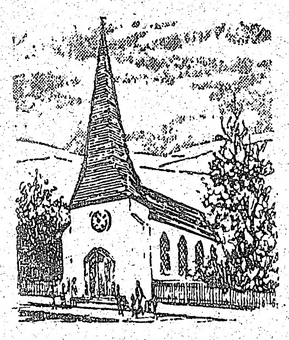

BAZNICU ZIŅAS

TORONTO

Māc. I. Gaide, 12 Worthington Cresc., Toronto 21, Ont., tālr. 766-8525. Sv. Jāņa draudzē, tālr. 921-3327, 200 Balmoral Ave.

Mācītājs sastopams baznīcas kancelejā otrdienās no pl. 6.30—9 vak., trešdienās un ceturtdienās no pl. 9.30—12 dienā. Piektdienās no pl. 6.30—8 vak. Pārējās dienās pēc iepriekšējas norunas.

Dievkalpojumi februārī katru svētdienu pl. 11 no rīta. Svētdienas skola pl. 10.30 no rīta, jaunatnes pārrunu grupu sanāksmes — pl. 10. Iesvētes mācības katru otro sestdienu pl. 9.30 no rīta.

Māc. J. Cālītis, Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto. Mājā 8 Rolland Road, Toronto, Ont. M4G 1V5. Tālr. 482-5743. Māc. A. Cops, 84 John Street, Weston, Tālr. 249-6593.

Draudzes mācītāju var satikt birojā trešdienās no pl. 10—12 dienā un no pl. 6—8 vak., piektdienās no pl. 6—8 vak.; arī citā laikā, iepriekš piesakoties.

Sākot ar 28. oktobri, katru otrdienas vakaru pl. 7 — iesvētes stunda.

22. februārī pl. 11 no rīta dievkalpojums.

29. februārī pl. 3 pēcp. dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma draudzes dāmu komitejas akotais bazārs.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. 757-2739. Toronto Austrumu ev. lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnabas baznīcā, 361 Danforth Avenue.

22. februārī pl. 1.30 pēcp. dievkalpojums Grace United baznīcā Bramptonā.

29. februārī pl. 1 pēcp. dievkalpojums un svētdienas skola. Pēc dievkalpojuma draudzes pilnsapulce baznīcas apakšējā zālē.

Māc. R. Ekšteins, 487 Brookdale Avenue, tālr. 782-8570. Baptistu draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 4 pēcp. — Bībeles studijas trešdienās pl. 8 vakarā Walmer Road baptistu dievnamā.

22. februārī: „Viņš spēj . . . palīdzēt, izglābt, pasargāt, pakļaut, darīt . . ."

29. februārī: Laulātie pāri bībelē — Priskilla un Akvila.

Māc. prāv. Dr. B. Kokins, 109 Sunnyside Avenue, tālr. 533-9456. Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā, 1021 College Str. Dievkalpojumi katra mēneša otrā svētdienā pl. 1 dienā.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze, 18 Victoria Avenue South.

MONTREALA

Prāv. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal H4B 2G6 P.Q. Tel. 489-3224. Montrealas latviešu ev. lut. Trisvienības draudze, Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcil Ave.

OTAVA

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906, Otavas latv. ev.-lut Miera draudze Sv. Pētera lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

Latviešu misijas radio raidījums

„BRĪTIŅŠ AR DIEVU"

Nepārtraukti 20. gadagājumā

Katru svētdienas rītu no pl. 9 — 9.30

Vilnis 1270 AM.

No Niagara WHLD raidītāja

Vadītājs A. Laksmanis, 106 Dorset Rd. Scarborough, Ont.. Tālr. 261-4218.

PRIEKA VĒSTS

Kristīgs latviešu radio raidījums katru svētdienu pl. 2.45 pēcp. no Niagara WHLD raidītāja

Vilnis 1270 AM

Vadītājs Dāvids Miķelsons 60 Stevenson Rd., Rexdale, Ont., tālrunis 749-0832

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS —

107.7 um TV 29. staciju pl. 11.30 no rīta.

Tuvāka informācija,

700 CLUB, CBN FM radio tel. 889-3126.

Mūsu mīļā

Katrīne Ziemelis

dzim. Rozenbergs

dzimusi 1880. gada 6. oktobrī Glūdas pag.,

mirusi 1976. gada 4. februārī Toronto

Viņu mīļā piemiņā paturēs

dēls, vedekla, mazbērni un mazmazbērni

Katrīne Ziemelis

dzimusi 1880. gada 6. oktobrī,

mirusi 1976. gada 4. februārī Toronto.

Sv. Jāņa ev. lut. latviešu draudzes Toronto Palīdzības Fonds

„CHEESE"

JUKUMA JĒKUMA NOMALDĪŠANĀS
MĪLESTĪBAS UN POLITIKAS DŽUNGĻOS

„... nu tad — uz jaunā paŗa veselību!"

Liesums pieskandināja Taukuma glāzei tik stipri, ka daži pilieni dārgā dzēriena nolija uz mīkstās grīdsegas. Tie nu nebija lemti paša garam, bet jaunajam pārim derēja laba veselība, jo viss mūžs vēl būs jānodzīvo un ar izturību jānodrošinās, lai uzturētu spēku līdzsvaru garajam kaŗa cēlienam, ja neviens nedomātu padoties, bet abas puses vēlētos uzvarēt.

Ne tā gluži domāja Taukums. Viņam šādas aizmuguriskas sarunas atgādināja Jaltas konferenci un tirgošanos uz citu rēķina, taču nebija pārāk noraizējies. Dēls bija padevies tēvā — izturīgs un nepiekāpīgs — gan izturēs un uzvarēs arī lielajā kopdzīves kaŗā! Viņam pat likās, ka pret Liesumu izrādītā sirsnība šoreiz ir īsta. Pēdējais par šādu draudzību bija patīkami pārsteigts, jo tā deva cerības, ka visā drīzumā varēs izprecināt savu meitu Taukuma dēlam un kļūt tuvos rados. Būs skaista akadēmiska ģimene. Jaunie jau sen augstskolā bija saskatījušies tik cieši, ka viens bez otra nespēja vairs dzīvot.

Tas nebija noslēpums arī Taukumam. Viņš pat baidījās, ka nenotiek kāda traģēdija, ja Liesuma meita ieskatītos kādā citā. Ja meitietis ņemtu nepatīkamu galu, nelaime nebūtu tik liela. Neviens nevarētu rādīt ar pirkstu un teikt, ka Taukuma dēls izbrāķēts ar visu savu māstera gradu.

Taukums izmeta savu glāzi vienā rāvienā. Arī Liesums darīja to pašu. Ar katru jauno glāzīti abi agrākie kaŗa biedri arvien vairāk nopriecājās, ka veidojas jauna, latviska ģimene, kas pēdējā laikā kļuvusi arvien retāka parādība izglītotās latviešu ģimenēs, kur dēli un meitas sapinas ar dažādiem nelatviešiem un ievazā tos ģimenē kā znotus un vedeklas, bet drīz pēc tam atkal izšķiras, atstājot vectētiņiem un vecmāmiņām mazbērnus kā krāsainas Lieldienu olas. Tā arī Taukuma dēls reiz bija ieskatījies vienā svešā „pijolē". Šī tikai smaida uz visām pusēm — „cheese", it kā pati būtu pienotavas vadītāja, bet dēls kā apreibis ods lido šai apkārt.

Jaunais Taukums tomēr bija audzis par īstu latvieti un tievo „pijoli" drīz pameta, pievēršoties politikai, kas dziedē visas mīļas sāpes. Vecās paaudzes latvieši, kas cīnījušies dažādos kaŗos, vēl nav paspējuši aizmirst savus grāvjus, kuŗos liekas vēl tagad sēžam. Nu lēks no tiem ārā un atkal dosies cīņā. Paskat', kā dzīvo poļi un citi satelīti. Latvijai jāizstājas no Padomju savienības, būs uzvara bez cīņas. Taukums juniors par to bija pārliecināts, daži citi jaunieši domāja tāpat. Jaunībai pieder nākotne.

Ne tik skaidra šāda politika bija Liesumam, kas gan ar politiku daudz nenodarbojās — labi, ja reizi gadā aizgāja uz latviešu pankuku balli vai kar nevālu. Taču savas tautas liktenis arī viņam nebija vienaldzīgs.

„Bet vai krievi tik viegli mūsu zemi atdos?" viņš šaubījās, būdams neticīgs jau pēc savas dabas. „Kur tad viņi liks savas raķetes un lidlaukus, kas Latvijā ir vairāk nekā visu kolchozu aŗamzemes kopā? Arī visus mežus viņi vēl nebūs paspējuši izcirst un Baltijas jūŗā izķert visas zivis," Liesums nebija tik viegli pārliecināms. Protams. Problēmu bija daudz. Ja arī viņa meita nāktu Taukuma dēlam palīgā šīs problēmas risināt, diezin vai arī par abiem viņi tiktu ar tām galā, lai gan skuķis bija dūšīgs bez gala. Un kur tad paliks latviešu komūnisti? Uz Krieviju tie doties nedrīkstēs, atminoties, kas tur notika ar viņu tēviem pēc pirmā pasaules kaŗa. Staļina vīriem pat pietrūka lodes, ko visus apšaut!

Tas arī Taukumam bija zināms. Protams, tie paliks Latvijā un valdīs bez krieviem, viņš sprieda. Tāpat jau sava valdība un čeka būs vajadzīga, nevarēs jau latviešu čekistus ar lielu KGB pieredzi tā gluži atstāt bez darba. Liesumam turpretim likās, ka jaunais satelīts bez krievu parauga čekas gan varētu iztikt, bet kādu valdību tomēr vajadzētu, piemēram, pašiem savu prezidentu.

„Prezidentam jānāk no šejienes, citādi tur izvirzīsies atkal kāds jauns Kirchenšteins, ko Maskava stumdīs un grūstīs," ieteicās Taukums, „piemēram, ar tādu raksturu kā mans dēls, kas jau kā mazs puišelis pretojās visām varmācībām — kad māte gribēja to pērt, viņš atrāva tai žagaru un pašai uzšāva pa stilbiem."

Bet ko mēs darīsim ar Latvijas komūnistu partijas pirmo sekretāru Vosu, arī viņu nevarēsim atstāt gluži bezdarbniekos?" iejautājās Liesums.

„Viņam būs jāiemācās tikai latviski runāt, citādi nomirs badā, ja visiem Rīgas pārtikas veikaliem noņems krieviskos uzrakstus. Var gadīties, ka viņš maizes vietā nopērk tupeļu nagnas," Taukums apskatīja satelīta problēmu no visām pusēm.

Kamēr vecie kaŗa biedri tā gudri spriedelēja par jauno politiskajiem mērķiem, istabā ienāca Taukums juniors, bet tam blakus — cita jauna, slaika, pijole". Viņas lūpas atsedza baltus priekšzobus: „Cheese!"

Laikrakstam **LATVIJA AMERIKĀ**

115 BROADVIEW AVE., Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu sūtiet man LATVIJU AMERIKĀ uz

☐ vienu gadu	$21.—
☐ 6 mēnešiem	$11.50
☐ 3 mēnešiem	$ 6.—

Mr., Mrs., Miss. .....

Adrese: .....

.....

Jauns abonents △ pagarinājums △

Čekus lūdzam rakstīt uz
LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING LTD. vārda.

Iepazīstiet savu zemi šogad vēl vairāk

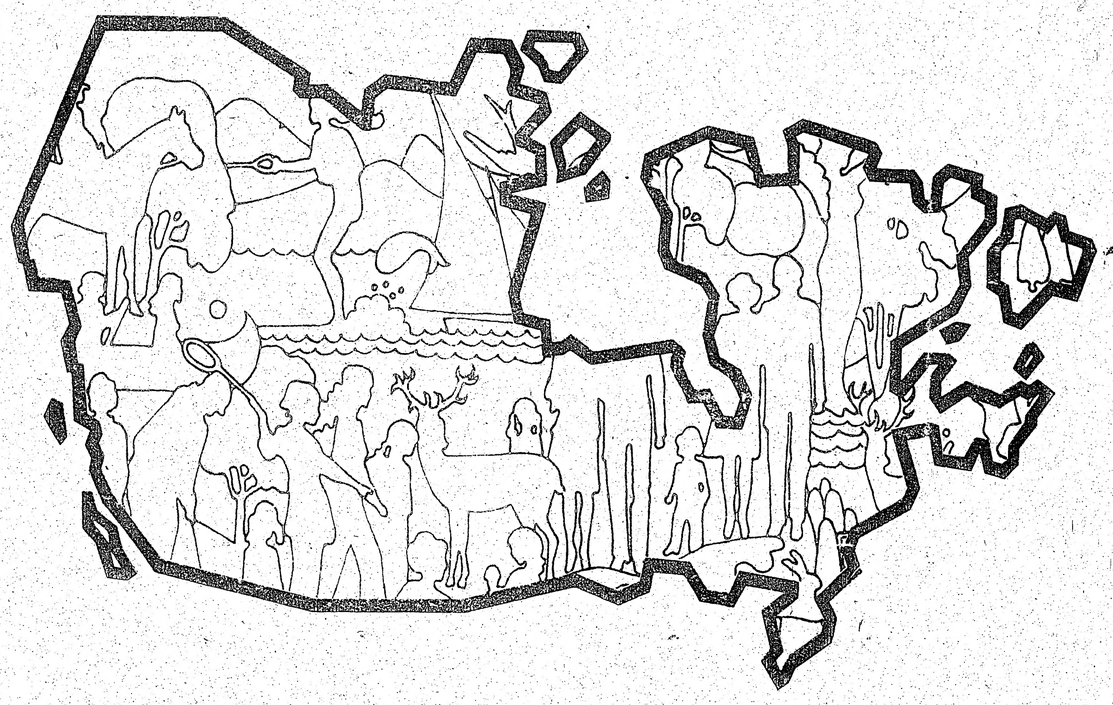

Jūsu zeme gaida, lai tiktu izpētīta. Rāmi ezeri un varenes upes; neskarti meži un augsti kalni; izsmalcinātas lielpilsētas, kas atspoguļo auggošas nācijas spēku; mierīgas pilsētiņas un sādžas, kur dzīve rit mierīgā tempā. Ubsūciet tās kultūru, tradicijas un vēsturi — un jūtieties tiešām kā mājās.

Jūs silti un draudzīgi saņems sirsnīgi un laipni ļaudis, kur vien jūs iesit.

Jūsu ceļojumu aģents palīdzēs izplānot jūsu personisko ceļojumu iepazīšanās nolūkos un dos padomu, kādas vietas būtu ieteicams apceļot un kas jāredz tuvākā un tālākā apkārtnē. Informējieties par daudzajiem veidiem, kā Kanadu iepazīt, iesk aitot ekskursijas un citus organizētus ceļojumus.

Canadä

Canadian Government Office of Tourism
Office de tourisme du Canada

Es un ūdeņi

(Turpinājums no 6. lp.)

Tanī ezerā arī pārējie divi mazbērni — Heidi un Rosetta Apenītis, viesojoties ir izmēģinājuši roku. Arī tikai apmācības nolūkos. Viņām pašām tagad ir rīcībā lielais Minetonkas ezers, tikai piecu minūšu gājienā no mājas.

Bet Ilga un Māris Cimbuļi bieži apciemo gava nelaiķa tēva tēva Augusta vasaras māju Sesku ciemā, pie Long Lake, Aitkina novadā, gan apm. simt divdesmit piecas jūdzes no Mineapoles. Mazmeita vairākas reizes, peldot motorlaivā, ar velcēšanu ir godam veikusi savu „dienas normu". Mazdēlam gan laikam jāpaliek bez zivīm. Tas patlaban atrodas ASV armijā, Vācijas novietojumā.

Man liekas, ka jau kādreiz minēju, ka kārtīgam makšķerniekam nav no svara zivju kopsvars, bet to skaits.

Vēl tikai pirms dažiem gadiem, 1970. g. vasarā, kad vienā nedēļā, kļuvu gandrīz stachānovietis. Ja es būtu lielījies ar svaru, tādu apbrīnošanu nebaudītu. Katram tautietim, sevišķi, ja tas ir arī makšķernieks, ir jālielās. Citādi viņš vairs neatbilstu savai sūtībai pasaulē.

Kādā nedēļā — otrdienā, četrās stundās, izvilku bullīšus kopsvarā apm. astoņpadsmit mārciņu. Skaits bija — septiņdesmit divi. Pāris dienas vēlāk, tāpat četrās stundās, svars bija apm. divdesmit divas mārciņas, bet skaits — septiņdesmit astoņi! Nu, kā ir izdevīgāk lielīties? — Taču ar skaitu.

Vēl ir apciemoti kāds pusducis arī citu ezeriņu Minesotas territorijā, bet to kristītie vārdi ir piemirsti. Galvenais tādēļ, ka no tiem nekādi ievērojami lomi nav pārvesti. Bet jaukas atmiņas no viena otra ir vēl tagad palikušas. Katram ezeram vai ezeriņam ir savdabīga seja.

Labi, ka izgudrota tāda ierīce kā foto aparāts. Tagad, kad vairs nav iespēja apciemot galvenās zvejas vietas, bet tikai tās, kur var piebraukt ar autobusu, kuŗā veciem ļaudīm nav nekas jāmaksā, var krāsu slīdītēs paskatīties. Tur var skatīt arī jau Aizsaulē aizgājušos kollēgas.

(Turpinājums sekos)

PĀRDODAMA, apstākļu dēļ — labi ejošu koku apstrādāšanas darbnīca jaunā ēkā un iekārta ar visām mašīnām. Turpat pārdodami dažādi koku materiāli un finieris.

1072 Dupont ielā, tel. 533-6542, līdz pl. 6 vak.

M. LUNSKY, O.D. M. Sc.
LOUIS LUNSKY, R.O.
OPTIĶI

Iepriekš pieteikties tālr. 921-3924

470 College St. (pie Bathurst)
Toronto M6G 1A1

Ontario

Dzīvokļu ires pārbaudes biroju novietojums

Namsaimnieki un īrnieki, kas vēlētos tuvāku informāciju, veidlapas vai palīdzību sakarā ar apdzīvojami telpu īres pārbaudes likumu, var piezvanīt vai paši ierasties zemāk minētos vietējos īres pārbaudes birojos. Šie biroji sāks darboties pirmdien, 1976. g. 9. februārī.

OFFICE AND AREA SERVED	OFFICE LOCATION	MAILING ADDRESS (for all correspondence including completed forms)
METRO TORONTO		
City of Toronto	77 Bloor St. W. Tel. 923-1199	Ontario Rent Review Box 5370 Postal Station A Toronto M5W 1N6
Etobicoke	56 Aberfoyle Cres. Tel. 923-1199	Ontario Rent Review Box 511 Postal Station Etobicoke M9C 4V5
East York	1880 O'Connor Dr. Tel. 923-1199	Ontario Rent Review Box 1013 Postal Station O East York M4A 2N4
North York	45 Sheppard Ave. E. Tel. 923-1199	Ontario Rent Review Box 234 Postal Station A Willowdale M2N 5S8
Scarborough	2100 Ellesmere Rd. Tel. 923-1199	Ontario Rent Review Box 940 Postal Station A Scarborough M1K 5E4
York	702 Weston Rd. Tel. 923-1199	Ontario Rent Review Box 23 Postal Station A Weston M9N 3M6
CENTRAL-EAST		
Barrie, for the County of Simcoe and the District Municipality of Muskoka	110 Dunlop St. Tel. 737-2111	Ontario Rent Review Box 985 Barrie L4M 5E1
Mississauga, for the Regional Municipality of Peel	1310 Dundas St. E. Tel. 270-3280	Ontario Rent Review Box 126 Postal Station A Mississauga L5A 2Z7
Oshawa, for the Regional Municipality of Durham	74 Simcoe St. S. Tel. 579-4421	Ontario Rent Review Box 618 Oshawa L1H 7R2
Peterborough, for the Counties of Peterborough, Northumberland, Victoria, and Haliburton	340 George St. N. Tel. 743-9511	Ontario Rent Review Box 1586 Peterborough K9J 7S2
Richmond Hill, for the Regional Municipality of York	10255 Yonge St. Tel. 884-6092	Ontario Rent Review Box 391 Richmond Hill L4C 4Y6
CENTRAL-WEST		
Hamilton, for the Regional Municipalities of Hamilton-Wentworth, Halton, Haldimand-Norfolk, and the County of Brant	Hess Towers 55 Hess St. Tel. 528-8701	Ontario Rent Review Box 2006 Hamilton L8N 3R5
Kitchener, for the Regional Municipality of Waterloo and the Counties of Wellington and Dufferin	30 Duke St. W. Tel. 579-5790	Ontario Rent Review Box 2048 Main Terminal Kitchener N2G 4J3
St. Catharines, for the Regional Municipality of Niagara	80 King St. Tel. 684-6562	Ontario Rent Review Box 3027 St. Catharines L2R 7E3
SOUTHWESTERN		
London, for the Counties of Middlesex, Oxford, Elgin, Lambton, Perth and Huron	80 Dundas St. Tel. 673-1660	Ontario Rent Review Box 5101 London N6A 4L6
Windsor, for the Counties of Essex and Kent	251 Goyeau St. Tel. 253-3532	Ontario Rent Review Box 1605 Windsor N9A 6F2
EASTERN		
Ottawa, for the Regional Municipality of Ottawa-Carleton *plus* that portion of Lanark County lying *east* of Highway 29, *including* the town of Carleton Place and Smiths Falls	265 Carling Ave. Tel. 238-5055	Ontario Rent Review Box 9800 Ottawa K1G 3Y2

Ja jūs dzīvojat ārpus rajona, no kuŗa sarunas ar pašvaldību ir bez maksas, piezvaniet telefonistei (operator) un lūdziet savienot ar Zenith 9 - 6000. Jūs dabūsit sarunu ar Īres pārbaudes birooju bez maksas.

Ontario Ministry of Consumer and Commercial Relations

(PLEASE CLIP & FILE)

VISJAUNĀKĀS GRĀMATAS

A. Plaudis — Kaina bērni, rom.	$9.50
H. Vītols — Marta pali, esejas par V. Purvīti	$17.00
M. Čuibe — Torņu un drupu bezdelīgas	$8.50
K. Ieviņš — Medulājs, rom. 3. daļās	$12.00
H. Biezais — Ne ikkatrs, kas uz mani saka...	$12.00
J. Klīdzējs — Prezidents un Latvijas paaudze	$9.60
Ž. Unāms — Es viņu pazīstu, biogr. vārdn.	$12.75
Ž. Unāms — Zem Barbarosas šķēpa	$8.25
Al. Barons — Mana sieva, mans dēls? rom.	$8.00
A. Dziļums — Gaidi mani', rom.	$8.00
Z. Liepa — Zvaigžņu gaisma — sniega gaisma, dz.	$5.00
E. Aistars — Adatas ēnā, rom.	$8.00
Z. Mauriņa — Dzintargraudi, mīlest. st. un pārd.	$7.00
E. G. Uait — Audzināšana	$7.50
A. Baumanis — Grāfa kunga sūtnis, rom. I-II-II	$18.00
„ — Saderinātie, rom. I-II	$12.00
„ — Hernhūtieši, rom. I-II-III	$18.00
I. Petersons — Mežu vilki, part. cīņas	$8.50
A. Michelsons — Aklais Valentīns, rom.	$7.00
J. Širmanis — Roze un dadzīši, stāsti	$5.50
V. Toma — Pēc uguns, dzej.	$5.00
Arn. Rasa — Gaismas stars tumsā, apceres	$6.25
Vold. Richters — Vakardiena, atmiņu tēlojumi	$7.50
Māc. K. Briedis — Dieva Valstība ir Jūsu vidū	$7.00
P. Klāns — Kadet, uguni! atmiņas	$11.00
Dž. Makfersona — Osians, skotu eps.	$7.50
Edg. Dunsdorfs — The Baltic Dilemma	$12.50
A. Solžeņicins — Gulaga II daļa	$ 14.00
I. Barušs — Koka kaijas, dzej	$ 3.00
S. Steiners — Kaķu kāzas, latv. t. dz. virkne	$ 1.50
J. Jaunsudrabiņš — Piemini Latviju	$ 2.50
Andr. Eglītis, Velta Sniķere — No such place lasts summerlong, dzej. angļu valodā	$3.00
Art. Landsmanis — Pastāvēt vai iznīkt, Baltijas tautu destrukcija	$5.00
A. Balka — Varvīksnēm skanot, dzej.	$5.50
T. Zeltiņš — Nu ir tā stunda, rom.	$7.00
Dž. Barrons — KGB padomju aģenti	$9.00
J. Zariņš — Skaistais ģimnazijas laiks	$8.75
J. Babris — Draudzība uz spārna	$4.75
J. Babris — Friendship on the wing	$5.95
K. Ieviņš — Mežābeles koka kastīte, stāsti	$8.60
Sakārt. L. Valtere — Rokdarbu rokas grāmata	$20.00

DABŪJAMAS

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ

491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5,

Tālr. 921-7121

Pasta sūtījumiem jāpieskaita 10% līdz $10.00 un 5% virs $10.00

Mayflower REAL ESTATE LTD

REALTOR

A. LAKSTIGALA — pārstāvis

Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas īpašumu pirkšanai.

Pērkot vai pārdodot savu nekustamu īpašumu,

nesaistīgai informācijai zvanīt **438-7070**

1177 Brimley Rd. Scarboro

Ja esat nodomājuši iegādāties

Jaunu 1976. gada automašīnu,

apmeklējiet mūsu SKATES TELPAS

CHEVROLET - CHEVELLE - CAMARO

OLDSMOBILE - CHEVY II - VEGA

Sazinieties nekavējoties ar mūsu latviešu pārstāvi

HANS PLAUDE Tālr. HO 6-1131

Robertson Motors Ltd.

1555 Danforth Av., Toronto 6,

A. KRISTAPSONA

gaļas un gaļas

izstrādājumu veikals

1095 Queen Street East, Toronto, tālr. 466-5152

PAVASARA **LE 1-7353**

delikatešu veikals un konditoreja

361 RONCESVALLES AVE. īpašnieks St. ČUKULS

A. BĒRZIŅŠ Realty Ltd.

NEKUSTAMI ĪPAŠUMI, APDROŠINĀŠANA

OBLIGĀCIJAS UN NOTĀRS

316 Harbord Street, Toronto, Ont. Tel. 534-8447

REALTOR

DĀVANAS KATRAM GADĪJUMAM

KERAMIKA, ROTASLIETAS, ADAS UN KOKA IZSTRADĀJUMI, AUDUMI, GRĀMATAS, APSVEIKUMU KARTĪTES

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCA

Latviešu namā, 491 College ielā, Toronto, Ont. M6G 1A5

Pieņem maksājumus par laikrakstu un sludinājumus.

921-7121

DAŽĀDU ZIEDU MEDUS

dabīgs, nepasterizēts

Ziedputekšņi (Pollen).

Perupieniņš (Royal Jelly) no

ĒRGĻU LIGZDAS DRAVĀM

30 Dewson St., Toronto 17, Tālr. 534-0563

EAGLE BEES

BROADVIEW DELIKATESU VEIKALS

141 DANFORTH AVE.

Tel.: HO 5-9905 ***Ausma Miķelsone***

Grāmata . . .

(Turpinājums no 4. lp.)

dieri plkv. Frickausu, plkv. Buks kopā ar Cēsu skolnieku rotas priekšnieku Vīgantu un armijas mācītājs P. Apkalns. Tad visi kopā devušies gājienā uz Gaujienas baznīcu, kas bijusi pārpildīta. Svētrunu teicis LKOK mācītājs Pēteris Apkalns. Parāde un karoga nodošana notikusi fulbola laukumā, kur Gaujienas, Smiltenes un Alūksnes ģimnaziju audzēkņi stāvējuši ierindā. Parādē vēl piedalījušies Gaujienas, Cirgaļu, Grundzāles, Jaunlaicenes un Veclaicenes aizsargi. Zīmīgus vārdus teicis armijas komandieris ģen. K. Berķis; tos atceras un tiem seko J. Zariņš: aizsargāt tēviju, kad tā briesmās. Autors to darīja, atstādams labi iekoptās mājas Cirgaļu pagastā un Lauksaimniecības akadēmiju Jelgavā, lai dotos pret ienaidnieku, kas gribēja izdeldēt latviešu tautu.

Grāmatā ir vairāki uzņēmumi no Gaujienas ģimnazijas un tās tuvākās apkārtnes. Ar savu grāmatu Jānis Zariņš mūs aizved uz savu novadu, pie tā ļaudīm, stāstīdams par savām jaunības dienām, kas palikušas apbrīnojami skaidrā autora atmiņā. Grāmata darīs prieku katram, kam mīļa mūsu tēvzeme, bet jo sevišķi tiem, kas nāk no Ziemeļvidzemes.

Zigurds Salnājs

JAUNAS GRĀMATAS

Kaldeja Aruma pasaka
PASTARĪTIS $3.75

Varonīga zēna piedzīvojumi, glābjot princesi un karaļvalsti. Tautas pasaku motīvi, humors. Patiks visām paaudzēm. J. Balka ilustr. Dzilna, 1976.

E. G. Uaites
AUDZINĀŠANA $7,50

Dzīves problēmas reliģiski ētiskā skatījumā. Ieteicama ikvienai ģimenei, skolai, draudzei un katram personīgi. Glīti iesieta. LBS, 1975.

Dabūjamas grāmatnīcās vai: A. Balka, 6065 N. Westnedde Ave. Kalamazoo, MI 49001 USA.

MEKLĒ

precētu bezbērnu pāri

lielā mājā Forest Hill ar mājsaimnieces pienākumiem sievai. Brīvs mēbelēts dzīvoklis un alga. Vēlams nesmēķētāji. Zvanīt Toronto 481-1355 (angliski).

Laikraksts

LATVIJA

AMERIKA

atsevišķus numurus var pirkt Toronto latviešu veikalos un DV grāmatnīcā 491 College St, kā arī LA spiestuvē 125 Broadview Ave.

Daugavas Vanagu nams

125 BROADVIEW AVE.
Tel. 465-5225

Daugavas Vanagu klubs

PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI
DAŽĀDI DZĒRIENI AR MALTĪTĒM KATRĀ IZVĒLĒ. SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM

atvērts biedriem un viesiem no pl. 12 dienā — 12 naktī, pirmd. līdz ceturtdienai iesk., piektd. un sestd. no pl. 12—1 naktī, svētdienās no pl. 12 — 9 vakarā.

kas? kur? ko?

Town & Country R.E. Ltd., Realtor
V. PALMA pārstāvis

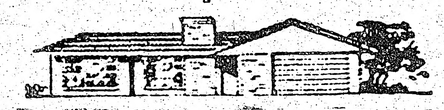

41 Heathcote Avenue, Willowdale, Ont. M2L 1Y9
Tel. 444-2447

Pērkot vai pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet ieinteresētajai informācijai 444-2447. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

Fotografisku darbu lieluzņēmums ar atzītu kvalitāti un reputāciju pat ārpus Kanadas
Atlaide

Benjamiņa filmu laboratorija

247 RICHMOND ST. E
TORONTO, ONT.
M5A 1P2

Tel. (416) 863-1166

A. Eglītis — TV RENTALS
19" $12.00 mēnesī
23" $12.00 mēnesī
krāsu $20.00 mēnesī
161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LE 7-1461
965 St. Clair Ave. W., Toronto, Ont., tel. 654-1154

VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBI

- VIZĪTKARTES
- IELŪGUMI
- BIĻETES
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS UN APLOKSNES
- GRĀMATAS
- KALENDĀRI
- MĒNEŠRAKSTI
- AVĪZES
- UN LĪDZĪGI IESPIEDUMDARBI

VEICAM

- LAIKUS
- LABI
- UN PAR MĒRENĀM CENĀM

amber

PRINTERS AND PUBLISHERS LIMITED
SPIESTUVE UN KANTORIS:
125 BROADVIEW AVE., TORONTO, ONT. M4M 2E9
(416) 466-1514

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD
467 Sherbourne St. Toronto 5, Ont. 924-1408
RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

Alcan Building Products
Authorized Dealer

Māju īpašnieki!

Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku—bez starpniekiem

Ir trīs veidi, kā varat ietaupīt ar ALCAN SIDING:
1) Ietaupa darbu un laiku 2) Izolāciju un apkures izdevumus
3) Uzlabo izskatu un līdz ar to mājas vērtību, ieskaitot ALCAN 20 gadu garantiju.

△ LIETUS NOVADA CAURULES
△ LOGI
△ DURVIS
△ MARĶĪZES (Awnings)
△ JUMTA PĀRKARES (Sofit and fascia)

CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
534-2864 Īpašnieks Arturs Mīme
2226 Dundas St. W. Toronto, M6R 1X3

VALUDE
DIMANTI — PULKSTEŅI
LATVISKAS ROTAS
Zeltkalve
Aldonas ĶIVLENIEKS-KORMS
Veikalā un darbnīcā 964½ Bloor St. W., Toronto 4, Ont., tālr. 533-2837

Elza Avots
Broadview Wools, Arts & Crafts
674 Broadview Ave., dienvidrietumos no Danforth Ave.
Tālr. 469-2005
Piedāvā ■ dažādas vilnas dzijas (vietējās un ārzemju) un izstrādājumus.
■ dāvanas dažādiem gadījumiem
■ latviskus rokdarbus, audumus u. c.
■ materiālus latvisku rokdarbu un tautas tērpu izstrādāšanai.

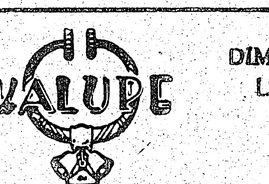

RATAS
— IGAUŅU OPTIĶIS
247 Danforth Avenue. Tel. 465-6251
Gatavo brilles pēc receptēm ● Acu pārbaude
Zeiss ● Rodenstock ● Christ. Dior rāmji
Specialitāte — dubultlēcu brilles ● Kontaktlēcas (soft)
Pulksteņi: Omega, Tissot, Bulova. Latviešiem atlaide

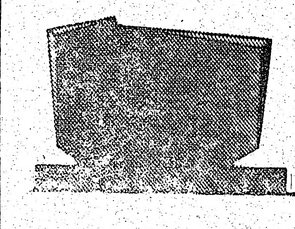

PIEMINEKĻI
Igauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2019 Yonge St., Toronto 7
Starp Eglinton un Davisville
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu mets

LATVIEŠU NAMS
491 College St., Toronto
IZĪRĒ TELPAS
sarīkojumiem viesībām
klāj viesību galdus
Tel. 922-2931

LATVIJSKI KAPA AKMEŅI

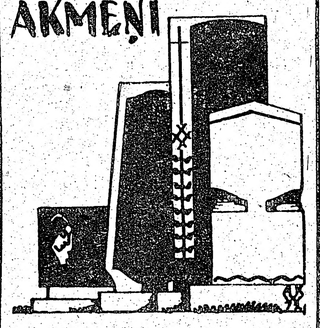

latvieša izpildījumā
A. A. Kopmanis
19 Millbrook Cr.
Toronto 6.
Tālr. 466-5126

SKYLINE
REAL ESTATE LIMITED
I. JANKOVSKIS, PRES.
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI
APDROŠINĀŠANAS AĢENTŪRA
OBLIGĀCIJAS
ĪPAŠUMU NOVĒRTĒŠANA
Galvenais birojs:
87 Roncesvalles Ave
TORONTO 3, Ont.
533-8553

Vai Amerika atmodīsies

ALEKSANDRA ĶEGUMNIEKA SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

Krāsotāji un sarkano karogu šuvējas Maskavā trieciena tempā strādā dienu un nakti, lai līdz 24. februārim, kad Kremlī sanāks Vissavienības komūnistu partijas 25. kongress, būtu gatavas šabloniskās butaforijas un deklarācijas, kas tik raksturīgas visām komūnistu lielajām sanāksmēm. Kad no visas Padomijas sasauktie „deputāti" būs kā papagaiļi norunājuši savas klišejiskās partijas slavināšanas tezes, tad runātāju tribīnē kāps pats nekronētais sarkanās imperijas cars Leonīds Iļjočs Brežņevs. Nav šaubu, ka kompartijas ģenerālsekretāra Brežņeva runu nākamajās nedēļās, katrs pēc sava prāta, iztulkos neskaitāmi politiskie komentātori.

Jau tagad var pateikt, ka Brežņevs, uzskaitījis „fantastiskos sasniegumus" un noklusējis chroniskās saimniecības kaites, deklarēs Pad. savienības varenības pieaugšanu. Nekādā gadījumā Brežņevs nepavēstīs kardinālas pārmaiņas Pad. savienības ārpolitiskā platformā. Pad. savienība arī pēc 25. kompartijas kongresa neatteiksies no saviem politiskās un militārās ekspansijas plāniem visā pasaulē. Šīs ekspansijas klasisks piemērs vēl joprojām ir darba sekā, un tā ir Angolas afēra. Franču lielais laikraksts France-Soir novērtē Kremļa mentalitāti: „Padomju savienība ir pārliecināta, ka rietumi ir saimnieciski un politiski slimi. Angolas gadījums apliecina ASV ārpolitikas impotenci."

Londonas konservātīvais laikraksts Daily Express nesen rakstīja: „Mēs varam iedomāties, kā viņi Kremlī smējās, kad ASV senāts nobalsoja par financiāla atbalsta atraušanu pretkomūnistiskiem nacionāliem spēkiem Angolā. Un tas notiek laikā, kad amerikāņi ar miljoniem tonnu kviešu sūtījumiem glābj no katastrofas Pad. savienības saimniecību."

Rietumvācijas iespaidīgais laikraksts Frankfurter Allgemeine savukārt konstatē: „Padomju ārpolitiku tagad noteic politbiroja radikāļi. Tikai dažus mēnešus pēc Helsinku deklarācijas Maskava atklāti iejaucās Angolā. Gaidītā Vašingtonas pretakcija nenotika. Tas ir jauns pamudinājums Kremlim pārbaudīt amerikāņu vājumu citā vietā un citā laikā."

Zīmīgs ir zviedru laikraksta Svenska Dagbladet vērtējums: „Angolā amerikāņi baidījās no Vietnamas atkārtošanās Afrikas kontinentā. Diemžēl, Vašingtona neapzinās, ka tās rokās ir vairākas spēcīgas kārtis. ASV ir vienas no nedaudzajām valstīm, kas var nodrošināt padomju pilsoņiem jau tā plāno dienišķo maizes riecienu. Labības sūtījumi var izrādīties par svarīgu svinu Vašingtonas un Maskavas attieksmēs. Ja amerikāņi vēl to nelieto, tas nenozīmē, ka viņi neapzinās šī jaunā ieroča nozīmi."

Laikā, kad Brežņevs 25. kompartijas kongresā konsolidēs Pad. savienības ārpolitikas pamatdoktrīnas, ASV likumdevēji saistījuši kā prezidenta Forda, tā arī viņa ārlietu ministra Kisingera rokas. Amerikāņu valdībai ir jārēķinās ar demokratu partijas vairākumu Senātā un Tautas vietnieku namā, un tādēļ tā nevar pietiekami ātri reaģēt svarīgo starptautisko sarežģījumu gadījumos. Kisingers kādā runā izteicās: „Tā ir ļoti bīstama situācija, kad kongress grib ne vien pārraudzīt, bet diendienā likumdošanas ceļā arī vadīt ASV ārpolitiku. Angola ir pirmais gadījums, kad Pad. savienība militāri iejaucās tālā territorijā, lai uzspiestu tur sava veida valdību. Tas ir pirmais gadījums, kad ASV nereaģēja pret Kremļa militāriem soļiem ārpus tiešā Pad. savienības politiskā iespaida orbita. Un tā ir pirmā reize, kad amerikāņu kongress apturēja ASV pretakciju krizes viskritiskākā brīdī."

Pēdējās ziņas liecina, ka Angolas afēra noslēgsies tieši tā kā Brežņevs to bija plānojis. Izvestijas deklarējums, ka Angolas komūnisti esot ar mieru izveidot koalīcijas valdību un pat noturēt vēlēšanas, ir klasisks Kremļa propagandas maldināšanas manevrs. Kurā zemē komūnisti pēc varas sagrābšanas būtu pieļāvuši politisko opozīciju vai patiesi brīvas vēlēšanas? Kaut tagadējie Angolas kontrolētāji reprezentē tikai 10 proc. šīs valsts iedzīvotāju, nav šaubu, ka eventuālās vēlēšanās 99,8 proc. nobalsos par komūnisma diktatūras akceptēšanu. Angola var izrādīties arī par Vašingtonas un Maskavas detantes tālākas sadrupšanas cēloni. Kisingera detantes uztvere ir tik delikāta un kompleksa, ka vienkāršam mirstīgam to grūti akceptēt. Varbūt, ka šī Kisingera detantes koncepcija ir gluži līdzīga Rūzvelta bēdīgi slavenai tezei attieksmē pret Staļinu.

„Kad pienāks laiks, tad es ar tēvoci Džo izrunāšos un mēs panāksim vienošanos", tā savā laikā filozofēja Rūzvelts, un mēs zinām, kādas bija šīs filozofijas sekas.

Interesanti atzīmēt, ka Kisingera padomdevējs Pad. savienības jautājumos ir Helmūts Zonnenfelds, kas cita starpā, tāpat kā Kisingers savā laikā ASV, ieradās kā bēglis no Hitleriskās Vācijas. Zonnenfelds bija pazīstams kā „stiprās rokas diplomātijas" pārstāvis. Kopš 1969. gada, kļūstot par vienu no tuvākiem Kisingera līdzstrādniekiem, Zonnenfelds ar visiem spēkiem atbalstīja Kisingera radīto Vašingtonas un Maskavas detantes nepieciešamību. Zonnenfelds pavadījis Kisingeru visos viņa „svētceļojumos" uz Maskavu. Runā, ka Zonnenfeldam esot daudz labākas un draudzīgākas attieksmes ar Brežņevu nekā viņa šefam Kisingeram.

Kad Brežņevs būs beidzis vismaz pāris stundu garo runu kompartijas 25. kongresā, Kisingeram ar Zonnenfeldu būs tūdaļ jānāk klajā ar Vašingtonas pretreakcijas deklarējumu. Varbūt, ka šī amerikāņu pretakcija iezīmēs jaunu ceļu Vašingtonas ārpolitikā, vēl jo vairāk tādēļ, ka krievu un amerikāņu atbruņošanās sarunas ne par mata tiesu nav pavirzījušās uz priekšu. Bruņošanās vajadzībām pasaule izdod ikgadus pāri par 200 bilj. dolaru. Te jānorāda, ka vismaz puse no visas pasaules zinātniekiem un pētniekiem ir iesaistīti jaunu ieroču radīšanā. Ieroči, par kuriem šodien amerikāņi ar krieviem debatē SALT sarunu otrā posma ietvaros, ir jau sen novecojuši. Jauni ieroči nāk klāt un šo ieroču radīšanai pasaule izdod četras reizes vairāk naudas nekā pētniecībai, lai apkarotu dažādas slimības. Jaunās kaŗa lidmašīnas patiesībā ir lidojošas elektroniskas skaitļotāju mašīnas. Nav jābrīnās, ka viena šāda lidmašīna izmaksā pāri par 20 milj. dolaru. Un kur tad paliek pavisam jaunās bezapkalpes lidmašīnas? Dažādo jauno ieroču arsenāls ir tik liels, ka tā uzskaitīšanai vien nepietiktu visas šīs avīzes slejas. Atzīmēsim tikai to, ka Eiropā vien amerikāņiem un Varšavas pakta valstīm ir sakoncentrēti taktiskie atomieroči, kuŗu ugunsspēks ir līdzīgs 700 milj. dinamita tonnu iedarbībai — tas ir 50.000 reiz lielāks nekā atombumbai, kas noslaucīja no zemes Hirošīmu.

Sarkanajā Ķīnā paša senīlā Mao ierosmē sākusies jauna iekšpolitiska tīrīšanas akcija. Šķiet, ka tā vērsta pret līdzšinējo Čuenlaja aizstājēju vicepremjēru Tengu. Un tā Pekinga ir vēl vairāk sarežģījusi jau tā grūti atšifrējamo ķīniešu politisko ābeci. Var tikai pabrīnīties par Pekingas negaidīto politisko soli, aicinot bijušo ASV prezidentu Ričardu Niksonu atkal iegriezties Ķīnas galvaspilsētā. Grūti pieņemt, ka ķīnieši nezinātu to, ka Niksons politiski ir kompromitējies tik tālu, ka viņa balsi jeb ierosinājumus neņemtu par pilnu kāds nopietns politiķis.

Tiem tautiešiem un sabiedriskiem darbiniekiem, kas šad un tad dodas ekskursijā uz Kremļa okupēto Latviju, derētu iegaumēt interviju, kas Parīzē nupat nonākusi no 37. g. vecā ukraiņu matēmatiķa Pļuša mutes. Par kādu laikrakstam iesūtītu kritisku lasītāja vēstuli Pļušs jau 1968. gadā krita čekas nežēlastībā. 1972. gadā čeka Pļušu apcietināja un apsūdzēja pretvalstiskā aktīvitātē. Nākošos 18 mēnešus viņš pavadīja Serbskija psīchhiātriskā slimnīcā. Seši mēneši Leforto cietumā beidzās ar apsūdzētā tiesāšanu un lēmumu, ka Pļušs ir nenormāls, kādēļ tas uz nenoteiktu laiku ievietojams īpašā garīgi slimo iestādē Dņepropetrovskā. Šajā iestādē Pļušs izbaudīja padomju medicīnisko terāpiju, ko tā pielieto protestētāju apklusināšanai. Ar dažādām zālēm padomju psīchiatri mēģināja salauzt Pļuša nervu sistēmas darbību. Viņu ievietoja neiedomājami nehigiēniskā slimnīcas daļā, kur nelaimīgie ieslodzītie vārda tiešā nozīmē kāvās, lai varētu izmantot vienīgo ateju. Tie, kas nepadevās, piedevām saņēma vēl sāpīgas sēra injekcijas. Šīs nelaimīgās terāpijas rezultātā Pļušs ātri pazaudēja interesi par politiskām lietām, tad pazuda viņa interese par zinātniskām problēmām un vēlāk arī interese par viņa dzīves biedri un bērniem. Viņš varēja parunāt tikai ar grūtībām, viņa atmiņa sāka zust. Rietumeiropas komūnistu partiju memoranda rezultātā Pļušu pagājušā mēnesī atbrīvoja un viņam atļāva izceļot no Pad. savienības. Viņam laimējās, bet kā ar tiem tūkstošiem, kas vēl šodien padoti Kremļa nežēlīgām terrora metodēm? ruārī neteiks ne pušplēsta vārda.

Reiz pienāks diena, kad Pļušs un citi nelaimīgie varēs Par to biedrs Brežņevs 24. februārī tiesā, kur uz apsūdzēto sola būs viss politbirojs un noziedzīgā politiskā iekārta, kuŗas žņaugos gandrīz 60 gadus tagad atrodas miljoniem nelaimīgo. Bezdelīgu skaits, kas vēstī par pavasaŗa atnākšanu, vairojas un vairojas arī cerību stari pie pasaules politikas apvāršņiem. Varbūt, ka Angola būs pēdējais amerikāņu kļūmīgais kūlenis. Varbūt, ka Amerika pamodīsies, kamēr vēl nav par vēlu.

Aleksandrs Ķegumnieks

„Superpesimistu" skatījumā...

Reiņa Birzgaļa zīmējums

ŅUJORKA

● Ņujorkas latviešu ev. lut. draudzes Lauku īpašuma komitejas pagājušā gada ieņēmumi lielāko tiesu sastādās no nometņotāju dalības maksām, kas ir 42.765 dolaru, no kopējiem 62.488 dol. ienākumiem. Viesi par uzturu un apmešanos samaksājuši gandrīz 8000 dol. Lielākā daļa izdevumu bijuši bērnu nometnes vajadzībām vai nometnes uzturēšanai. Vasaras nometne šogad sāksies 11. jūlijā (1. posms), pārējie — ik pa divi nedēļu posmiem. Piedalīšanās maksa draudzes locekļu bērniem 75 dol. par divu nedēļu piedalīšanos, citu draudžu bērniem 90 dol., bet ārpus draudžu bērniem 110 dol. Pēdējā periodā, kas sāksies 22. augustā, piedalīšanās visās grupās ir par 5 dol. lētāka. Jūnijā nometnē paredzēta atpūta pensionāriem.

● Jauniešu iesvēte Pūpolu svētdienā, 11. aprīlī, Bruklinā; 25. aprīlī Jonkeros; 23. maijā Salā un 30. maijā Īstoranžā. Šogad Ņujorkas draudzei būs četras iesvētības.

● Draudzes Ņudžersijas novada izloze devusi 4113 dol. atlikumu. No izsūtītām 21.050 lozēm samaksātas 9814 lozes, pie kam vairāk par pusi no kopējā ložu skaita iegādājušies Ņudžersijas novada draudzes locekļi Laimestus ziedojušas visas piecas draudžu dāmu komitejas, pie kam galveno laimestu 500 dol. ķīlu zīmi 375 dol. vērtībā iegādājusies Ņudžersija dāmu komiteja. Šī novada nekustama īpašuma iegādes fondā gada sākumā bija 8350 dol.

● Draudzes nama iegādes komiteja un atsevišķi draudzes locekļi vēlreiz apskatīja piedāvāto Katedrāles kluba īpašumu Bruklinā. To jau reiz nolēma pirkt, bet radās cits pircējs, un draudzei atmaksāja iemaksātos 7200 dolarus. Tagad nams piedāvāts par 52.000 dol., kas ir samazināta cena. Nams starplaikā ir izdedzis un tur nodarīti postījumi. Valde savā februāŗa sēdē nolēma šo namu neiegādāties.

— be

Meklē

1) Natāliju Lauris

no Zeimera „Zemītēm", Alūksnes rajona un

2) Raimondu Rosiņu

arī no Alūksnes rajona, dzīvoja Toronto.

Rakstīt ALĪSEI KAKTIŅAI, 692 Merton St., Toronto, Ont. M4S 1B8